

Årsberetning 2015

Årsberetning 2015

Indhold

Borgmesterens indledning	5
Økonomisk overblik.....	6
Ledelsespåtegning	8
Den uafhængige revisors påtegning.....	9
Kommuneoplysninger.....	11
Indledning	12
Grundlag for budget 2015 - et tilbageblik	13
Sammenfatning af den økonomiske situation.....	14
Bevillingsopfyldelse	18
Fokusområder i 2015.....	25
Fagudvalgenes regnskabsresultat.....	31
Regnskabsprincipper.....	103
Oversigter og noter.....	105

Borgmesterens indledning

Borgmester Claus Omann Jensen

Med denne årsberetning afrapporteres Randers Kommunes regnskabsresultat for 2015. Der er samlet set tale om et tilfredsstillende resultat, der betyder, at kommunens likviditet er på et fornuftigt niveau ved årsskiftet 2015/2016.

Når byrådet godkender regnskab og årsberetning, bliver der sat punktum for 2015. Årsberetningen indeholder en status over den økonomiske situation og årets samlede økonomiske resultat. Samtidig indeholder den en beskrivelse af de mål, som byrådet har sat sig på en række områder, og i hvilken grad målene er opfyldt.

Regnskabsresultatet viser et overskud på den ordinære drift på 220 mio. kr. Her er det især positivt, at færre personer har modtaget offentlige ydelser på grund af ledighed. Det viser sig i regnskabet, hvor udgifterne til overførselsindkomsterne ligger væsentligt under det budgetterede niveau.

Samtidig kan jeg med tilfredshed konstatere, at Randers Kommune lever op til alle krav i regeringens og KL's økonomiaftale for 2015. Ligesom de fleste af landets kommuner, har vi også i Randers været tilbageholdende med udgifterne for at sikre os mod at blive ramt af sanktioner.

På anlægsområdet har vi i 2015 gennemført projekter, som primært har været rettet mod udbygning af skolerne samt vedligeholdelse af bygningsmassen generelt og modernisering af gadebelysningen. Som følge af tidsforskydninger overføres der i lighed med tidligere år også betydelige anlægsudgifter fra 2015 til de efterfølgende år. Sammen med de allerede afsatte anlægsmidler i budgettet for 2016 og frem vil disse blive anvendt til investeringer, der kan bidrage til beskæftigelsen og fortsat udvikling i kommunen.

Efter finansiering af anlægsinvesteringer på i alt 153 mio. kr. er overskuddet på 67 mio. kr. Et resultat som viser, at vi i Randers Kommune har fået godt styr på økonomien, ligesom der i de enkelte afdelinger og institutioner generelt bedrives ansvarlig og god økonomistyring i den daglige drift.

På familieområdet har 2015 været præget af en række udfordringer. Der er udarbejdet en handlingsplan, som for det første indeholder en gennemgang af alle sager for at sikre det faglige niveau samt for det andet en plan for at genoprette økonomien på området. Arbejdet med dette fortsætter i 2016.

Samlet set betragter jeg resultatet for 2015 som et solidt regnskab, der udgør et godt grundlag for budgetåret 2016 og den kommende budgetlægning for 2017-2020.

På de næste sider i årsberetningen kan du læse mere om 2015 og dermed også få et indblik i vores afsæt for 2016 og de kommende år. Rigtig god læselyst.

Økonomisk overblik

Nedenfor beskrives regnskabsresultatet for 2015 på de skattefinansierede områder.

Årets resultat og regnskabsopgørelse

Resultat af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede udgifter og indtægter. Dette nøgletal er brugt i forbindelse med budgetlægningen og indgår ligeledes i forbindelse med sammenligninger med resultatet i andre kommuner.

Regnskabsopgørelse for 2015

Mio. kr.	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Regnskab 2015	Forskel
Skatter	-3.955,5	-3.955,6	-3.952,2	3,4
Tilskud og udligning	-1.816,0	-1.841,3	-1.839,8	1,5
Drift - Serviceudgifter	3.813,2	3.871,5	3.777,1	-94,4
Drift - Overførselsudgifter	1.801,7	1.828,5	1.775,4	-53,1
Renter	25,4	25,4	19,5	-5,9
Resultat af ordinær drift	-131,2	-71,5	-220,0	-148,5
Anlæg i alt				
ekskl. jordforsyning og ældreboliger	144,1	349,7	153,0	-196,7
Resultat af ordinær drift og anlæg	12,9	278,3	-67,0	-345,3

Regnskabsresultatet viser et overskud på 67 mio. kr. på det skattefinansierede område.

Overskuddet skyldes bl.a. periodeforskydninger vedr. drift og anlæg samt mindreudgifter til overførselsudgifter. Skattefinansieret anlæg udgør 153 mio. kr. i 2015. Resultatet af ordinær drift viser et overskud på 220 mio. kr., som har bidraget til finansieringen af anlægsudgifterne.

Samlet set viser regnskabet et godt resultat. Der var budgetteret med et resultat af ordinær drift i korrigeret budget på 71,5 mio. kr., og det endelige resultat viser som nævnt 220 mio. kr.

For skattefinansieret anlæg er der ligeledes tale om et mindreforbrug, idet regnskabsresultatet på 153 mio. kr. ligger 197 mio. kr. under korrigeret budget. Forbruget er dog større end det oprindeligt vedtagne budget på 144 mio. kr., hvilket kan forklares med tillægsbevillinger givet i løbet af året.

Resultatet skal ses i sammenhæng med de tidsforskydninger, der opstår både på drifts- og anlægsbudgettet, som overføres til 2016. Der er i 2015 sket et nettoforbrug af de opsavede midler. Opsparingen er faldet med 51,1 mio. kr. på driften og steget med 8,5 mio. kr. på anlæg. De opsavede midler som overføres fra 2015 til 2016 udgør i alt netto 270,4 mio. kr.

Randers Kommunes andel af servicerammen (korrigeret for ændret pl-fremskrivning og konsekvenser af Lov- og cirkulæreprgram) udgør 3.790 mio. kr.

Regnskabet indeholder serviceudgifter på 3.777 mio. kr. i alt. Randers Kommunes resultat vedrørende serviceudgifterne ligger således 13 mio. kr. under rammen.

Samlet set vurderes dette tilfredsstillende. I sammenhæng hermed skal det dog nævnes, at der er serviceområder, der oplever betydeligt udgiftspres. Særligt på familieområdet er dette

gældende - områdets regnskabsresultat viser merudgifter for godt 20 mio. kr., hvoraf ca. 5 mio. kr. vedrører myndighedsområdet.

Indkomstoverførslerne viser mindreudgifter på 53 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Beløbet forventes delvist modregnet i løbet af 2016.

Renterne viser mindreudgifter på ca. 6 mio. kr. som følge af det lave renteniveau i 2015.

En endelig vurdering af resultatet for 2015 kan først laves, når regnskabstallene på landsplan er kendte, og der er indgået økonomiaftale mellem regeringen og KL vedr. budget 2017. Det må her forventes, at hovedparten af mindreudgifterne til indkomstoverførslerne vil blive modregnet.

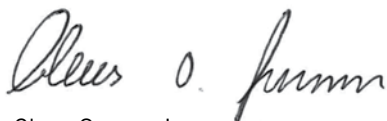
Ledespåtegning

Økonomiudvalget har den 18. april 2016 behandlet og godkendt regnskabet for 2015 for Randers Kommune.

Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets Budget og regnskabssystem, idet de deri krævede skemaoversigter findes i særskilt bilag. Vi anser den vedlagte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 2015.

Randers Kommune, den 18. april 2016

Claus Omann Jensen
Borgmester

Hans Nikolaisen
kommunaldirektør

Den uafhængige revisors påtegning

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING

Til byrådet i Randers Kommune

Vi har revideret årsregnskabet for Randers Kommune for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2015. Årsregnskabet jf. siderne 101 - 111 i "Årsberetning 2015" samt siderne 4 - 11, 15 - 36, 68 - 73 og 91 - 93 i "Bilag til årsberetning 2015" omfatter anvendt regnskabspraksis, regnskabsopgørelse, balance og obligatoriske oversigter. Årsregnskabet er udarbejdet efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. (med følgende hovedtal):

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 207,8 mio. kr.
- Resultat af det skattefinansierede område på 104,8 mio. kr.
- Aktiver i alt på 7.840,4 mio. kr.
- Egenkapital i alt på 4.669,4 mio. kr.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab der er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler, i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Herudover er det ledelsens ansvar, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning, god offentlig revisionskik, jf. lov om kommunernes styrelse og kommunens revisionsregulativ. Dette kræver at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for kommunens udarbejdelse af et årsregnskab. Formålet hermed er, at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2015 i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler, i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. Det er ligeledes vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Supplerende oplysning om forståelse af revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af byrådet godkendte resultatbudget for 2015 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2015. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Randers, den 20. maj 2016

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Torben Rohde Pedersen
Statsautoriseret revisor

Niels K. Bendtsen
Registreret revisor

Kommuneoplysninger

Randers Kommune

Laksetorvet
8900 Randers C
Telefon: 8915 1515
Regnskabsperiode: 2015

Økonomiudvalg

Claus Omann Jensen, borgmester
Anders Buhl-Christensen
Jens Peter Hansen
Susanne Ringe Sørensen
Henning Jensen Nyhuus
Torben Hansen
Leif Gade
Bjarne Overmark
Frank Nørgaard

Direktion

Hans Nikolaisen
Lene Andersen
Hans Minor Vedel
Steinar Eggen Kristensen
Erik Mouritsen

Revision

BDO

Indledning

Årsberetningen giver en status over Randers Kommunes økonomi samt et overordnet indblik i, hvordan 2015 er gået.

I beretningen gives der et overblik over de væsentligste økonomiske forhold i kommunen. Endvidere gøres der status over målopfyldelsen for budgetmålene fastsat i 2015. Regnskabsresultatet beskrives i forhold til det korrigerede budget ultimo 2015 – det vil sige det oprindelige budget med efterfølgende ændringer.

Fagudvalgenes økonomi beskrives i et afsnit for sig. Redegørelsen er opgjort på bevillingsniveau, og indeholder en status på fagområdernes økonomi og service. Derudover redegøres der for status på kvalitetsmål og indsatsområder i 2015. Endelig redegøres der for overførsel af uforbrugte midler til budget 2016.

I regnskabsberetningen gennemgås det realiserede resultat i 2015. Derudover redegøres der for sammenhængen mellem de opkrævede skatter og kommunens forbrug af ressourcer til drift, anlæg samt finansposter. Afslutningsvis kommenteres likviditeten og den økonomiske stilling pr. 31. december 2015.

Årsberetningen indeholder følgende afsnit:

- Grundlaget for budget 2015 – et tilbageblik
- Sammendrag af den økonomiske situation
- Bevillingsopfyldelse
- Fokusområder i 2015
- Fagudvalgenes regnskabsresultat
- Anvendt regnskabspraksis
- Oversigter og noter

Grundlaget for budget 2015 - et tilbageblik

Budgettet for 2015 blev vedtaget på grundlag af et budgetforlig mellem Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og SF (25 ud af byrådets 31 medlemmer).

Op til budgetlægningen for 2015-18 var Randers Kommunes økonomi fortsat under pres. Den indgåede aftale mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2015 sikrede dog et fornuftigt finansieringsgrundlag som følge af et ekstraordinært balancetilskud til kommunerne på i alt 3 mia. kr. i 2015.

Forligspartierne fandt det vigtigt at sikre en fortsat udvikling af kommunen gennem en række nye tiltag på både drifts- og anlægssiden. Det var tiltag som både skulle understøtte erhvervslivet, og dermed det fremtidige grundlag for vækst, samt en fortsat udvikling af den offentlige service.

For at skabe et råderum og sikre plads til udvikling var der i budgetforliget indarbejdet rammereduktioner på 1 pct. i 2015 og yderligere 1 pct. i 2016. Rammereduktionerne skulle samtidig bidrage til at bevare fokus på en stram økonomistyring.

Budgetforliget overholdt regeringens krav om uændrede skatter. Randers Kommunes andel af servicerammen blev ligeledes overholdt. Budgetforliget viste en gennemsnitlig kassebeholdning på 188 mio. kr. i perioden 2015-18, hvilket var tæt på Byrådets mål om en gennemsnitlig kassebeholdning på 200 mio. kr.

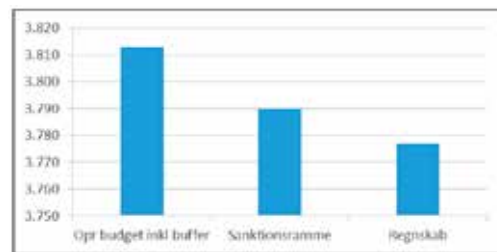
Serviceudgifter

De stramme økonomiske rammer fra tidligere år blev videreført i 2015. Derfor var stram udgiftsstyring også et hovedtema for kommunen i 2015.

Sanktionslovgivningen fra tidligere år var også gældende i 2015. Det betyder, at en overskridelse af servicerammen på landsplan, vil medføre modregning i kommunernes bloktilskud. Den

økonomiske styring i 2015 har således været tilrettelagt med henblik på at sikre, at Randers Kommunes andel af servicerammen blev overholdt. På den baggrund blev der bl.a. indarbejdet en bufferpulje på 40,8 mio. kr. under serviceudgifterne til imødegåelse af virkningen af et eventuelt forbrug af frigivne overførsler (uforbrogte midler overført fra 2014).

Af nedenstående tabel fremgår serviceudgifterne i budget og regnskab 2015:

Ser man på den korrigerede serviceramme (oprindelig serviceramme korrigeret for nyt p/l skøn samt Lov og cirkulære-programmet), som i figuren ovenfor er benævnt sanktionsramme, så ligger regnskab 2015 13 mio. kr. under denne. Kommunens regnskabsresultat overholder dermed dermed den udmeldte serviceramme.

Dette er også en tendens på landsplan, hvor de samlede kommunale regnskaber forventes at ligge under den aftalte serviceramme. Regeringen har imidlertid skærpet praksis vedr. sanktionslovgivningen og vil dermed være parat til at modregne selv små overskridelser i bloktilskuddet. Regeringen vil med stor sandsynlighed se service og anlæg under ét, når der foretages en vurdering af kommunernes grad af aftaleoverholdelse i 2015.

Sammendrag af den økonomiske situation

Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen sammenfatter alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation:

Mio. kr.	Budget 2015	Tillægsbevillinger	Korrigeret budget	Regnskab 2015	Afvigelser
Skatter	-3.955,5	-0,1	-3.955,6	-3.952,2	3,4
Tilskud og udligning	-1.816,0	-25,2	-1.841,3	-1.839,8	1,4
Skatter og tilskud i alt	-5.771,5	-25,4	-5.796,8	-5.792,1	4,8
Serviceudgifter *	3.813,2	58,3	3.871,5	3.777,1	-94,4
Indkomstoverførsler	1.801,7	26,8	1.828,5	1.775,4	-53,1
Driftsudgifter i alt	5.614,8	85,1	5.700,0	5.552,5	-147,5
Renter	25,4	0,0	25,4	19,5	-5,9
Resultat af ordinær drift	-131,2	59,8	-71,5	-220,1	-148,6
Skattefinansieret anlæg i alt	144,1	205,6	349,7	153,0	-196,7
Resultat af ordinær drift og anlæg	12,9	265,4	278,3	-67,0	-345,3
Jordforsyning i alt	6,6	28,6	35,2	2,4	-32,9
Ældreboliger i alt	1,1	1,0	2,0	-9,6	-11,7
Brugerfinansieret område	0,8	7,7	8,5	14,0	5,5
Årets resultat før finansposter	21,5	302,6	324,1	-60,3	-384,4
Optagne lån	-76,1	-12,2	-88,3	0,0	88,3
Afdrag på lån	56,4	24,9	81,2	77,8	-3,4
Finansforskydninger	8,5	61,7	70,2	-13,5	-83,7
Finansposter i alt	-11,2	74,3	63,1	64,3	1,2
Kassebevægelse **	10,3	376,9	387,2	3,9	-383,3

* Oprindeligt budget og tillægsbevillinger for serviceudgifter er inkl. en ikke-finansieret buffer til serviceudgifter på 40,8 mio. kr.

** Negative tal betyder kasseforøgelse, positive tal betyder kasseforringelse.

Tillægsbevillinger

Der er givet tillægsbevillinger for netto 376,9 mio. kr., primært som følge af, at der har været store forskydninger mellem årene. Der er således overført uforbrugte driftsmidler på 134,5 mio. kr. fra 2014 til 2015 i forbindelse med overførselssagen for 2015. Herudover er der overført uforbrugte anlægsmidler for 178,4 mio. kr. Overførslerne fra 2015 til 2016 er beskrevet i afsnit om bevillingsopfyldelse.

Oversigt over tillægsbevillinger 2015 Mio. kr.

Finansielle poster (skatter, tilskud, lån mm.)	
ekskl. servicebuffer på 40,8 mio. kr.	8,1
Serviceudgifter, drift ekskl. servicebuffer på -40,8 mio. kr.	-35,4
Overførselsindkomster, drift	26,8
Skattefinansieret anlæg	27,2
Renter	0,0
"Hvile i sig selv" og brugerfinansieret område	37,3
Overførsler fra 2014, drift	134,5
Overførsler fra 2014, anlæg	178,4
I alt	376,9

Tillægsbevillinger vedrørende de finansielle poster udgør 8,1 mio. kr. i 2015, når der korrigeres for servicebufferpuljen på 40,8 mio. kr. Tillægsbevillingerne vedrører bl.a. efterregulering af aktivitetsbestemt medfinansiering på -12,4 mio. kr. samt tilskud vedr. integration af flygtninge på -6,1 mio. kr. Midtvejsregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2015 udgør 2,8 mio. kr. Låneoptagelsen vedr. 2014 var for høj i henhold til den endelige låneramme, og der er derfor foretaget et ekstraordinært afdrag på knap 25 mio. kr. Derudover er der modtaget midtvejsregulering af bloktilskuddet på -2,1 mio. kr. vedr. lov og cirkulæreprogrammet.

Under serviceudgifterne er der samlet set givet tillægsbevillinger på -35,4 mio. kr., når der korrigeres for ændringen vedr. servicebufferpuljen på -40,8 mio. kr. Tillægsbevillingerne drejer sig bl.a. om centrale puljer på -17,3 mio. kr., som er anvendt som finansiering i budget 2016, nedregulering af lønbudgetterne med -16,4 mio. kr. som følge af nyt lønskøn samt udbygning af folkeskolerne på -10,5 mio. kr., hvor beløbet er flyttet fra drift til anlæg.

Der er i 2015 givet tillægsbevillinger vedr. overførselsindkomsterne for netto 26,8 mio. kr. Dette dækker over forventede stigninger i udgifterne til aktivitetsbestemt medfinansiering, kontanthjælp og sygedagpenge, som kun til dels blev modsvaret af mindredgifter til de øvrige indkomstoverførsler. Der er således i løbet af året givet tillægsbevillinger til aktivitetsbestemt medfinansiering på 23,1 mio. kr. i 2015, mens der til de øvrige indkomstoverførsler er givet tillægsbevilling på netto 4,5 mio. kr. Disse bevillinger omfatter bl.a. kontanthjælp på 12 mio. kr. og sygedagpenge på

16 mio. kr. Endvidere har der været mindredgifter til øvrige arbejdsmarkedsforanstaltninger på -17 mio. kr. samt mindredgifter til forsikrede ledige på -2,8 mio. kr. Derudover er der sket omflytning fra indkomstoverførsler til service vedr. mikroflexjob på 5 mio. kr. Det realiserede resultat ligger væsentligt under de givne bevillinger.

Se særskilt afsnit om overførselsudgifter for en uddybning af udviklingen på området i 2015 samt reguleringsordninger på disse områder.

Der er givet tillægsbevillinger til skattefinansieret anlæg for 27,2 mio. kr. Beløbet vedrører primært udbygning og ombygning på skoleområdet på 10,5 mio. kr., hvor bevillingen er ændret fra drift til anlæg. Dertil kommer bl.a. Kristrup Børnehave samt Bækkestien på hhv. 11,6 mio. kr. og 2,5 mio. kr.

På "hvile i sig selv" områderne (Jordforsyning, ældreboliger og det brugerfinansierede område) er der givet tillægsbevillinger på i alt 37,3 mio. kr. Heraf vedrører størstedelen overførsel af uforbrugte beløb fra 2014 samt tilpasning af jordforsyningsbudgettet til markedsforholdene.

Resultat af ordinær drift og anlæg

Resultatet af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede indtægter og udgifter på henholdsvis drift og anlæg. Nedenstående tabel viser, at der oprindeligt var forventet et underskud på 12,9 mio. kr. i 2015. Overførsler fra 2014 og øvrige tillægsbevillinger givet i årets løb, betyder, at der i det korrigerede budget var regnet med et underskud på 278,3 mio. kr. på de skattefinansierede områder.

Mio. kr.	Opr. budget	Tillægsbevillinger	Korrigeret budget	Regnskab	Afvigelse
Resultat af ordinær drift og anlæg	12,9	265,4	278,3	-67,0	-345,3
Kassebevægelse	10,3	376,9	387,2	3,9	-383,3

(+) = underskud, (+) = forbrug af kasse

Regnskabsresultatet viser imidlertid et overskud på 67 mio. kr. Der er altså tale om en afvigelse på 345,3 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Dette forklares nærmere nedenfor.

Jf. Randersmodellen kan der overføres uforbrugte driftsmidler til næste budgetår. Derudover kan uforbrugte anlægsmidler som følge af tidsforskydninger mv. overføres til efterfølgende år. Når der tages højde for disse forskydninger på drift

og anlægsprojekter – på henholdsvis 83,5 mio. kr. og 187 mio. kr. - udgør afvigelse mellem det korrigerede budget og regnskab på det skattefinansierede område 74,8 mio. kr., som primært vedrører mindreudgifter til indkomstoverførsler.

Afvigelse mellem korrigeret budget og regnskab på resultat af ordinær drift og anlæg kan sammenfattes således:

	Mio. kr.
Skatter, tilskud og renter	1,1
Mindreudgifter vedr. overførselsudgiftsområdet (Aktivitetsbestemt medfinansiering og forsikrede ledige)	53,1
Budgetmæssigt overskud på serviceudgiftsområder, der ikke overføres til 2015, bl.a. som følge af budgetforlig 2016.	10,9
Nettoafvigelser på skattefinansieret anlæg, som er afsluttet eller udgået	9,7
Budgetafvigelse korrigeret for overførsler	74,8
Overførsel til 2016 - drift	83,5
Overførsel til 2016 - anlæg	186,9
Overførsel til 2017 - anlæg	0,1
Samlet afvigelse i forhold til korrigeret budget	345,3

(-) angiver mindreudgift

Regnskabsresultatet viser en negativ kassebevægelse på 3,9 mio. kr. Der er tale om en forbedring på 383,3 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Likviditeten samt bevægelsen på kassen er nærmere beskrevet i afsnittet om kassebeholdningen nedenfor.

Der er taget højde for budgetafvigelsen i den løbende likviditetsstyring. Overførsel af uforbrugte drifts- og anlægsmidler har som udgangspunkt ingen varig likviditetsmæssig betydning, idet der alene er tale om tidsforskydninger mellem årene.

Kassebeholdning

I forbindelse med budgetlægningen samt den løbende opfølgning i løbet af året er der fokus på den gennemsnitlige kassebeholdning. I regnskabsituationen er der derimod fokus på det finansielle resultat og dermed på ultimo beholdningen. I nedenstående afsnit beskrives kassebevægelsen i 2015.

Det finansielle resultat viser et kasseforbrug på 3,9 mio. kr. Primo beholdningen 2015 udgjorde således 243,5 mio. kr. og ultimo beholdningen udgjorde 240,2 mio. kr. (inkl. statuspostering på 0,6 mio. kr.). Kasseforbruget skyldes bl.a. drifts- og anlægspåvirkninger samt finansforskydninger. Den største del er forskydninger mellem årene, som ikke giver en permanent ændring af kassebeholdningen. Nedenfor vises en oversigt over de væsentligste forklaringer på udviklingen i kassebeholdningen. Forklaringerne bygger på forskellen mellem oprindeligt budget og regnskabsresultatet:

Kasseforbrug	Mio. kr.
Forventet forbrug jf. oprindeligt budget	10,3
Mindreforbrug ordinær drift og anlæg	-80,0
Jordforsyning inkl. låneoptagelse	-4,2
Ældreboliger inkl. låneoptagelse	-10,7
Ordinær låneoptagelse gennemføres først i 2016	76,1
Ordinære afdrag	21,4
Øvrige finansforskydninger	-22,1
Brugerfinansieret område	13,1
Kasseforbrug	3,9

(-) angiver kasseforøgelse

I forhold til det vedtagne budget har der i 2015 været et mindreforbrug på ordinær drift og anlæg på -80 mio. kr. Det er især den øgede opsparring på anlæg samt mindreudgifter til indkomstoverførsler, som har bidraget hertil. Derudover har der på finansieringsposterne set under ét været merudgifter. Det drejer sig bl.a. om udskydelse af låneoptagelsen vedr. 2015 til marts 2016 samt et ekstraordinært afdrag på lån på 21,4 mio. kr. i april 2015 som følge af, at den endelige opgørelse af lånerammen vedrørende 2014 viste en overskridelse.

Herudover er der en række poster under finansforskydninger, som bidrager til resultatet. Finansforskydningerne i regnskab 2015 er specificeret i nedenstående tabel.

Finansforskydninger	Mio. kr.
Ændringer i tilgodehavender ved staten (refusion og moms)	93,8
Ændring i REPO forretning	-100,9

Ændring vedr. beboerlån, lån til ejendomsskatter, indskud i landsbyggefond mm.	-3,9
Øvrige ændringer i kort gæld og tilgodehavender	-11,1
Finansforskydninger i alt	-22,1

(-) angiver kasseforøgelse

Det drejer sig bl.a. om refusion på det sociale område samt momsafregning. I regnskab 2014 blev der hjemtaget for meget refusion, som er tilbagebetalt i 2015. Hjemtagelse af refusion for 2015 er som forventet. Som led i kommunens likviditetsstyring var der pr. 31/12 2015 indgået REPO-aftale på ca. 150 mio. kr., hvilket er ca. 100 mio. kr. mere end tilsvarende aftale pr. 31/12 2014. Ved en REPO-aftale øges kommunens kontante indestående for en kortere periode gennem et lån med sikkerhed i kommunens obligationsbeholdning. Den modtagne likviditet indgår i regnskabet under posten "finansforskydninger" og er dermed med til at forøge kassebeholdningen. Reelt er der dog ikke tale om en forbedring, idet de tilhørende obligationer indgår som sikkerhed i den aftalte periode. De øvrige forskydninger udgør -15 mio. kr.

Konklusion vedrørende det overordnede regnskabsresultat

Der er overskud på resultat af ordinær drift, som har været med til at finansiere anlægsprogrammet samt afdrag på gælden. Det er især mindreforbruget på indkomstoverførsler samt den øgede opsparing på anlæg som følge af periodeforskydninger, der har bidraget hertil. Endvidere har der været mindredgifter til renter. I modsat retning trækker, at der har været et samlet forbrug af opsparede midler på serviceudgifterne. Det skyldes bl.a. pres på familieområdet.

Der er overordnet set tale om et fornuftigt regnskabsresultat. En endelig vurdering af resultatet for 2015 kan dog først laves, når regnskabstallene på landsplan er kendte, og regeringsaftalen for 2017 foreligger. Det må forventes, at hovedparten af mindredgifterne på indkomstoverførsler vil blive modregnet i det samlede bloktilskud.

Der har i løbet af 2015 været en mindre reduktion af likviditeten på 3,9 mio. kr. Når resulta-

tet af ordinær drift og anlæg ikke slår igennem på kassebeholdningen skyldes det bl.a., at der endnu ikke er hjemtaget lån for 2015. Dette sker først i marts 2016.

Regnskabsresultatet giver ikke anledning til forventning om en permanent forøgelse af kassebeholdningen. En endelig vurdering heraf kan dog først foretages medio 2016, når regnskabstallene på landsplan er kendt og der er indgået en økonomiaftale for 2017 for kommunerne. I budgetforliget for 2016-2019 fremgik det, at planen for afvikling af familieafdelingens gæld indenfor Randersmodellen skal vurderes første gang i forbindelse med regnskab 2015.

Familieområdet overfører et samlet underskud fra 2015 til 2016 på 20,9 mio. kr. (hvoraf de 4,9 mio. kr. vedrører myndighedsområdet). Det vurderes ikke realistisk, at familieområdet selv kan afvikle en gæld i denne størrelse indenfor budgetperioden parallelt med, at der opnås balance.

Regnskab 2015 viser som ovenfor nævnt et betydeligt mindreforbrug vedr. indkomstoverførslerne. I hvilket omfang disse efterreguleres afklares først i forbindelse med regeringsaftalen for 2017, når regnskabstallene på landsplan er kendt. Mindredgifterne forventes dog ikke modregnet fuldt ud, hvorfor der på indkomstoverførslerne vil være et overskud, der eventuelt kan medgå til at afvikle gælden på familieområdet.

Forvaltningen vil inden sommerferien 2016 udarbejde en sagsfremstilling med en opdateret plan for sikring af balance i familieafdelingens økonomi i løbet af 2016 og 2017. Herudover vil forvaltningen på baggrund af byrådets godkendelse af regnskabet - og under forudsætning af en godkendelse af førnævnte plan - fremlægge mulighederne for en afvikling af familieafdelingens gæld som en del af budgetoplægget for 2017-2020. Heri vil et eventuelt disponibelt overskud vedr. indkomstoverførslerne kunne indgå som finansiering.

Den gennemsnitlige likviditet udgør 375,3 mio. kr. i 2015, og den afspejler det gode regnskabsresultat i øvrigt. Den gennemsnitlige likviditet giver et mere retvisende billede af den finansielle status end kassebeholdningen ultimo året.

Bevillingsopfyldelse

Nedenfor beskrives afvigelser i forhold til korrigeret budget. Først opgøres de samlede nettodriftsudgifter opdelt på de enkelte fagudvalgsområder med forklaring på de væsentligste afvigelser. Herefter kommer en oversigt over anlægsudgifter og til sidst omtales finansieringsområdet.

Kommunens nettodriftsudgifter opdeles i serviceudgifter og overførselsudgifter.

Driftsudgifter

Serviceudgifterne budgetteres i henhold til kommunens økonomistyringsregler. Det vil sige, at budgetterne kun justeres i forhold til nye love, byrådsbeslutninger og demografi. Randers Kommunes definition af serviceudgifter er i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets definition og afgrænsning af serviceudgifter.

Der kan ske overførsel af uforbrugte driftsmidler på serviceudgiftsområderne. Principperne tager udgangspunkt i, at aktiviteterne afholdes inden for den givne økonomiske ramme. I 2015 besluttede byrådet som led i overholdelsen af servicerammen, at aftaleenhedernes overskud kunne frigives 100 %. Overskuddet på øvrig drift blev fastfrosset. Der kunne løbende søges om frigivelse af indefrosne midler. Dette tiltag var nødvendigt af hensyn til sanktionslovgivningen.

Overførselsudgifterne omfatter de budgetgaranterede områder som kontanthjælp, førtidspensioner og øvrige indkomstoverførsler som sygedagpenge mm. Budgettet lægges hvert år fra bunden med udgangspunkt i KL's skøn over udviklingen på området.

Mio. kr. 2015	Opr. budget	Korrigeret budget	Regnskab	Forskel
Serviceudgifter	3.813,2	3.871,5	3.777,1	-94,4
Indkomstoverførsler	1.801,7	1.828,5	1.775,4	-53,1
Driftsudgifter i alt	5.614,8	5.700,0	5.552,5	-147,5

-) angiver mindreforbrug

Randers Kommunes samlede skattefinansierede driftsudgifter udgør netto 5,6 mia. kr. i 2015. Heraf anvendes 3,8 mia. kr. inden for serviceudgifterne, mens 1,8 mia. kr. anvendes

indenfor overførselsudgifterne. I det følgende redegøres for bevillingsopfyldelse på henholdsvis serviceudgifterne og overførselsudgifterne.

Serviceudgifter

Nedenstående tabel viser serviceudgifterne fordelt på bevillingsområder:

Mio. kr. 2015	Opr. budget 2015	Korr. budget 2015	Regnskab	Forskel
Serviceudgifter	3.813,2	3.871,5	3.777,1	-94,4
Økonomiudvalget	572,6	581,3	529,1	-52,2
Administration og tværgående puljer	540,4	541,6	499,5	-42,1
Politisk organisation	16,3	19,0	17,3	-1,7
Erhverv og turisme	15,9	20,7	12,3	-8,4
Børn- og skoleudvalget	1.426,9	1.445,1	1.428,0	-17,1
Skole	885,2	891,0	882,1	-8,9
Børn	363,4	375,7	351,6	-24,2
Børn og familie	178,2	178,4	194,4	16,0
Beskæftigelsesudvalget	29,3	39,7	34,6	-5,1
Førtidspension, integration og ikke arbejdsmarkedsparete borgere	-0,3	2,7	2,6	-0,1
Udgifter omfattet af beskæftigelsestilskud	29,6	37,0	32,0	-5,0
Socialudvalget	493,6	486,7	485,4	-1,3
Forebyggende foranstaltninger og anbringelser	64,3	65,5	62,0	-3,4
Tilbud til voksne med særlige behov	429,3	421,3	423,4	2,1
Miljø- og teknikudvalget	246,3	282,0	294,4	12,4
Kultur- og fritidsudvalget	161,5	166,4	156,9	-9,4
Sundheds- og omsorgsudvalget	881,8	863,8	847,2	-16,7
Sundhedsområdet	106,6	103,5	98,2	-5,3
Omsorgsområdet	775,2	760,3	749,0	-11,3
Landdistriktsudvalget	1,2	6,5	1,5	-5,0

(-) angiver mindreforbrug

Der er et mindreforbrug på serviceudgifterne på 94,4 mio. kr. Heraf overføres 83,5 mio. kr. til 2016.

De opsparede midler er reduceret fra 134,5 mio. kr. i 2014 til 83,5 mio. kr. i 2015 – i alt et nettofall på 51,1 mio. kr. inkl. 8,9 mio. kr., som er anvendt som finansiering i budget 2016, jf. budgetforlig. Samlet set har aftaleenhederne reduceret de opsparede midler med 21,1 mio. kr. i 2015. Det er primært sket inden for skoleområdet og familieområdet. Derudover er overførslerne på øvrige områder samt projekter reduceret med hhv. 21,5 mio. kr. og 8,5 mio. kr. Samlet oversigt over overførslerne fremgår af nedenstående tabel.

Mio. kr.	2014-15	2015-16	Forskel
Aftaleenheder	64,6	43,4	-21,1
Øvrige områder	56,9	35,5	-21,5
Projekter	13,0	4,5	-8,5
I alt	134,5	83,5	-51,1

Den samlede opsparing af driftsmidler på 83,5 mio. kr. må betegnes som et godt resultat, idet det forudsættes, at der i 2015 er leveret det af byrådet fastlagte serviceniveau til borgerne. Der henvises til særskilt bilagshæfte vedr. overførsler for en uddybende gennemgang af aftaleenhederens opsparede midler i 2015.

Randers Kommunes budget i 2015 svarede til kommunens andel af servicerammen – i alt 3.813,2 mio. kr. inkl. en buffer på 40,8 mio. kr. Nettoudgifterne i regnskabet på serviceområderne udgør 3.777,1 mio. kr. Dermed ligger Randers Kommune ca. 36 mio. kr. under serviceram-

men. Når der korrigeres for bufferpuljen ligger Randers Kommune ca. 5 mio. kr. over det oprindelige budgetlagte forbrug på serviceområderne.

Hvis en regnskabssanktion på landsplan bliver aktuel, vil servicerammen blive korrigeret for det ændrede lønskøn for 2015. Den korrigerede serviceramme i 2015 for Randers Kommune er 3.790 mio. kr. og regnskabet ligger således ca. 13 mio. kr. under denne ramme. På landsplan forventes et regnskabsresultat, som ligger væsentligt under den aftalte serviceramme. Regeringen har dog skærpet praksis vedr. sanktionslovgivningen og må forventes parate til at modregne selv mindre overskridelser. Ligeledes må det forventes at kommunernes regnskaber vil blive vurderet samlet inkl. afholdte anlægsudgifter.

Det positive resultat vedr. serviceområderne dækker samtidig over udgiftsområder, som har været under særligt pres i 2015. Det drejer sig primært om familieområdet, hvor der bl.a. har været stigende gennemsnitspriser på anbringelser samt en lille stigning i antallet af anbringelser.

I budgetforliget for 2016-2019 fremgik det, at planen for afvikling af familieafdelingens gæld inden for Randersmodellen skal vurderes første gang i forbindelse med regnskab 2015.

Familieområdet overfører et samlet underskud fra 2015 til 2016 på 20,9 mio. kr. (hvoraf de 4,9 mio. kr. vedrører konto 6). Det vurderes ikke realistisk, at familieområdet selv kan afvikle en gæld i denne størrelse inden for budgetperioden parallelt med, at der opnås balance.

Regnskab 2015 viser et betydeligt mindreforbrug vedr. indkomstoverførslerne – primært

aktivitetsbestemt medfinansiering og udgifter vedrørende de forsikrede ledige. Den endelige opgørelse vedrørende disse poster afklares først i forbindelse med regeringsaftalen for 2017, når regnskabstallene på landsplan er kendt. Selv om der bl.a. må forventes en vis efterregulering af beskæftigelsestilskuddet er det forventningen, at der samlet vil være et overskud på disse områder, der eventuelt kan medgå til at afvikle gælden på familieområdet.

Forvaltningen vil inden sommerferien 2016 udarbejde en sagsfremstilling med en opdateret plan for sikring af balance i familieafdelingens økonomi i løbet af 2016 og 2017. Herudover vil forvaltningen på baggrund af byrådets godkendelse af regnskabet - og under forudsætning af en godkendelse af førnævnte plan - fremlægge mulighederne for en afvikling af familieafdelingens gæld som en del af budgetoplægget for 2017-2020. Heri vil et evt. disponibelt overskud vedr. indkomstoverførslerne kunne indgå som finansiering.

Derudover har der været pres på skoleområdet bl.a. som følge af specialundervisning, befordring samt basisundervisning i dansk som fremmedsprog. Udgiftspreset finansieres i 2015 inden for skoleområdet samlede ramme. Vintertjenestens underskud er i 2015 nedbragt fra 10,1 mio. kr. til 5,2 mio. kr. primært som følge af den milde vinter. Derudover er der udarbejdet særlige regler vedr. styring af udgifterne, således at det i april måned sikres, at der for resten af året er et restbudget på mindst halvdelen af det samlede budget til vintertjenesten.

Overførselsudgifter

Nedenstående tabel viser overførselsudgifterne fordelt på bevillingsområder:

Mio. kr.	Opr. budget 2015	Korr. budget 2015	Regnskab 2015	Forskel
Overførselsudgifter	1.801,7	1.828,5	1.775,4	-53,1
Børn og skoleudvalget	-2,0	-2,0	-2,1	-0,1
Børn og familie	-2,0	-2,0	-2,1	-0,1
Beskæftigelsesudvalget	1.465,7	1.470,8	1.436,2	-34,6
Førtidspension, integration og ikke arbejdsmarkedsparate borgere	942,2	963,2	938,4	-24,8
Arbejds- og uddannelsesparate borgere	285,0	272,0	291,8	19,9
Udgifter omfattet af beskæftigelsestilskud	238,5	235,7	206,0	-29,7
Socialudvalget	5,0	5,5	2,3	-3,2
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	13,2	10,3	7,5	-2,8
Tilbud til voksne med særlige behov	-8,2	-4,8	-5,2	-0,4
Sundheds- og omsorgsudvalget	332,9	354,2	339,0	-15,2
7.1 Sundhedsområdet	332,9	354,2	339,0	-15,2

(-) angiver mindreforbrug

Overførselsudgifterne viser et mindreforbrug på 53,1 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. I løbet af året er området opreguleret med 26,8 mio. kr., så det samlede mindreforbrug i forhold til oprindelige budget 2015 udgør 26,3 mio. kr. Dette område er ikke omfattet af overførselsadgang mellem årene. Nedenfor redegøres for de 3 udgiftstyper inden for overførselsudgifter: Indkomstoverførsler, forsikrede ledige samt aktivitetsbestemt medfinansiering.

Indkomstoverførsler

Indkomstoverførsler er en samlet betegnelse for udgifterne til kontanthjælp, sygedagpenge, boligsikring, førtidspension m.fl. Regnskabet viser mindredgifter i forhold til det korrigerede budget på 5 mio. kr. Der er netto givet tillægsbevillinger til indkomstoverførslerne på 8 mio. kr., hvilket dækker over forventede merudgifter på nogle indkomstoverførsler, som til dels blev modsvaret af forventede mindredgifter på andre indkomstoverførsler. Der har således været merudgifter til kontanthjælp til flygtning og sygedagpenge, mens der har været mindredgifter til fleks- og skånejob, seniorjob samt resourceforløb. Netto svarer regnskabsresultatet stort set til det oprindelige budget. Det er de mange reformer på området, som bl.a. er medvirkende årsag til de store udsving.

Store dele af indkomstoverførslerne er omfattet af den såkaldte budgetgaranti, hvilket betyder, at mer- eller mindredgifter reguleres for kommunerne under ét. For de såkaldt øvrige indkomstoverførsler sker der kun regulering af det aftalte niveau, såfremt regeringen og KL bliver enige herom. Dette afklares først i forbindelse med regeringsaftalen for 2017, når regnskabs-tallene på landsplan er endeligt opgjort.

Forsikrede ledige

Den positive budgetafvigelse skyldes også mindredgifter til de forsikrede ledige. Udgifterne til de forsikrede ledige kompenseres via det såkaldte beskæftigelsestilskud, hvor kommunerne i landsdel Østjylland kompenseres for mer-/mindredgifter under ét. Regnskabstallene for de øvrige kommuner i landsdelen kendes endnu ikke, men mindredgiften forventes delvist efterreguleret i 2016. I løbet af året er udgiften til forsikrede ledige nedreguleret med 2,8 mio. kr. som følge af midtvejsreguleringen af beskæftigelsestilskuddet. Efterregulering og endelig opgørelse af tilskuddet for 2015 kendes medio 2016.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Aktivitetsbestemt medfinansiering har været under pres i 2015. Denne tendens var en udløber af regnskab 2014 og fortsatte ind i 2015. Budgettet for 2015 var lagt med udgangs-

punkt i KL's forventninger til udgiftsniveauet ud fra det aftalte samlede indtægtsniveau for den kommunale medfinansiering. Derudover var der indarbejdet et niveauløft baseret på regnskabserfaringer for 2013 og 2014, hvor medfinansieringsudgifterne er steget mere end landsgennemsnittet. Der er samlet givet tillægsbevillinger til området for 23,1 mio. kr. i 2015. Niveaueet i budget 2015 blev løftet med henblik på at imødegå denne stigning. Men det blev på trods af niveauløftet nødvendigt at tilføre området ekstra ressourcer. Stigningen

blev dog ikke så stor som forventet i årets sidste måneder, og derfor er der en positiv afvigelse mellem korrigeret budget og regnskabet på 15,2 mio. kr. Endvidere forventes en positiv efterregulering vedr. 2015 i 2016 som følge af landsudviklingen.

Anlæg

I dette afsnit gives et kort overblik over kommunens planlagte investeringer set i forhold til, hvordan året er gået.

Mio. kr.	Regnskab 2015	Oprindeligt Budget	Tillægs- bevillinger	Korrigeret budget	Rest Korrigeret budget
Skattefinansieret anlæg					
Økonomiudvalget	0,2	3,1	-11,7	-8,5	8,7
Børn- og skoleudvalget	52,3	31,2	67,7	98,8	-46,5
Socialudvalget	4,5	2,0	6,2	8,2	-3,7
Miljø- og teknikudvalget	85,6	98,4	90,7	189,1	-103,5
Kultur- og fritidsudvalget	6,7	7,2	42,8	50,0	-43,3
Sundheds- og omsorgsudvalget	3,6	0,0	7,5	7,5	-3,8
Landdistriktsudvalget	0,2	2,2	2,5	4,7	-4,6
Skattefinansieret anlæg i alt	153,0	144,1	205,6	349,7	-196,7

(-) angiver mindreforbrug

Der var i det vedtagne budget afsat 144,1 mio. kr. til anlægsprojekter på det skattefinansierede område i 2015. Hertil kommer overførsel af uforbrugte anlægsmidler samt tillægsbevillinger på 205,6 mio. kr., så det korrigerede budget udgør i alt 349,7 mio. kr. Det har ikke været muligt at gennemføre alle projekter i 2015. Som følge af periodemæssige forskydninger overføres der derfor 186,9 mio. kr. fra 2015 til 2016.

Afvigelserne mellem korrigeret budget og regnskab er primært fordelt på Børn og skoleudvalget, Miljø og teknikudvalget samt på Kultur og fritidsudvalget.

Børn og skoleudvalget har et uforbrugt budget på 46,5 mio. kr. bl.a. som følge af tidsforskydninger og omdisponeringer afledt af skolestrukturforliget.

Aktivitetsniveauet i 2015 ligger knap 10 mio. kr. over niveauet i det oprindelige budget. Der er således gennemført anlægsprojekter for brutto 168 mio. kr., og netto 153 mio. kr. i 2015. Af større projekter kan nævnes: Udbygning på skolerne (projekterne strækker sig over perioden 2015-18), etablering af lærerarbejdspladser, Krstrup Børnehave, bygningsvedligeholdelse generelt, gadebelysning samt diverse projekter på kultur- og fritidsområdet.

På Miljø og teknikudvalget er der en afvigelse på 103,5 mio. kr. Afvigelsen skyldes bl.a. opsparede midler til energibesparende foranstaltninger på kommunens institutioner. Dertil kommer vej til Sydhavnen. Endvidere er der forsinkelser og periodeforskydninger vedr. udskiftningen af gadebelysningen.

På Kultur- og fritidsudvalgets område overføres der 43,3 mio. kr. til 2016. Beløbet vedrører Multihal på Langvang, samt multiarena ved Arena Randers og ombygning af Turbinen.

"Hvile i sig selv" og brugerfinansierede områder
 "Hvile i sig selv" områderne omfatter jordforsyning og ældreboliger. De brugerfinansierede

områder omfatter renovation og et varmeværk. Af nedenstående tabel fremgår regnskabet for disse områder.

Mio. kr.	Regnskab 2015	Opr. budget 2015	Tillægs- bevillinger	Korr.budget 2015	Rest korrigeret budget
Køb af jord	0,0	7,0	4,1	11,1	-11,1
Salg af jord	-18,2	-30,3	-10,3	-40,6	22,4
Byggemodning	16,9	25,4	34,9	60,3	-43,4
Renter	0,0	0,8	0,0	0,8	-0,8
Afdrag	3,7	3,7	0,0	3,7	0,0
Jordforsyning i alt	2,4	6,6	28,7	35,3	-32,9
Drift ældreboliger	-43,8	-37,9	-1,5	-39,4	-4,4
Anlæg ældreboliger	-4,8	0,0	2,5	2,5	-7,3
Renter	12,2	16,0	0,0	16,0	-3,8
Afdrag	26,8	23,0	0,0	23,0	3,9
Ældreboliger i alt	-9,6	1,1	1,0	2,0	-11,7
Brugerfinansieret drift	8,3	0,8	-0,1	0,7	7,5
Brugerfinansieret anlæg	5,7	0,0	7,8	7,8	-2,1
Brugerfinansieret område i alt	14,0	0,8	7,7	8,5	5,5

(-) Angiver mindreudgift

Resultatet for jordforsyningen (køb og salg af jord og byggemodning) viser en nettoudgift på 2,4 mio. kr. Der er foretaget løbende tilpasninger af området, som følge af udviklingen. Der er stadig forholdsvis lav efterspørgsel efter jord, og dermed er der heller ikke byggemodnet i det omfang, som blev forventet i forbindelse med budgetlægningen. Beløbet overføres til 2016.

På ældre- og handicapboligområdet er der et nettooverskud på 9,6 mio. kr., som bl.a. vedrører boligerne i Paderup.

De brugerfinansierede områder viser et forbrug på 14 mio. kr.

Finansiering

På rentekontoen er der budgetteret med en renteutgift på 25,4 mio. kr. Regnskabet viser et forbrug på 19,5 mio. kr. som følge af det lave renteniveau. I perioder af 2015 har dele af porteføljen været negativt forrentet. Afdrag på lån udgør 77,8 mio. kr., som stort set svarer til det korrigerede budget.

Randers Kommune har valgt statsgaranti for 2015 for tilskud og udligning samt skatter.

Skatteprocenterne på indkomstskat og grundskyld var uændrede fra 2014 til 2015.

Der er ikke optaget lån vedrørende det skattefinansierede anlægsområde. Lånerammen er på baggrund af anlægsregnskabet opgjort til 68,4 mio. kr., og låneoptagelsen blev gennemført i marts 2016. Låneoptagelse sker i henhold til lånebekendtgørelsens generelle regler samt på baggrund af særlige dispensationer bevilget af Social- og Indenrigsministeriet i forbindelse med budgetvedtagelsen. Dispensationerne udgør i alt 30,5 mio. kr. og vedrører de borger-nære områder samt dispensation til kommuner med lav likviditet.

Der er givet tillægsbevilling til afdrag på lån på 24,9 mio. kr. Beløbet vedrører et ekstraordinært afdrag på lån som følge af, at der blev lånt for meget i 2014. Beløbet blev tilbagebetalt i april 2015 i forbindelse med indfrielse af et 10-årigt lån optaget i 2014.

Finansforskydninger og kassebevægelsen er beskrevet i ovenstående afsnit om udviklingen i kassebeholdningen.

Mio. kr.	Regnskab 2015	Oprindeligt budget	Tillægs- bevillinger	Korrigeret Budget	Rest korrigeret budget
Renter	19,5	25,4	-	25,4	-5,9
Skatter	-3.952,2	-3.955,5	-0,1	-3.955,6	3,4
Tilskud og udligning	-1.839,8	-1.816,0	-25,2	-1.841,3	1,4
Optagne lån	-	-76,1	-12,2	-88,3	88,3
Afdrag på lån	77,8	56,4	24,9	81,2	-3,4
Finansforskydninger	-13,5	8,5	61,7	70,2	-83,7
Kassebevægelse	3,9	10,3	376,9	387,2	-383,3

(-) Angiver mindreudgift

Fokusområder i 2015

Ejendomsservice

Ejendomsservice blev etableret i 2015 som en selvstændig aftaleenhed under Miljø og Teknik med ansvaret for administration, drift, vedligeholdelse og anlæg af kommunale bygninger i en samlet ejendomsadministration.

Vision, mission og formål

Det er Ejendomsservices mission at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver, samtidig med at værdien af de kommunale bygninger beskyttes. Visionen for Ejendomsservice er, at skabe en professionel ejendomsforvaltning med en effektiv og sammenhængende indsats for arbejdet med kommunens bygninger, hvor brugerne og dermed kerneopgaverne altid er i centrum. Herudover, at der er stærke faglige miljøer og løbende kompetenceudvikling af medarbejdere, således at bygningsvaretagelsen altid er i de bedste hænder. Det er samtidig et helt afgørende succeskriterium for Ejendomsservice, at opgaverne fortsat udføres med nærhed og fleksibilitet i hverdagen.

Organisering og budget

Ejendomsservice er organisatorisk opdelt i sektionerne Bygningsadministration, Rengøring og Rådhuservice samt Teknisk Service og Vagt med en samlet budgetramme på 135,1 mio. kr. i 2015. Budgettet for 2016 udgør 148,1 mio. kr., hvilket skyldes at en stor del af personalet i 2015 kun indgik med halvårsvirkning.

Budgettet dækker primært forbrugsudgifter til el, vand og varme, husleje og vedligeholdelse samt lønudgifter til rengøring, teknisk service og vagt mv. Endvidere indgår administrationsudgifter samt lejeindtægter fra udlejning af kommunale jorder og ejendomme.

Afdelinger og opgaver

Bygningsadministration

Bygningsadministration omfatter de administrative og økonomiske opgaver vedrørende:

- Investeringsforvaltning (eje/leje, køb/salg, nedrivning, ombygning, nyanlæg)
- Finansiell administrativ forvaltning (budget, kontrakter, ind-/udlejning, aftalestyring med leverandører)
- Areal forvaltning (optimering af m², lokaleudnyttelse, omflytninger, udfordre behov for lokaler)

Desuden varetages vedligeholdelse af hele den kommunale bygningsmasse på i alt ca. 450.000 etage-m² samt administration af energistyring og energibesparende foranstaltninger.

Endelig forestår Bygningsadministration kommunale projekterings- og byggeprojekter for kommunens øvrige forvaltninger. Dette finansieres via opkrævning af honorar for de enkelte projekter.

Rengøring og Rådhuservice

Rengøring og Rådhuservice omfatter størstedelen af kommunens rengøringsmedarbejdere og varetager nedenstående opgaver:

- Rengøring (rengøring af kommunale bygninger, tilsyn med udliciteret rengøring)
- Kantinedrift (Laksetorvet, Kasernen og Sundhedshuset)
- Trykkeri
- Intern service (post, flytning, håndværkerhjælp til de øvrige kommunale funktioner på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen)

Teknisk Service og Vagt

Teknisk Service og Vagt omfatter størstedelen af kommunens tekniske servicemedarbejdere og varetager følgende opgaver vedrørende de kommunale bygninger:

- Daglig drift
- Indvendigt vedligehold (mindre håndværksmæssige opgaver indvendigt på bygningerne)
- Vedligehold af arealer omkring bygningerne (grønt vedligehold, snerydning, belægninger)
- Vagt og sikring

Status for 2015

Det første år i Ejendomsservice har handlet om at samle den kommunale bygningsdrift i én enhed og om at sikre et solidt fundament for bestræbelsen på, at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af de kommunale kerneopgaver.

Tre temaer har været centrale i den første tid:

Den nye organisation skal finde sine ben

Ejendomsservice samler opgaver og medarbejdere, som tidligere har været spredt på hele den kommunale organisation i én enhed. I praksis betyder det, at der er skabt en ny organisation med en fælles mission og ledelse på tværs af de overførte områder. I 2015 er der pågået et stort arbejde med opbygge den nye organisation herunder at afklare snitfalder både indadtil og udadtil. Det gælder ift. at skabe nye procedure, samarbejdsrelationer og afklare ansvarsområder mv. på alle områder herunder at opbygge en fælles administration og ledelse.

Opbygningen af den nye organisation er foregået sideløbende med, at Ejendomsservice har overtaget ansvaret for opgaven og dermed ansvaret for at sikre driftssikkerheden således, at de kommunale kerneopgaver påvirkes mindst muligt.

Sikring af det økonomiske fundament/ramme til opgaven

Ejendomsservice har haft ansvar for budget og forbrug vedrørende driften af bygninger og grunde hele 2015, men budgetterne for områderne uden for Miljø og Teknik blev reelt først overdraget til Ejendomsservice i september 2015. Herudover er størstedelen af de udførende medarbejdere først overdraget medio 2015 med et budget svarende til halvårsvirkning.

Budgettet er overført til Ejendomsservice fra kommunens aftaleenheder samt fra forvaltninger efter princippet om, at når Ejendomsservice overtager en opgave følger budgettet samtidig med.

Der har efterfølgende været iværksat en proces, som har efterprøvet og sikret opfyldelse af prin-

cippet for budgetoverdragelse. Der er redegjort herfor i regnskabsbemærkningerne fra Miljø og teknik. Endvidere søges der om godkendelse af de bevillingsmæssige ændringer som følge af etableringen af ejendomsservice i forbindelse med godkendelsen af regnskab 2015.

Det har været afgørende for processen, at den er sket via inddragelse og dialog med de berørte decentrale enheder for at sikre fuldstændig transparens og forståelse for baggrunden for de økonomiske overførsler. Samtidig har formålet med processen været på et konkret plan at afklare snitflader for budget og opgaver mellem Ejendomsservice og det enkelte område.

Optimering af bygningsdriften

Ved beslutning om etablering af Ejendomsservice blev der indlagt en forventet optimering af ejendomsdriften på hhv. 5 mio. kr. i 2015, 7 mio. kr. i 2016, 9 mio. kr. i 2017 og 11 mio. kr. i 2018 og frem.

Besparelsesmålet blev oprindelig fastsat med forventning om opstart af Ejendomsservice pr. 1. januar 2015. Som ovenfor nævnt blev etableringen af Ejendomsservice dog forsinket med et halvt år i forhold til de oprindelige planer. Arbejdet med realiseringen af de forudsatte besparelser er derfor blevet forsinket tilsvarende. Herudover er størstedelen af budgettet – på linje med kommunens øvrige serviceområder - blevet nedjusteret med en generel 1 %-rammebesparelse i 2015.

Resultatet for 2015 viser et merforbrug på 4,1 mio. kr. i forhold til det samlede budget. Da budgettet er reduceret med den forventede optimering kan det konkluderes, at det er lykkedes, at indhente 1,0 mio. kr. ud af det oprindelige mål på 5,1 mio. kr. (2015-prisniveau) i den periode Ejendomsservice har været i drift. Resultatet udgør mindre end 5 % af den samlede budgetramme, og ligger dermed inden for overførselsadgangen for en aftaleenhed.

Arbejdet med besparelsesmålene har afdækket, at der er et stort potentiale til stede og de første erfaringer bekræfter forventningerne om potentialet ved etablering af ejendomsservice. Det er

derfor fortsat forventningen, at Ejendomsservice vil kunne indfri det samlede økonomiske besparelsesmål over perioden 2015 - 2018.

2016 og frem

Organisationen er under fortsat opbygning og arbejdet med at sikre en effektiv og samlet bygningsforvaltning vil også være et centralt tema i 2016.

Der er formuleret følgende udviklingsmål for Ejendomsservice:

- Sikre samarbejdspartnere og brugere en god, hurtig og fleksibel service, således at kerneopgaverne understøttes bedst muligt
- Sikre nærheden i hverdagen og den lokale tilstedeværelse af det udførende bygningspersonale
- Skabe overblik over bygningsområdet på tværs af forvaltningsområder og enheder og sikre fokus på effektiv planlægning, styring og optimering af bygningsmassen
- Sikre kompetenceudviklingen af medarbejderne

- Sikre en optimal udnyttelse af de kommunale bygningskvadratmeter
- Skabe en ensartet og gennemsigtig prioritering samt en effektiv bygningsdrift og teknisk service
- Opnå den bedst mulige samlede udnyttelse af ressourcerne til bygningsvedligeholdelse
- Sikre, at de kommunale ejendomme fremstår vedligeholdte, således at bygningerne kan understøtte de visioner, der er for udviklingen af kerneopgaverne
- Optimere de fælles driftsopgaver, der flyttes til Ejendomsadministrationen
- Indarbejde incitamentsstrukturer, der sikrer den fortsatte decentrale ansvars- og ejerskabsfølelse for bygningerne

Det er forventningen, at Ejendomsservice i takt med at konkrete initiativer implementeres og organisationen forankres vil kunne optimere bygningsadministrationen således, at de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver sikres, samtidig med at værdien af de kommunale bygninger beskyttes.

Integrationsområdet

Der ses i disse år en markant stigning i antallet af flygtninge og familiesammenførte i Randers Kommune såvel som i den øvrige del af landet. I 2012 modtog Randers Kommune 44 flygtninge.

I 2015 steg kvoten af flygtninge til Randers Kommune til 246 flygtninge, hvoraf Randers Kommune indtil videre har modtaget 200. Den stigende tendens forventes at fortsætte i 2016, hvor Randers Kommune står til at modtage 376 flygtninge.

Tabel 1 Udvikling i antal flygtninge 2012-2016

Område	2012	2013	2014	2015 (kvote)	2016 (kvote)
Landstal	2.511	3.780	6.048	12.000	17.000
Randers	44	88	144	246	376

Erfaringer fra tidligere år viser, at for hver 100 flygtninge, sker der familiesammenføring i 80 af tilfældene. Familiesammenførte voksne omfattes på samme måde som flygtninge af kommunens tre-årige integrationsprogram.

Uddannelse og beskæftigelse

Den overordnede målsætning for flygtninge og familiesammenførte over 18 år er at understøtte deres ansvar for eget liv og at flest mulige bliver selvforsørgende. Igennem danskuddannelse og beskæftigelsesrettede indsatser skabes en ramme for deres liv, som giver dem mulighed for at være aktive medborgere og udnytte deres personlige ressourcer.

Erfaringer fra den nuværende integrationsindsats viser, at en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet er afgørende for en vellykket integration. En stabil tilknytning til arbejdsmarkedet understøtter samtidig integrationen på andre områder og har stor betydning for at flygtningefamilien trives generelt.

Vejen til selvforsørgelse følger to spor i Randers Kommune alt efter borgerens alder og skolemæssige forudsætninger.

Uddannelse

Flygtninge eller familiesammenførte under 30 år med en kortere eller længere uddannelsesmæssig baggrund fra hjemlandet, visiteres til Sprogcenter Randers' uddannelsesstilbud "Ungeværket" og "Uddannelsesværkstedet". Tilbuddene supplerer den ordinære danskuddannelse samme sted og har et uddannelses-

forberedende indhold. Der arbejdes bl.a. med samfundsorientering, det danske skolesystem og uddannelsesmuligheder, læsestrategier, studieteknik og arbejdsmåder. Sideløbende modtager de unge danskundervisning på niveau 2 eller 3 og en mini-praktik på 5-10 timer om ugen, hvor de unge opnår praktisk kendskab til det danske arbejdsmarked og dets normer og får mulighed for at skabe netværk i forhold til studiejob og lærepladser. Det kombinerede forløb har vist meget positive resultater. 85 % af de unge deltagere går således direkte videre fra forløbet på Sprogcenter Randers til et ordinært uddannelsesforløb.

Beskæftigelse

For unge under 30 år, der som følge af manglende skolefærdigheder, ikke kan begynde på et ordinært uddannelsesforløb, samt for alle flygtninge og familiesammenførte over 30 år, er vejen til selvforsørgelse at de hurtigt opnår praktisk erfaring med arbejdsmarkedet sideløbende med at deres danskkompetencer opøves ved danskuddannelse på Sprogcenter Randers. Gruppen under 30 år modtager danskuddannelse svarende til Danskuddannelse 1. Målet er at kursisterne opnår grundlæggende færdigheder i mundtlig dansk og læse-skrivefærdigheder med henblik på at kunne klare sig på arbejdsmarkedet og som borgere i det danske samfund. For gruppen af flygtninge og familiesammenførte over 30-årige kan det også være relevant at visitere til Danskuddannelse 2 eller 3 afhængig af deres forudgående skolekundskaaber.

Danskuddannelsen kombineres med almindelige virksomhedspraktikforløb. Praktikkerne foregår både på det private og offentlige arbejdsmarked og omfatter både sprogpraktikker og jobrettede praktikker. Mens sprogpraktikker har fokus på at praktikanten tilegner sig de basale færdigheder, som er nødvendige for at kunne begå sig på det danske arbejdsmarked, f.eks. dansk kundskaber og kendskab til dansk arbejdspladskultur, har de jobrettede praktikker primært til formål at afklare praktikantens beskæftigelsesmål og at opkvalificere praktikanten med henblik på at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Der arbejdes også med andre indsatser, som kan bringe flygtninge tættere på selvforsørgelse. Aktuelt arbejdes der således på at opbygge et særligt forløb i samarbejde med Dansk Industri og Dansk Metal, målrettet metalbranchens behov for svejsere. Når de første erfaringer er gjort på dette felt er det tanken, at forløbet skal udbredes til andre brancher og behov.

Det ser allerede nu ud til at den intensive indsats for at få flygtninge og familiesammenførte i gang på arbejdsmarkedet giver positive resultater. En aktuel undersøgelse fra Agenda offentliggjort 13. februar 2016 viser, at Randers Kommune nu indtager en 12. plads blandt landets kommuner målt på andelen af flygtninge i beskæftigelse og uddannelse tre måneder efter integrationsprogrammet. Dette er en markant forbedring i forhold til tidligere, hvor Randers Kommune placerede sig blandt de kommuner i landet med den laveste andel af flygtninge i job eller uddannelse efter integrationsperiodens udløb.

Endvidere opnår Sprogcenter Randers fine resultater med danskuddannelse af flygtninge og familiesammenførte. Af en undersøgelse fra LG Insight af kommunernes modtagelse af nyankomne flygtninge og deres familier fra 2015 opnår Sprogcenter Randers således en topplacering på landsplan i forhold til antallet af borgere, der gennemfører en danskuddannelse under integrationsperioden. Gennemførelsesprocenten på Sprogcenter Randers er på 73 %, hvor gennemsnittet på landsplan er 57 %.

Boliger til flygtninge

En væsentlig del af kommunens opgave ved modtagelse af nye flygtninge er boligplaceringsansvaret. Kommunen er forpligtet til at stille en permanent bolig til rådighed for flygtningen. Kan dette ikke lade sig gøre, skal kommunen i stedet stille en midlertidig bolig til rådighed. Med hensyn til familiesammenførte er det forudsat, at de bosætter sig hos deres herboende familie.

Af de 200 flygtninge Randers Kommune har modtaget på 2015-kvoten er 33 % flyttet i en permanent bolig. Den midlertidige boligplacering er således i mange tilfælde blevet af længerevarende karakter, hvilket skyldes at det er blevet vanskeligere at finde tilstrækkeligt med permanente boliger til det stigende antal flygtninge. Hertil giver de nye forsørgelsessatser til flygtninge og familiesammenførte nogle udfordringer i forhold til at finde boliger til en husleje, som de har råd til at betale.

Kommunen råder aktuelt over ca. 125 midlertidige boligplaceringsmuligheder, fordelt på omkring 25 lejemål. Boliger er bl.a. fundet i mindre bysamfund uden for Randers, tomme kommunale lejemål er udnyttet, og der er indgået lejeaftaler med flere private udlejere.

Det forventes at der i 2016 bliver brug for mere end 250 midlertidige boliger. Der arbejdes derfor løbende på at finde flere boliger og der er ansat en medarbejder til udelukkende at fokusere på denne opgave. Derudover er der også nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på muligheden for at skaffe flere permanente boliger – blandt andet ved at lave en ny aftale med boligforeningerne.

Opnormering på integrationsområdet

Det stigende antal sager indebærer, at det har været nødvendigt med en opnormering af bemanningen på området for at opfylde de lovgivningsmæssige forpligtelser kommunen har på området samt at sikre såvel god effekt af indsatsen samt efterleve de administrative krav, der er til sagsbehandlingen. Ansættelse af medarbejdere tilpasses udviklingen i antallet af flygtninge og familiesammenførte, der kommer

til Randers og vil blive reduceret ved en nedgang i sagstallet.

Øvrige indsatser

Flygtningebørn under skolealderen tilbydes en plads i daginstitution på linje med øvrige børn i kommunen. Der ydes sprogstimulerende indsatser til førskolebørn efter behov og tolkebi-stand i forbindelse med forældresamarbejde.

Børn i skolealderen tilbydes basisundervisning i dansk som andet sprog. Derudover tilbyder Randers Kommune Læring i Sprog (modermålsundervisning) til de elever, der har et lovgivningsmæssigt krav på dette, dvs. børn fra EU og EØS-borgere. På Børn og Skoleområdet arbejdes der aktuelt med, hvordan det stigende antal flygtningebørn sikres de fornødne tilbud og får den bedste start i daginstitutioner og skoler.

Økonomi

Økonomien på integrationsområdet i 2015 var stort set i balance for Randers Kommune, hvilket især skyldes, at der fra statslig side blev tildelt ekstraordinære økonomiske puljer til at dække kommunernes økonomiske udfordringer ved det stærkt stigende flygtningetal. Endvidere har antallet af familiesammenføringer i 2015 ikke været så højt, som oprindeligt forudsat. Dette skal ses i lyset af øgede sagsbehandlingstider ved Udlændingestyrelsen i 2015 vedr. ansøgning om familiesammenføring.

Fagudvalgenes regnskabsresultat

I det følgende afsnit beskrives fagudvalgenes økonomi. Redegørelsen er opgjort på bevillingsniveau. Fagudvalgenes regnskabsforklaringer tager udgangspunkt i nedenstående oversigt over de samlede driftsudgifter (serviceudgifter + indkomstoverførsler + forsyningsområdet).

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Nyt opr. budget	Tillægs- bevillinger	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Driftsudgifter							
Økonomiudvalget	501,8	572,6	-57,6	66,2	581,3	529,1	-52,2
Adm. og tværgående puljer	484,0	540,4	-58,8	59,9	541,6	499,5	-42,1
Politisk organisation	17,8	16,3	2,0	0,7	19,0	17,3	-1,7
Erhverv og turisme	0,0	15,9	-0,8	5,6	20,7	12,3	-8,4
Børn- og skoleudvalget	1.486,0	1.424,9	-35,5	53,7	1.443,1	1.425,9	-17,1
Skole	929,2	885,2	-22,7	28,4	891,0	882,1	-8,9
Børn	377,8	363,4	-12,4	24,7	375,7	351,6	-24,2
Børn og familie	178,9	176,2	-0,5	0,6	176,4	192,3	15,9
Beskæftigelsesudvalget	1.466,9	1.495,0	10,6	4,9	1.510,5	1.470,8	-39,8
Førtidspension, integration og ikke arbejdsmarkeds- parate borgere	958,9	941,9	21,5	2,5	965,9	940,9	-25,0
Arbejdsmarkeds- og uddannelsesparate borgere	279,3	314,5	-8,0	2,4	309,0	323,9	14,9
Udgifter omfattet af beskæftigelsestilskud	228,7	238,5	-2,9	0,0	235,7	206,0	-29,7
Socialudvalget	1.447,8	494,2	-14,4	8,0	487,8	479,6	-8,2
Forebyggende foranstalt- ninger for børn og unge	68,5	77,5	-8,3	6,5	75,7	69,5	-6,2
Tilbud til voksne med særlige behov	423,6	416,7	-6,1	1,5	412,0	410,0	-2,0
Kontante ydelser og foranst- vedr ikke arbejdsmarkeds- parate borgere	955,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljø- og teknikudvalget	181,0	247,1	45,8	-10,2	282,7	302,6	19,9
Skattefinansieret	181,5	246,3	45,9	-10,2	282,0	294,4	12,4
Brugerfinansieret	-0,5	0,8	-0,1	0,0	0,7	8,2	7,5
Kultur- og fritidsudvalget	158,3	161,5	-3,6	8,4	166,4	156,9	-9,4
Sundheds- og omsorgsudvalget							
Sundhedsområdet	1.204,8	1.181,2	2,6	-0,7	1.183,1	1.150,5	-32,6
Sundhedsområdet	453,4	439,5	15,3	3,8	458,5	438,0	-20,5
Omsorgsområdet	751,3	741,7	-12,7	-4,5	724,5	712,5	-12,1
Landdistriktsudvalget	17,9	1,2	1,5	3,7	6,5	1,5	-5,0
Driftsudgifter i alt	5.508,6	5.577,8	-50,6	134,1	5.661,3	5.516,9	-144,4

* Oprindeligt budget er reguleret for organisationsændringer som følge af oprettelsen af Ejendomservice.

De samlede driftsudgifter i regnskab 2015 udgør 5.516,9 mio. kr., hvilket er 144,4 mio. kr. mindre end det korrigerede budget. Afvigelsen dækker over mindredgifter på service på 94,4 mio. kr. samt mindredgifter til indkomstoverførsler på 53,1 mio. kr. Se afsnittet om Bevillingsopfyldelse for uddybende forklaringer. På de efterfølgende sider redegøres der for udviklingen

på de enkelte bevillingsområder samt for konsekvenserne for budget 2016.

Derudover redegøres der for status på kvalitetsmål og indsatsområder i 2015. Graden af målopfyldelsen er angivet ved hjælp af nedenstående tre symboler: sol, halvskyet sol, sky. Definitionen på symbolerne fremgår af nedenstående tabel:

Solen er udtryk for at kvalitetskontrakten er opfyldt eller meget tæt på

Halvskyen er udtryk for at man er på vej mod kvalitetsmålet, men der er endnu et stykke vej før kvalitetskontrakten er opfyldt

En sky betyder, at der kun er nået mindre resultater siden målet blev opstillet, og at kvalitetskontrakten ikke er opfyldt

Økonomiudvalget

Administration og tværgående puljer

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke områder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægsbev. inkl. opl. fra 2014	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
1.1 Stabe og forvaltninger	362,7	358,5	10,5	25,9	394,8	384,8	-10,0
1.2 Redningsberedskab	17,3	16,2	0,5	0,6	17,3	17,4	0,1
1.3 Lønpuljer, kompetenceudvikling	17,8	34,3	-23,7	22,8	33,3	19,3	-14,0
1.4 Udbetaling Danmark	13,6	14,2	0,0	0,5	14,7	13,0	-1,8
1.5 Tjenestemandspensioner	54,4	56,9	-5,6	0,0	51,3	50,0	-1,3
1.6 Interne forsikringspuljer	15,2	19,8	-0,8	4,5	23,5	12,3	-11,2
1.7 Lov og cirkulæreprogram	0,0	-0,2	0,6	0,2	0,6	0,0	-0,6
1.8 Diverse udgifter og indtægter	3,2	3,3	0,0	0,0	3,3	3,2	-0,1
1.9 Budgetudmøntninger	0,0	37,4	-40,2	5,5	2,7	-0,5	-3,2
Driftsudgifter i alt	484,0	540,4	-58,8	59,9	541,6	499,5	-42,1

Tabellen viser, at der totalt er et mindreforbrug på 42,1 mio. kr., som er nærmere kommenteret i efterfølgende punkter.

1.1 Stabe og forvaltninger

Omfatter alle de centrale administrative funktioner. I tabellen herunder er vist udviklingen i udgifterne fra regnskab 2014 til 2015 fordelt på stabe og forvaltninger samt tværgående administrative udgifter.

Tabellen omfatter stabenes og forvaltningernes udgifter til personale og udgifter som hovedsageligt er personalerelaterede f.eks. uddannelse, møder og rejser, befordring, kontorhold, inventar m.v. Det drejer sig om medarbejdere i:

- Afdelinger, som betjener borgere
- Afdelinger, som betjener organisationen(it, personale, sekretariat, økonomi mv.)

Stabe og forvaltninger Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedttaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægsbev. inkl. ompl.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Direktion og kom. dir.	2,6	2,8	0,0	0,3	3,2	2,8	-0,4
Økonomiafdeling	16,9	16,4	0,7	0,9	18,0	16,0	-2,0
Personale/HR	12,4	13,4	0,0	2,7	16,2	14,5	-1,6
Center for kompetence og jobrotation	1,4	1,6	0,2	2,9	4,8	2,6	-2,1
Administrative elever og studiejobs	1,6	1,1	1,8	0,0	2,9	2,3	-0,6
Borgerrådgiver	0,5	0,6	0,0	0,2	0,7	0,6	-0,1
Byrådssekretariatet	12,6	12,0	-0,2	1,0	12,9	12,0	-0,9
Borgerservice	17,9	16,3	0,1	-0,1	16,3	16,7	0,4
IT	71,8	71,5	0,1	1,6	73,2	68,0	-5,3
Erhvervs- og udviklings- sekretariatet	4,6	4,3	-0,1	0,2	4,5	4,0	-0,4
Børn og skole	39,1	37,2	0,4	0,2	37,8	42,4	4,5
Social og arbejdsmarked	49,9	48,4	2,7	4,6	55,8	51,1	-4,7
Jobcenter	74,2	70,0	4,1	-0,1	73,9	86,0	12,1
Miljø og teknik	47,5	48,8	-1,4	6,0	53,4	50,8	-2,7
Sundhed og omsorg	24,7	24,4	0,2	0,8	25,4	25,1	-0,3
Kultur og fritid	5,5	5,3	0,0	-0,2	5,2	5,0	-0,1
IT-afdelingen, fagsystemer	5,6	4,5	1,5	1,2	7,2	6,8	-0,4
Fællesudgifter, øvrige	-26,4	-20,1	0,0	3,5	-16,6	-21,8	-5,2
Driftudgifter i alt	362,7	358,5	10,4	25,9	394,8	384,8	-10,0

Set i forhold til budgettet er der et merforbrug på Børn og skole på 4,5 mio. kr. Dette skyldes hovedsageligt merforbrug på familieafdelingen. Merudgifterne skyldes dels ekstraordinære lønudgifter til midlertidige ansættelser (jurist samt taskforce-medarbejder) samt ekstraordinære udgifter til aktiviteter i forbindelse med genopretning af arbejdsmiljøet og den socialfaglige kvalitet. Endvidere er der udgifter til fratrædelsesaftaler. Desuden er der ekstra lønudgifter i forbindelse med fratrådte flexjobansatte, der er blevet erstattet af ordinært ansatte.

Vedr. jobcentrets merforbrug skyldes de ca. 10,6 mio. kr. projektmidler. Heraf forventes de ca. 8,2 mio. kr. udlignet af forventede indtægter til projekterne i 2016. Det resterende beløb på 2,4 mio. kr. vedrører underskud i forbindelse med etablering af ungeenheden på Tradium. Underskuddet finansieres inden for områdets samlede budget.

Miljø og teknik viser et samlet mindreforbrug på 2,7 mio. kr., hvilket skyldes, at udgifter til bolig-sag samt indsats til salg af grunde først forventes afholdt i 2016. Herudover har der været merudgifter til administration af Ejendomsservice samt mindreindtægter fra byggesagsgebyrer. I 2015 har der endvidere været budgetteret med besparelse til grunddataprogram, som grundet generel forsinkelse i alle kommuner ikke er indhentet (ca. -1,3 mio. kr.).

1.2 Redningsberedskab

Udgiften i 2015 er 0,6 mio. kr. højere end budgetteret.

1.3 Lønpuljer og kompetenceudvikling

Under lønpuljer budgetteres udgifter til voksenlærlinge, tillidsrepræsentanters vilkår, jubilæumsgratiale og barselsfond.

Barselsfondens opsummerede overskud i 2014 på 16,8 mio. kr. blev overført til 2015. Efterfølgende blev 10 mio. kr. af overførslen disponere-

ret ved budgetforliget 2016, og det korrigerede budget 2015 var herefter på 28,7 mio. kr. Regnskabet er på netto 16,6 mio. kr. Dvs. et overskud i 2015 på 12,0 mio. kr. som overføres til 2016 (heraf er 6,8 mio. kr. en videreoverførsel fra 2014). Vedtaget budget 2016 er på 20,3 mio. kr. svarende til, at aftaleenhederne bidrager med 0,72 % af lønsummen (I Budget 2015 var bidraget 0,77 % af lønsummen). Budget 2016 er tilpasset i nedadgående retning, da den årlige udgift forventes at være ca. 19-20 mio. kr. Antallet af barselssager ændres løbende, så derfor er der i budgettet luft til en mindre stigning sat i forhold til forventningerne.

Trepartsmidler. Der er overført 6,0 mio. kr. fra 2014. Ved budgetforliget 2016 blev der disponeret 4,0 mio. kr. af de overførte midler. Midlerne fra regeringsaftalen på i alt 8,1 mio. kr. er i 2015 fordelt med 1,3 mio. kr. til DOL og henholdsvis 5,5 mio. kr. til PAU elever og 1,1 mio. til SOSU elever.

Årets udvikling fremgår af nedenstående tabel som viser overskud på barselsfond, jubilæumsgratiale, TR vilkår og trepartsmidler.

Lønpujler og trepartsmidler Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org. ændringer	Tillægsbev. inkl. ompl.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvigelse
Voksenlærlinge	0,0	1,6	-1,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Jubilæumsgratiale	2,0	1,7	0,0	0,0	1,7	1,6	-0,1
Barselsfond	14,1	22,0	-10,1	16,8	28,7	16,6	-12,0
TR vilkår	0,0	0,8	-0,6	0,0	0,1	0,0	-0,1
Trepartsmidler	1,6	8,1	-11,3	6,0	2,9	1,1	-1,8
Driftsudgifter i alt	17,8	34,3	-23,7	22,8	33,3	19,3	-14,0

1.4 Udbetaling Danmark

Oprindeligt budget 2015 var på 14,2 mio. kr., som blev fastsat efter KLs forventninger til administrationsbidraget udmeldt i august 2014. Det endelige bidrag blev fastsat af Udbetaling Danmarks Bestyrelse i december 2014 og blev i alt på 14,0 mio. kr. i 2015, der betales i 12 rater. At udgiften er på 13 mio. kr. skyldes at faktura på raten for december 2015 først er modtaget og bogført i regnskabsåret 2016.

1.5 Tjenestemandspensioner og præmier

Udgiften er faldet fra 54,4 mio. kr. i 2014 til 50,0 mio. kr. i 2015 dvs. 4,4 mio. kr. Faldet vedrører præmier til ansatte og pension til lærere i den lukkede gruppe (tjenestemænd), og i begge tilfælde er årsagen et fald i antallet af personer.

1.6 Interne forsikringspræmier

Regnskabet udviser en udgift på 12,3 mio. kr. eller 6,7 mio. kr. mindre end budgetteret, hvil-

ket hovedsageligt skyldes mindre udgifter til arbejdsskader. Der er overført 4,5 mio. kr. fra 2014 til 2015, herefter bliver den totale overførsel til 2016 på 11,2 mio. kr.

1.7 Lov- og Cirkulæreprogram

Der er tale om en mindre rest vedr. LC program 14-17 samt 15-18, som endnu ikke er udmøntet.

1.8 Div. udgifter og indtægter efter forsk. love

Den største udgiftspost er kontingent til Kommunernes Landsforening på 3,3 mio. kr.

1.9 Budgetudmøntninger

Buffer vedrørende kørselsudbuddet udviser et overskud på 0,1 mio. kr. Budget på Implementeringsudgifter ifm. monopolbruddet på 0,5 mio. kr. er ikke disponeret i 2015 og overføres til 2016. Drifts- og anlægspuljen på 3,0 mio. kr. overføres til 2016 (1,7 mio. kr. heraf er disponeret i 2016 til den eksterne sagsgennemgang i Familieafdelingen).

Konsekvenser for 2016-19

Overførsler

Der har været et overskud på i alt 42,1 mio. kr. i 2015 (heraf overføres 40,3 mio. kr.). Over-

førslerne er et fald på 19,6 mio. kr. i forhold til 2014/2015. Specifikationerne af overførslerne fremgår af overførselsnotatet og tilhørende skemamateriale.

Økonomiudvalget

1.1 Administration og tværgående puljer

Mål	Status	
Det er et mål for Randers Kommune, at 80 % af kommunikationen med borgere og virksomheder er digital inden udgangen af 2015.	<p>Indsatsområderne for at fremme den digitale kommunikation er rettet mod borgerne og mod de interne arbejdsgange og procedurer i administrationen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 87 pct. af borgerne i Randers Kommune har digital postkasse • 95 pct. af breve skabt af KMD-fagsystemer og ESDH-systemer sendes via digital post • Digital post er implementeret i hele organisationen, dvs. at alle relevante fagsystemer i kommunen kan sende post til en Digital Postkasse • Bølge 4 i bølgeplanen for obligatorisk selvbetjening er implementeret pr. 1. december 2015. • Det skal være nemmere at tilgå Randers Kommune digitalt både som virksomhed og borger, herunder at der i tilknytning til bølgeplanen sikres sammenhæng mellem Min Side på borger.dk og MitRanders via Randers.dk, og at selvbetjeningsløsninger til virksomheder optimeres via virk.dk, ligesom virksomhedsrelevant kommunikation forbedres på randers.dk • Vejledning om brug af digital post og selvbetjeningsløsninger skal forbedres i forhold til målgrupperne, herunder ved anvendelse af nye medieplatforme som fx video og sociale medier. • Der er implementeret en selvbetjeningsløsning for klager til husleje- og beboerklagenævn i sammenhæng med ESDH-system for behandling af sager.	
Målet er at åbningstider for Borgerservice tilpasses til opgavefordeling mellem Udbetaling Danmark og kommunen og til borgernes anvendelse af digital kommunikation.	Der er gennemført evaluering af Borgerservice bl.a. mhp at vurdere justeringer af organisering og åbningstid. Evalueringen er forelagt byrådet i december 2015. Under hensyn til besøgstal og udviklingen i antal af digitale selvbetjeningsløsninger blev det besluttet at fastholde åbningstiden uændret.	

Mål	Status	
Innovationsprojekt behandling af klager.	Der er påbegyndt et innovationsprojekt, der har til formål at sikre en hurtigere og mere effektiv behandling af klager fra borgerne. Projektet indebærer, at borgere, der klager, kontaktes direkte af forvaltningen indenfor 24 timer. Projektet er opstartet i efteråret 2015 og udrulles i 2016.	
Kommunens interne kommunikation	<p>Kommunens interne kommunikation skal styrkes. Det understøtter, at kommunen er en effektiv og moderne organisation. Indsatsområderne er følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er i gangsat en revision af Intranettet Broen i forbindelse med et innovationsprojekt for hjemmesiden. Nyt CMS er implementeret i efteråret 2015. • I forlængelse af evaluering af personalebladet i efteråret 2014 er der igangsat tiltag, der skal sikre mere effektive, digitale metoder til at udbrede bladet til medarbejdere. • Kommunikation om juridiske forhold styrkes i organisationen – fx via Broen - med fokus på at øge tilgængeligheden og organisationens viden om juridiske forhold. Tiltaget gennemføres i 2015 og 2016 i sammenhæng med projekt mhp. styrket netværk af de juridiske funktioner i kommunen 	
Øget digitalisering	<p>Indsatsområderne er både rettet mod borgere, virksomheder og de interne arbejds-gange og procedurer i administrationen. Som eksempler på tiltag der arbejdes med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • It-understøttelse af afholdelse af interne møder og dialog med borgere ved brug af videokommunikation • Nemmere adgang til systemer og data ved øget brug af trådløst netværk • Udrulning af ESDH (SBSYS) til institutionerne • Implementering af fælles løsning til Ledelsesinformation • Ibrugtagning af Børneintra på daginstitutionsområdet • Øget it-understøttelse af socialområdet på både myndigheds- og udførerområdet <p>Der er primo 2015 vedtaget en ny digitaliseringsstrategi for perioden 2015-2018. Strategien fastlægger rammerne og konkrete initiativer inden for digitalisering i de kommende år.</p>	

Mål	Status	
<p>At udvikle anvendelsen af ledelsesinformation gennem FLIS, så den anvendes relevant og systematisk på alle ledelsesniveauer og indgår ved budgetopfølgningen.</p>	<p>Status på indsatsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forvaltningen har efter udbud anskaffet et BI/LIS-system som skal anvendes som præsentationsværktøj for FLIS. Systemet implementeres i første omgang i Social og Arbejdsmarked og forventes i drift i 1. halvår 2016. • Der pågår arbejde med en strategi for området – herunder forslag til nøgletalsrapporter som løbende kan behandles i direktionen. Arbejdet koordineres i forhold til strategi for og status på BI-implementeringen. • Data i FLIS valideres løbende. Økonomi- Borger- og skoledata er valide, øvrige data er der pt. større eller mindre udfordringer med. Bl.a. pga. manglende leverancer fra fagsystemer til FLIS. • 7-by samarbejdet er i løbende dialog med KL/KOMBIT om udviklingstiltag vedrørende ledelsesinformation. 7-byerne har to-tre årlige erfarings- og udviklingsmøder vedr. ledelsesinformation. • I det nationale FLIS-projekt arbejdes der for at data opdateres hyppigere og tidligere på måneden. Når det slår igennem vil det eksempelvis være muligt at anvende FLIS-data i forbindelse med budgetopfølgninger. 	
<p>Optimering af koncernløsningen. Projektet har som overordnet målsætning at videreudvikle og optimere koncernløsningen (it-løsning omfattende økonomi, personale og indkøb indført fra 2013) og skabe en mere integreret, digitaliseret og dialogbaseret tilgang og udnyttelse af økonomi- og personaleområdet.</p>	<p>Projektet består af 3 spor. Det første spor er implementeringen af et e-rekrutterings-system. Det andet spor indeholder et udfarende serviceteam, der på 3 år besøger alle decentrale aftaleenheder i Randers Kommune. Spor 3 er videreudviklingen af primært decentrale ledelsesinformationsrapporter.</p> <p>Som led i arbejdet med optimering af koncernløsningen er der fra og med 2015 udmontet en besparelse på 1 mio. kr. årligt. Besparelsen er hentet via anvendelsen af e-rekrutteringssystemet.</p> <p>Status spor 1 – e-rekruttering Randers Kommune tog i marts 2014 e-rekruttering i brug i forbindelse med ansættelse af nye medarbejdere. E-rekruttering har betydet en mere ensartet præsentation</p>	

Mål	Status
	<p>af de ledige stillinger på Randers Kommunes hjemmeside.</p> <p>Ansøgere har mulighed for at oprette en jobagent, såfremt man er interesseret i bestemte typer af stillinger i Randers Kommune. Dette er med til at brande Randers Kommune som en attraktiv arbejdsplads. Samtidig har lederne og de administrative medarbejdere fået et nemmere redskab til håndtering af hele ansættelsesprocessen. Effektivisering af processen er beregnet til 1 mio. kr. og er udmøntet i budgettet fra 2015 og frem.</p> <p>Status spor 2 – serviceteam koncernløsning</p> <p>Der er foreløbigt (status primo 2016) afholdt 21 serviceteambesøg, fordelt på følgende områder: Sundhed, Ældre, Børn, Familie og Social. Tre af besøgene var test besøg i projektets opstart.</p> <p>Besøgene har resulteret i gode tilbagemeldinger. Af de spørgeskemaer der er besvaret, mener 98 % at udbyttet af dialogmøderne har været meget tilfredsstillende/tilfredsstillende. 88% mener emnerne Personale, Indkøb og Økonomi har været meget relevante/relevante.</p> <p>Igennem besøgene har der været en god dialog, hvilket også skinner igennem i besvarelserne. Det fungerer godt, at teamet tager ud og besøger enhederne, og flere tilkendegiver, at det er godt at få sat ansigt på ”dem de snakker med i telefonen”.</p> <p>Generelt set vurderes det, at enhederne arbejder godt med Prisme & SD-Løn. Flere af enhederne giver udtryk for, at de fik noget med fra møderne, som de vil arbejde videre med.</p> <p>Samlet set vurderes det, at besøgene har en god effekt. Og besøgene fortsættes efter samme skabelon. I 2016 skal serviceteamet i gang på Skoleområdet.</p>

Mål	Status
	<p>Status på spor 3</p> <p>Der er nedsat en gruppe, der videreudvikler på rapporter til ledelsesinformation. Gruppens arbejde er til dels baseret på de erfaringer, der fremkommer gennem spor 2. En af de erfaringer, der bliver arbejdet med er ledelsestilsynsrapporten, der anvendes af de decentrale enheder til at få overblik over deres økonomi. Her efterlyses mulighed for at kunne disponere for fremtidige udgifter. Der forventes i løbet af 2016 implementeret en ny IT-løsning, der er målrettet understøttelse af de decentrale enheders lokale styringsbehov. Gruppen vil fortsat løbende opsamle på de erfaringer, der tilgår fra spor 2.</p> <p>E-handel og tiltag til fremme af lokal handel</p> <p>Randers Kommune ønsker fortsat at digitalisere indkøbsprocessen samt fremme den lokale handel.</p> <p>Andelen af varer og tjenesteydelser, som købes via indkøbsaftaler og e-handel, skal øges. Det vil medvirke til at sikre Randers Kommune den bedste pris og til at effektivisere indkøbsprocessen (finde den rette vare, bestille og betale).</p> <p>Derudover ønsker Randers Kommune fortsat at fremme og understøtte den lokale handel ud fra en helhedsbetragtning.</p> <p>Der er overordnet formuleret en målsætning om, at lokal handel (varer & tjenesteydelser) skal udgøre 50% i 2021 (af såkaldt ikke-aftalebelagt handel). Andelen er steget fra 42% i 2013 til 48% i 2015.</p> <p>De konkrete mål for brugen af e-handel er, at der fortsat arbejdes med at øge brugen af Prisme indkøb således, at halvdelen af alle indkøb hos vores aftaleleverandører inden for varegrupperne fødevarer, sportsartikler og legetøj, foretages elektronisk via Prisme ved udgangen af 2015. Målet blev realiseret, da andelen af e-handel på alle re områder lå over 50% i 2015. Herudover blev der i 2015 og frem iværksat en række tiltag til at fremme den lokale handel.</p>

Mål	Status
	<p>Indsatsen for at nå målet omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indkøbsafdelingen og forvaltningerne besøger arbejdspladser, som køber ind (ovennævnte serviceteambesøg). Besøgene skal understøtte arbejdspladserne i at indrette indkøbsfunktionerne hensigtsmæssigt, benytte de arbejdsgange, som er fastlagt i forbindelse med implementering af Koncernløsningen og dermed høste gevinsterne af digitaliseringen af indkøbs- og betalingsprocesserne. • Dialog og samarbejde med de lokale indkøbere, leverandørerne og leverandøren af e-handelssystemet om at udvikle e-handelsløsningerne, så de bliver stadigt mere brugervenlige og tilgængelige • Udbud, der i dag gennemføres via et indkøbsfællesskab, skal ud fra en helhedsbetragtning dvs. kriterier om økonomi, lokale hensyn, ressourcer samt kvalitet overvejes, om de fremadrettet skal gennemføres af Randers Kommune selv eller fortsat skal gennemføres via indkøbsfællesskaber. • Dialog og samarbejde med lokale leverandører og decentrale indkøbere om at sikre lokale hensyn ud fra en helhedsbetragtning

Politisk organisation

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedttaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægsbev. inkl. opl. fra 2014	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Fælles formål	0,4	0,4	0,0	0,0	0,4	0,4	0,0
Kommunalbestyrelses- medlemmer	13,7	12,5	0,0	0,1	12,5	12,4	-0,1
Kommissioner, råd og nævn	0,9	1,4	0,0	0,6	2,0	0,9	-1,2
Valg	2,9	2,1	2,0	0,0	4,1	3,6	-0,5
Driftsudgifter i alt	17,8	16,3	2,0	0,7	19,0	17,3	-1,7

Samlet set er bevillingsområdets regnskab for 2015 på 17,3 mio. kr. Det er 1,7 mio. kr. mindre end det korrigerede budget..

Valg til Folketinget og folkeafstemningen blev 0,5 mio. kr. billigere end budgetteret, og på kommissioner, råd og nævn er der en mindre-udgift på i alt 1,2 mio. kr., heraf vedrører 0,4

mio. kr. medborgerskabsrådet (tidl. Integrationsrådet og valg til integrationsrådet).

Konsekvenser for 2016-19

Der er ingen konsekvenser for 2016-19.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Der er ikke fastsat mål og indsatsområder for bevillingsområdet.

Erhverv og Turisme

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedttaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægsbev. inkl. ompl. fra 2014	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Erhvervsservice og iværksætteri	0,0	11,2	-2,3	5,6	14,4	5,9	-8,6
Turisme	0,0	4,7	1,5	0,0	6,2	6,4	0,2
Driftudgifter i alt	0,0	15,9	-0,8	5,6	20,7	12,3	-8,4

Det samlede regnskabsresultat viser et mindreforbrug på 8,4 mio. kr. Som man kan se ud fra tabellen, kan en stor del af mindreforbruget forklares af overførslerne fra 2014. Overskuddet overføres til 2016.

Det øvrige mindreforbrug skyldes primært tidsmæssige forskydninger i projekter finansieret af Erhvervs- og Udviklingspuljen, der er fx bevilget 1 mio. kr. til Gudenåsamrådet over en fireårig periode.

Konsekvenser for 2016-19

Regnskab 2015 giver umiddelbart ingen konsekvenser for 2016-19.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Indsatsområdet indenfor Erhverv og turisme var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i budget 2015.

Mål	Status	
Understøttelse af initiativer vedrørende iværksætteri og vækstiværksætteri	Der er i gangsat flere fokuserede erhvervsserviceprojekter, og Randers Kommune har igangsat en samlet kortlægning af de forskellige erhvervsfremmeaktøres services i Randers Kommune. Dette projekt forventes afviklet i starten af 2016.	
Udvikling af service målrettet virksomheder, herunder kommunikation	Indsatsen skrider planmæssigt fremad. Der er udviklet nye initiativer som nytårskur, borgmesterfrokoster og erhvervsnyhedsbrev.	
Fortsat implementering af byrådets eksisterende erhvervspolitik Partnerskab for Vækst samt udarbejdelse af ny erhvervspolitik	Der arbejdes fortsat videre med de eksisterende vækstlokomotiver i den eksisterende erhvervspolitik. Den nye erhvervspolitik er sendt i høring i juni måned og er endeligt vedtaget i januar 2016.	

Børn og skoleudvalget

Skole

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser regnskabsresultatet for 2015 for skoleområdet. Desuden fremgår det, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægsbev. inkl. opl. fra 2014	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
1.1 Fælles udgifter	14,2	13,6	-0,7	2,5	15,4	11,7	-3,8
1.2 Folkeskoler	589,2	558,2	-28,8	16,5	545,9	537,0	-8,9
1.3 Befordring af elever	12,6	13,8	0,1	0,0	13,9	13,9	0,0
1.4 Efterskoler og ungdomskostskoler	12,3	13,5	0,0	0,0	13,5	14,1	0,6
1.5 Skolefritidsordninger	43,3	48,0	-6,6	0,0	41,4	41,5	0,0
1.6 Fritidshjem og klubber	23,0	22,8	-1,8	5,2	26,1	21,1	-5,1
1.7 Specialundervisning i regionale tilbud	2,0	2,4	0,3	0,0	2,7	2,7	0,0
1.8 Kommunale specialskoler	108,8	87,5	14,7	0,1	102,3	112,7	10,4
1.9 Ungdomsskolevirksomhed	31,4	29,6	0,3	0,7	30,6	30,5	-0,1
1.10 Ungdommens uddannelsesvejledning	13,4	12,1	-0,2	3,5	15,4	13,2	-2,2
1.11 Bidrag til private skoler	78,9	83,7	0,0	0,0	83,7	83,8	0,1
Driftudgifter i alt	929,1	885,2	-22,7	28,4	891,0	882,1	-8,9

Tabellen viser det samlede regnskabsresultat med et mindreforbrug på kr. 8,9 mio. kr., hvilket kan henføres til aftaleenhederne opsparede ressourcer. Nedenfor redegøres der for de væsentligste områder, samt hvorfor der er et mindreforbrug.

Fællesudgifter

Fællesudgifter for det samlede skolevæsen har et mindreforbrug på 3,8 mio. kr., som kan henføres til Udviklingsafdelingen, der er oprettet som en tværgående afdeling under børn-, skole- og familieområdet med 2,3 mio. kr. og for Lærings Center Randers med 1,3 mio. kr. I 2015 skyldes de ikke-forbrugte midler, at igangsætning med en række udviklingsaktiviteter og – projekter har trukket ud. Ca. 495.000 af de uforbrugte midler tilhører skolernes læringscentre (skolebibliotekerne). Overførsler fra skolernes læringscentre er bl.a. begrundet i ny skolestruktur, hvor der i 2.halvdel af 2015

har været opmærksomhed på konsekvenser af strukturændringerne, herunder fordeling af materialer fra de nu lukkede skoler samt udveksling af materialer mellem skoler, der som følge af ny skolestruktur har andre elevgrupper.

Desuden betyder implementering af nyt, nationalt bibliotekssystem (hvor Randers Kommune efter planen skulle have taget nyt system i brug i uge 43, 2015), potentielle udgifter til bl.a. udskiftning af it-udstyr mv. Det nye system forventes efter seneste udrulningsplan fra KOM-BIT taget i brug i Randers Kommune i uge 38 2016, og udgifterne forbundet hermed vil derfor blive en del af 2016- budgettet.

For Læringscenter Randers betyder overgang til nyt bibliotekssystem, ligesom for skolerne, at der skal forventes udskiftning af IT udstyr, ligesom der skal uddannes lokale systemadministratorer og superbrugere.

Folkeskoler og skolefritidsordninger.

Her skal folkeskoler, skolefritidsordninger ses under ét og udviser et netto mindreforbrug på 8,9 mio. kr., hvoraf de enkelte skoler har et samlet overskud på 3,6 mio. kr. Fra skolestrukturændringerne resterer der 4,8 mio. kr. fra bl.a. de afsatte inklusionspuljemidler. Der er ikke-forbrugt statstilskud på 1,5 mio. kr. fra både 2014 og 2015 til efter-/ videreuddannelse af lærer og pædagoger. I skoleåret 2014-2015 samt 2015-2016 er en del af midlerne fra den statslige pulje anvendt til den kommunale indsats omkring fagpilotstøtte i fagene sprog, dansk og matematik.

Med baggrund i ny skolestruktur og deraf følgende omplacering af en række medarbejdere er statslige midler til efter- og videreuddannelse i 2014 og 2015 endnu ikke anvendt fuldt ud. Det har således været væsentligt først at få afklaret hvilke kompetencer, og dermed hvilke kompetenceudviklingsbehov, skolerne har. Dermed er der i 2016 og 2017 planlagt en række tiltag, som skal sikre at de nødvendige kompetencer er til rådighed på skolerne.

Fritidshjem og klubber

Fritidshjem og klubber har et samlet mindreforbrug på 5,1 mio. kr., som kan henføres til opsparat overskud på aftaleenhederne. I forhold til regnskabsresultatet er den samlede opsparing reduceret, men der er fortsat institutioner inde for området, der har en stor opsparing.

Kommunale specialskoler

Kommunale specialskoler har et merforbrug på 10,4 mio. kr., består dels af aftaleenhedernes: Firkløverskolens og Vesterbakkeskolens merforbrug på 5 mio. kr. og dels på køb af flere pladser på specialskolerne for netto 5,4 mio. kr., der har været beskrevet i årets løbende budgetopfølgninger.

I forbindelse med udlægningen af specialun-

dervisningsressourcerne vil merforbrug til både støtte-/praktisk hjælp og øgede specialskoleudgifter, i overensstemmelse med modellen for udlægning af specialressourcer, være omfattet af en ordning om finansiering via "skolernes fælleskasse". Modellen indebærer således, at skolerne kollektivt (skolernes fælleskasse) er medfinansierende ved eventuelt merforbrug på specialområdet (for 2015 5,4 mio. kr.), hvor skolerne vil blive efterreguleret i det efterfølgende skoleår.

Ungdommens Uddannelsesvejledning

Ungdommens Uddannelsesvejledning har et mindreforbrug på 2,2 mio. kr., hvilket skyldes senere igangsætning af projekt Ung på Vej med ansættelse af en projektmedarbejder for 2015 og 2016, udskydelse af samarbejdsprojekt med ungdomsskolen for gruppen 15-17 årige (Job 15+), der ikke indgår i en ungdoms-uddannelse/aktiviteter, hvor projektstart er flyttet fra 2015 til 2016 og økonomisk usikkerhed omkring EUD-reformens omfang og behov, samt tilpasninger.

Konsekvenser for 2016-19

Specialundervisning

På specialundervisningsområdet har der igen 2015 været et øget pres og flere visitationer til de vidtgående specialtilbud på specialskolerne. Stigningen kan henføres til et øget antal elever fra det almene område i særlig grad på mellemtrin og udskoling, som har et akut behov for et vidtgående undervisningstilbud via Randers Kommunes specialskoler.

Det kan forventes at den nuværende efterspørgsel efter specialtilbud også vil være gældende det kommende skoleår, hvorfor det kan blive nødvendigt at reducere i den udlagte centrale specialundervisningsressource, således at ressourcerne til specialskoletilbuddene kan finansiere den øgede efterspørgsel på disse tilbud.

Det skal bemærkes, at specialundervisningens merforbrug på 5 mio. kr. fra 2015 vil blive finansieret i de udlagte specialressourcer for skoleåret 2016/17

Basisundervisning i dansk som andet sprog

I 2015 er antallet af elever, der har behov for basisundervisning i dansk som andet sprog, vokset fra 53 elever i 2011 til 181 elever ultimo 2015. Med den nuværende tilgang af flygtninge og indvandrere må det antages, at dette elevtal vil stige yderligere.

Med hensyn til udgifterne til basisundervisning i "dansk som andetsprog" vil der også i 2016-19 være behov for yderligere ressourcer. Det afsatte budget til basisundervisning i "dansk som andetsprog" udgør 3 mio. kr. Forbruget skønnes at blive på 8 mio. kr., hvilket er en stigning på ca. 5 mio. kr. årligt.

2. Status for indsatsområder 2015

Ny skolestruktur

Den 12. januar 2015 vedtog Randers byråd et forslag til ny skolestruktur, der trådte i kraft ved skoleårets start 2015/2016.

Et af formålene med den nye skolestruktur var at forholde sig til de udfordringer på skoleområdet, som Randers kommune står overfor, som f.eks. store, fremtidige renoveringsbehov på kommunens skolebygninger og faldende børnetal. Hertil kommer, at mange skoler ikke er indrettet, så de understøtter de læringsformer, der er intentionen i folkeskolereformen.

Den nye skolestruktur medførte:

- At 5 skoler blev nedlagt pr. 1.8.2015: Gjerlev-Enslev skole, Hadsundvejens skole, Nyvangsskolen, Rytterskolen og Vorup skole.
- At 6 skoler blev grundskoler med elever fra 0.-6. klassetrin: Havndal skole, Bjerregrav skole, Hobrovejens skole, Østervangsskolen, Søndermarksskolen og Kristrup skole,
- At 1 skole blev en ren overbygningsskole for 7.-9. klassetrin: Tirsdalens skole
- At 4 skoler blev sammenhængende skoler for 0.-9. årgang med øget elevtal i overbygningen: Vestervangsskolen, Hornbæk skole, Grønhøjsskolen og Rismølleskolen,
- At 8 skoler bevares som tidligere: Asferg skole (0.-6. årgang), Assentoftskolen (0.-9. årgang), Langå skole (0.-9. årgang), Blicher-skolen (0.-9. årgang), Nørrevangsskolen (0.-10. årgang), Fårup skole (0.-9. årgang), Kors-

højsskolen (0.-9. årgang), Munkholmskolen (0.-9. årgang).

Den nye skolestruktur medførte ligeledes, at en række specialklasser blev flyttet til andre skoler.

Den nye skolestruktur vil årligt frigive et provenu på 32 mio. kr., som forligspartierne er enige om at geninvestere på folkeskoleområdet.

De 32 mio. kr. årligt anvendes til nedenstående indsatsområder.

- Til klasser >21 elever afsættes årligt 6 mio. kr. til holddelingstimer og/eller tolærerordning
- Til klasser >25 elever afsættes årligt 6 mio. kr. til holddelingstimer og/eller tolærerordning
- Inklusionspulje: 5 mio. kr. årligt
- Finansiering af folkeskolereformen: 3 mio. kr. årligt
- Opgradering af IT på skolerne: 7 mio. kr. årligt

Herudover afsættes der 5 mio. kr. årligt til genopretning og opdatering af skolernes fysiske rammer udover de 30 mio. kr., der årligt er disponeret i budgettet til skoleudviklingsplanen således, at der årligt i alt er afsat 35 mio. kr. til dette formål.

"Dygtige sammen, læring, trivsel og samarbejde".

Folkeskolereformen har givet folkeskolerne mulighed for at udvikle undervisningen og hverdagen på skolerne. Det kalder på behovet for nytænkning og samarbejde på en helt ny måde. Arbejdet indledtes med reformens indførelse i august 2014, hvor forvaltning, sammen med en bred vifte af interessenter omkring skolerne, udarbejdede et idékatalog som inspiration til, hvordan skolerne kan udfolde skolereformen og skabe de bedste rammer for en sammenhængende skoledag til glæde og gavn for elevernes læring og trivsel.

Der er nu høstet erfaringer på skolerne, og børn- og skoleudvalget har med ønsket om at finde et fælles afsæt for det videre arbejde på skoleområdet i 2015 igangsat en ny proces.

I november 2015 startede en åben proces under overskriften "Videre med folkeskolen", hvor skolebestyrelsesformænd, skoleledere, tillidsrepræsentanter, faglige organisationer, uddannelsesinstitutioner og elever m.fl. sammen på konferencer og i arbejdsgrupper har sat fælles retning på udviklingen af folkeskolen i Randers. Det startede med en konference med 70 deltagere, hvor det store emne var drømme, mål og værdier for folkeskolen i Randers. Det kom der syv overordnede emner ud af:

1. Central – decentral: Frihedsgrader
2. Fælles vision – få og klare mål
3. Sammenhænge i uddannelsesniveauer
4. Skolen skal åbne sig
5. Fokus på læring og trivsel
6. Medarbejdernes kompetencer
7. Inklusion

Ved konferencens afslutning blev alle interesserede inviteret til at indgå i en referencegruppe, der de næste par måneder, med afsæt i de syv emner, skal udarbejde forslag til et fælles afsæt. Ca. 25 interesserede konkretiserede over to arbejdsgruppemøder i december 2015 ønsker, mål og indsatser under de syv emner.

I begyndelsen af 2016 vil disse 7 emner med ønsker, mål og handlinger tilsammen udgøre "Dygtige sammen, læring, trivsel og samarbejde", som vil være et forslag til en plan for, hvordan interessenterne de næste to år i fællesskab vil arbejde med at skabe læring og trivsel og samarbejde i folkeskolen i Randers.

Planen vil indeholde en række forslag til beslutning samt tiltag, som forvaltningen forventer at sætte i værk.

Det forventes, at byrådet kan sende forslaget til en konkret plan til høring i skolebestyrelserne, fagligeorganisationer, uddannelsessamarbejdet mm i foråret 2016 således, at "Dygtige sammen, læring, trivsel og samarbejde" kan vedtages i byrådet således, at "Dygtige sammen" kan indgå i planlægningen af skoleåret 2016/2017.

Uddannelse af bevægelsesinspiratorer

Med skolereformen bliver motion og bevægelse en integreret del af alle elevers skoledag. På

alle folkeskolens klassetrin skal motion og bevægelse indgå i et omfang, der i gennemsnit svarer til ca. 45 min. dagligt. Derfor uddanner skoleafdelingen, i tæt samarbejde med kultur og fritid et antal bevægelsesinspiratorer på den enkelte skole, der deltager i et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb.

Bevægelsesinspiratorerne skal stå i spidsen i forhold til at vejlede både ledere og kollegaer på netop deres skole. Dette således at motion og bevægelse integreres som et naturligt element i den fagopdele undervisning og den understøttende undervisning. Uddannelsen består af et antal uddannelseseftersmiddage, der har fokus på såvel teori som af praksisnære øvelser, der kan anvendes direkte i undervisningen.

I 2015 (og 2016) arbejdes der på fortsat at fastholde og udvikle kravet om 45 minutters bevægelse dagligt, bl.a. i form af samarbejder med lokale idrætsforeninger, ligesom der gøres erfaringer med forskellige måder at integrere bevægelse i undervisningen.

Etablering af fagpilotteam – praksisnær kompetenceudvikling

Med folkeskolereformen skal vi sikre, at alle elever bliver så dygtige, som de kan. Vi tror på, at en af vejene til at løfte denne opgave er gennem praksisnær kompetenceudvikling, hvor man videndeler på tværs af skoler og holder sig opdateret på den sidste nye forskning. Derfor satser skoleafdelingen målrettet på at opkvalificere den praksisnære kompetenceudvikling.

Derfor etableres der, som et pilotprojekt, 3 fagpilotteam inden for fagene dansk, matematik og fremmedsprog. Hver fagpilotteam består af 3 til 5 dygtige lærere fra Randers Kommunes folkeskoler.

Opgaverne i det tre fagpilotteam er fx sparring og vejledning af kollegaer på kommunens folkeskoler. Dette ved fx at indgå i undervisningen, gennem supervision og vejledning eller gennem deltagelse i fx fagteam-møder på den enkelte skole samt planlægning og afvikling af korte kurser for lærere inden for området.

Med indsatsen omkring fagpiloter er der særlig opmærksomhed på den praksisnære kompetenceudvikling. Det særlige fokus for fagpiloternes arbejde har i 2015 været på understøttelse af skolernes medarbejdere i forhold til læringsmålstyret undervisning i fagene, samt implementering af indsatsen omkring den fælles kommunale læringsplatform og digitalt elevplanværktøj.

Uddannelsespolitik – 95 % af de unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse

Byrådet har vedtaget en uddannelsespolitik for Randers Kommune. Målet med uddannelsespolitikken er at indfri målsætningen om, at 95 % af de unge på en årgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Dette er en meget ambitiøs målsætning, som skoleafdelingen arbejder målrettet efter. Dette betyder, at der i 2013 og fremadrettet sættes målrettet ind på en række konkrete indsatsområder:

- Styrkelse af elevernes faglige udbytte af undervisningen
- Virkelighedsnær og praksisorienteret læring
- Et differentieret forældresamarbejde
- Sikring af et kvalificeret uddannelsesvalg

Af Kommunens Uddannelsespolitik fremgår det at; ”der nedsættes en arbejdsgruppe, der har til formål at fremme og videreudvikle konkrete samarbejdsrelationer mellem skoler og lokale virksomheder.

Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra UUR, Randers Ungdomsskole samt Børn, Skole og Kulturs udviklingsafdeling”.

Interessen for at fremme og videreudvikle samarbejdet mellem lokale virksomheder og skoler understøttes ligeledes af intentionerne i den nye folkeskolereform mht. åben skole, en længere og mere varieret skoledag samt det time-løse fag ”Uddannelse og Job”.

Formålet med projektet er dels at skabe nye læringsrum som understøtter folkeskolereformens tre overordnede målsætninger samt at øge de unges uddannelses- og jobparathed med henblik på at videreudvikle og fremme konkrete samarbejdsrelationer mellem skoler og lokale

virksomheder med henblik på at fremme børn og unges læring, trivsel og udvikling samt kompetencer og færdigheder.

Arbejdsgruppens arbejde er påbegyndt i samarbejde med udvalgte skoler. Der har været nedsat en styregruppe med repræsentanter fra repræsentanter fra UUR, Randers Ungdomsskole, Børn & Skole's Udviklingsafdeling samt skoleledere. Under styregruppen har en mindre arbejdsgruppe med repræsentanter fra Udviklingsafdelingen og UUR samarbejdet med udvalgte skoler, Langå skole og Assentoftskolen.

Med udgangspunkt i samarbejdet mellem Langå Skole og Grundfos, er der udarbejdet en generel skabelon til brug for partnerskabsaftaler, som alle skoler og virksomheder vil kunne tage udgangspunkt i.

På Langå skole er der undervisningsforløb på Grundfos for 7., 8. og 9. klasse. Disse tager udgangspunkt i Fælles Mål og indeholder emnerne: Virksomhedsbesøg og erhvervskenndskab, vandets kredsløb i den globale sammenhæng og bæredygtighed.

På Assentoftskolen arbejder skolen på at videreudvikle partnerskabsaftalen med DAKA. Den mundtlige aftale med DAKA er på plads i forhold til at videreudvikle partnerskabsaftalen.

Arbejdsgruppens- og skolernes resultater vil indgå i den fortsatte reformrealisering, hvor samarbejdet mellem folkeskolerne og erhvervslivet skal indarbejdes i alle skoler.

Styrkelse af elevdemokratiet på skolerne

I 2013 har 300.000 danske skoleelever fået hjemsted i Randers, idet foreningen Danske Skoleelever (DSE) har flyttet sit hovedkvarter til Randers. Det betyder, at Randers Kommune netop har fået en unik mulighed for at udvikle skolen og elevdemokratiet i tæt samarbejde med Danske Skoleelever. I 2014 og fremadrettet vil skoleafdelingen derfor, i samarbejde med DSE, sætte gang i både lokale og nationale projekter, der skal styrke og udvikle elevdemokratiet på Randers Kommunes folkeskoler med særligt fokus på etablering af kommunalt

fælleselevråd samt tilbyde kurser for såvel elevrådsrepræsentanter i skolebestyrelserne samt kurser for skolernes elevrådskontaktlærere.

I 2015-2016 er der i samarbejde med Danske Skoleelever særlig opmærksomhed på etablering og uddannelse af skolernes elevråd samt elevrådskontaktlærerne, ligesom fælleselevråd er undervejs.

Samtidig er, ligeledes i samarbejde med Danske Skoleelever, iværksat et nyt tiltag omkring "Elevinddragelse på mellemtrinnet", hvor dansk- og matematiklærerne i en af skolernes 4.klasser med støtte fra DSE's konsulenter og elevrepræsentanter fra DSE's stab arbejder med metoder til elevinddragelse i undervisningen.

Mål	Status	
Fagligheden i undervisningen	<p>Med henvisning til kvalitetsrapporten for 2014 er andelen af timer, der læses af linjefagslærere:</p> <p>Dansk</p> <ul style="list-style-type: none"> o Dansk 98 % o Regnskab 2015: 95,6 % <p>Matematiske/naturvidenskabelige fag</p> <ul style="list-style-type: none"> o Matematik 97 % o Regnskab 2015: Matematik 88,1 %, o Natur/teknik 87 % o Regnskab 2015: 68,3 % o Fysik/kemi 98 % o Regnskab 2015: 96 % <p>Sprogfag</p> <ul style="list-style-type: none"> o Engelsk 96 % o Regnskab 2015: 83,4 % o Tysk 100 % o Regnskab 2015: 96 % 	
Inklusionen af elever i almenskolen	<ul style="list-style-type: none"> o Antallet af elever, der udskilles til et specialtilbud, er reduceret fra 5,5 % i skoleåret 2013/14 til 5,2 % i skoleåret 2014/15 o Regnskab 2015: 5,3 % 	

Børn

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser regnskabsresultatet for 2015 for børneområdet. Desuden fremgår det, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægsbev. bev. inkl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
1.1 Fælles formål	51,1	63,4	-4,1	17,2	76,5	48,8	-27,7
1.2 Dagplejen	66,3	63,1	-3,4	1,1	60,8	61,1	0,3
1.3 Dagtilbud	238,2	211,5	-4,2	6,3	213,6	216,9	3,3
1.4 Særlige dagtilbud og klubber	8,4	9,6	-0,2	0,0	9,5	9,4	0,0
1.5 Tilskud til private institutioner	13,8	15,8	-0,5	0,0	15,3	15,3	0,0
Driftudgifter i alt	377,8	363,4	-12,4	24,7	375,7	351,6	-24,2

Nedenstående tabel viser regnskabsresultatet for 2015 for børneområdet. Desuden fremgår det, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen.

Det samlede resultat på 24,2 mio. kr. fordeler sig med 8,1 mio. kr. som er aftaleenhedernes nettoopsparing. Det resterende overskud udgør 16,1 mio. hvoraf 4,9 mio. kr. tilgår kassen, jfr. Budgetforlig 2016. De resterende 11,2 mio. kr. overføres til budget 2016.

Fælles formål

Fælles formål består af: demografiregulering, mellemkommunale forhold, privat pasning og pasning af egne børn og søskenderabatter. Ligesom det kommunale tilskud til et sundt frokostmåltid, kvalitetspulje og midler afsat iht. dagtilbudsloven er en del af midlerne.

Aflønning af pædagogstuderende, PAU-elever, to-sprogs-konsulent, fællestillidsrepræsentanter på området, samt statens pulje til mere pædagogisk personale i dagtilbud er ligeledes en del af fælles formål.

Børneområdet har iflg. ovenstående tabel et mindreforbrug på 27,7 mio. kr. Afvigelsen fordeles sig som følger:

4,9 mio. Reserveret til efterregulering vedr. demografi - tilbagebetaling som følge af lavere faktisk belægning i 2015 sker i forbindelse med budgetopfølgningen 31. marts 2016.

8,0 mio. Vedrører udlagte midler til støtte og inklusion. Disse indgår i aftaleenhedernes resultater/overførsler for 2015. Midlerne er budgetlagt på fælles formål, idet udgifter til støttepædagoger, der omfatter forskellige typer af tilbud, skal registreres på denne funktion (iht. Social- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner).

Overskuddet fremkommer ved, at en del af dagtilbuddene har afholdt lønnen til inklusion på den ordinære konto for løn til fagpersonale. Et overskud på denne konto er derfor ikke et udtryk for, at der ikke har været inkluderet og ydet støtte.

0,3 mio. Mellemkommunale afregninger samt udgifter til pasning af egne børn og privat pasning.

16,1 mio.	Indefrosne midler fra 2014, oprindeligt 17,2 mio. Der er sket et mindre forbrug af disse midler i 2015.	<i>Dagplejen og dagtilbud</i> Dagplejen og dagtilbud. Der har i 2015 været indskrevet 720 dagpleje-, 1.101 vuggestue- og 3.201 børnehavebørn. Nettoopsparingen, som overføres til 2016, udgør i alt 8,1 mio. kr. Heraf er de 7,4 mio. kr. overført fra 2014.
-1,9 mio.	Udgifter til etablering af Børneintra, køb af ProKap og automatisk afregning til private institutioner og mellemkommunale.	
-0,3 mio.	Fysiske rammer, genhusning af Kristrup Børnehus.	<i>Særlige dagtilbud og klubber</i> I særlige dagtilbud (Lucernevejens Børnehave) har der i 2015 været indskrevet 20 børnehavebørn, og 2 børn har været visiteret til øvrige specialtilbud.
-0,7 mio.	Merudgift til aflønning af pædagogstuderende og PAU'ere.	
1,3 mio.	Et sundt frokostmåltid. Midlerne er reserveret til tilskud for de familier, som vælger frokosten til i dagtilbuddet.	<i>Tilskud til private institutioner</i> Private institutioner har i 2015 haft en samlet belægning på 88 vuggestue- og 123 børnehavebørn.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Der er i 2015 fortsat arbejdet med at skabe en reflekteret pædagogisk praksis med fokus på læring og inklusion på dagtilbudsområdet.

Der er i 2015 arbejdet med at udvikle bevægelsesfremmende læringsmiljøer i dagtilbuddene. 700 medarbejdere har været igennem et kompetenceudviklingsforløb for at arbejde med at skabe læringsmiljøer i institutionerne, som inspirerer til bevægelse.

Naturcentret har dannet ramme for fysisk og aktivitet og læring.

Der er i 2015 arbejdet med øget digitalisering, hvor børn er blevet præsenteret for teknologier, set i et læringsperspektiv.

Et antal dagtilbud er i et forløb med et forskningsprojekt, Fremtidens dagtilbud, som har til formål at arbejde med metoder, som understøtter børns læring og udvikling gennem en målrettet og systematisk didaktik og et systematisk forældresamarbejde, hvor ledelse er central for at facilitere udviklingen.

Der er pr. 1. januar 2015 indført et børneintra-system på dagtilbudsområdet.

Status på kvalitetsmålet

Mål	Status	
90 % af alle medarbejdere og forældre anvender kontinuerligt børneintra i 2015	Børne Intra /Nem Børn blev indført i alle institutioner pr. 1. januar 2015. Målet om 90 % anvendelse er opfyldt, når det gælder indtjekning/udtjekning af børn.	
Sygefraværet på dagtilbudsområdet er på maks. 4,9 %	Tidligere fraværsprocenter: 2010 – 5,28 2011 – 5,57 2012 – 5,70 2013 – 5,80 2014 – 5,55 2015 – 5,45	
Der er en brugertilfredsheds procent på 85 % og derover	Brugertilfredsheden blev sidst undersøgt i 2014, med en generel tilfredshed på 89 procent.	
Der er ansat personale med spidskompetencer i inklusion, sprog, bevægelse og IT i alle dagtilbud og institutioner	Overordnet set var der i den seneste opgørelse fra 2014 en fordeling i personalet på 62,5 % pædagoger og 37,5 % pædagogmedhjælpere. Alle personaler, både uddannede og ikke uddannede, har i perioden 2013 og 2014 gennemgået et kursusforløb i inklusion. Børneområdet har i 2015 haft et projekt med efteruddannelse af pædagoger, et projekt med fokus på bevægelse.	
Alle institutioner arbejder med anerkendte metoder, som sikrer en kultur præget af evaluering og refleksion	Overordnede projekter, som iværksættes på børneområdet, tager udgangspunkt i modeller, som sikrer den fornødne systematik, således at der sikres en implementering. Indsatsen er en fortløbende proces.	
Alle dagtilbud har minimum 3 ledere, som har taget en efteruddannelse i ledelse	Målet er opfyldt hos flertallet af dagtilbud. I de resterende dagtilbud arbejdes der henimod at opfylde målet Der er i alt fem dagtilbudsledere og 29,5 pædagogiske ledere på dagtilbudsområdet. Heraf har otte ledere ikke fuldført eller påbegyndt en lederuddannelse. To af disse ledere har opsagt deres job. Størstedelen af lederne er således i gang med eller har fuldført en lederuddannelse.	

Børn og Familie

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedttaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægs- bev. inkl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
1.1 Pædagogisk psykologisk rådgivning	24,7	19,8	0,4	0,0	20,2	21,1	1,0
1.2 Talepædagogisk bistand	0,0	2,2	0,0	0,0	2,2	2,7	0,5
1.3 Plejefamilier og opholdssteder	81,9	76,4	0,0	0,6	77,0	88,3	11,3
1.4 Forebyggende foranstaltninger	37,6	46,3	4,0	0,1	50,4	50,2	-0,2
1.5 Døgninstitutioner	20,0	22,6	-2,5	0,3	20,3	21,2	0,9
1.6 Sikrede døgninstitutioner	7,4	5,2	0,0	0,0	5,2	8,6	3,4
1.7 Botilbud, sociale problemer	1,2	1,1	0,0	-0,3	0,7	0,0	-0,8
1.8 Sociale formål	0,2	0,3	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0
1.9 Forebyggende rådgivning	6,0	2,3	-2,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftudgifter i alt	178,9	176,2	-0,5	0,6	176,4	192,3	15,9

Tabellen viser, at det samlede regnskabsresultat viser en budgetoverskridelse på kr. 15,9 mio. kr. Nedenfor redegøres for de væsentligste områder samt hvad merforbruget består af.

PPR og talepædagogisk bistand

Aftaleenheden PPR ender med et samlet merforbrug på 1,5 mio. kr. I aftaleenheden indgår også et mindreforbrug på området for frem-skudte rådgivere, på 0,96 mio. kr., Denne andel er indregnet under 1.4 forebyggende foranstaltninger, så reelt er der kun et merforbrug på kr. 0,52 mio. kr.

Plejefamilier og opholdssteder

Vedrører primært anbringelser i plejefamilier, opholdssteder eget værelse. Indtægter fra den centrale refusionsordning (særligt dyre enkelt-sager) indgår også her.

Forebyggende foranstaltninger

Forebyggende foranstaltninger ses samlet under et, og indeholder både myndighedsbudgettet og de forebyggende tilbud, som hører under Børn og familieafdelingens udføreområde. Det

vil sige de midler der er afsat i myndighedsbudgettet til forebyggende foranstaltninger samt de forebyggende tiltag, som udføres af Børn og Familieudføreenheden og Ung og Familieudføreenheden. Noget af resultatet vedrører frem-skudte rådgivere, som reelt er omfattet af PPR (se bemærkning under 1.1 & 1.2.).

Døgninstitutioner

Anbringelser døgninstitutioner, pladser købt af myndighedsafdelingen. Området indeholder både myndighedsbudgettet og udgifter fra de anbringelsesinstitutioner der hører under Børn og familieafdelingens udføreområder, det vil sige Rismøllegården og Egehøjvej 34. Indtægter fra den centrale refusionsordning (særligt dyre enkelt-sager) indgår også her. Aftaleenhederne Børn og Families underskud og Ung og Families underskud, i alt kr. 3,1 mio. indgår i summen.

Sikrede døgninstitutioner

Sikrede institutioner indeholder både objektive betalinger samt udgifter til personsager på myndighedsområdet. Udgiftsområdet viser et mindreforbrug på 0,4 mio. kr., men heri indgår et merforbrug på 3,8 mio. kr. som vedrører myndighedsområdet døgnanbringelser, enkeltsager.

Botilbud - sociale problemer

Botilbud (Servicelovens pgf.109) indeholder både myndighedsbetaling for kvinders ophold på krisecentre samt udgifter vedrørende egen institution, Randers krisecenter. Aftaleenheden Randers krisecenters overskud på 0,5 mio. kr. indgår i nettosummen.

Sociale formål

Sociale formål indeholder lovpligtige udgifter afholdt efter aktivloven i forbindelse med samværsret med et anbragt barn.

Opsummering: Myndighedsområdet, familieafdelingen, har samlet set et merforbrug på 14,8 mio. kr. Der er sket en stigning i antal anbringelser i forhold til 2014 med 9 årsværk, så der i 2015 samlet har været anbragt i alt 231 årsværk. Aftaleenhederne har et samlet merforbrug på 3,1 mio. kr. Øvrige områder (objektiv betaling sikrede institutioner, myndighedsom-

rådet på krisecenterdelen, salgssområdet m.m.) bidrager med resultat i form af et mindreforbrug på 2,0 mio. kr. Alt i alt betyder det, at den samlede budgetoverskridelse for 2015 ender på 15,9 mio. kr.

Konsekvenser for 2016-19

Regnskabsresultatet for 2015 viser, at der også i de kommende år vil være behov for en meget stram styring af budgettet i Børn og familieafdelingen samtidig med at der arbejdes med en genopretningsplan, jf. byrådsbeslutningen juni 2015. Indførelse af bestillerplan i 2016, mellem udføreafdelingerne på børneområdet og familieafdelingen forventes at kunne styrke samarbejdet og det fælles faglige mål. Målet er også at få en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne.

Der skal fortsat arbejdes på at flytte ressourcer til forebyggelse på almenområdet, så foranstaltninger under servicelovens § 11 i løbet af 2016 søges forankret under PPR, bl.a. tæt forbundet omkring arbejdet der udføres af de fremskudte rådgivere. Målet er fortsat at sikre en hurtigere og mindre indgribende foranstaltning i forhold til de sårbare børn og familier i overensstemmelse med idéerne bag Randerstrappen.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Indsatsområder inden for bevillingsområde Børn og familie var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2015. Sådan gik det med dem:

Status på kvalitetsmålet

Mål	Status
Forebyggelsesområdet: Tale-høre forløb opnå 80% forældretilfredshed.	Stammegruppe resultat af spørgeskemaundersøgelse er 100% med høj eller meget høj tilfredshed. Sprog- og fonologigruppe resultat af spørgeskemaundersøgelse er 100% med høj eller meget høj tilfredshed.
Psykologers tilstedeværelse på skole/daginstitution fastholdes på 40 % af arbejdstid	Psykologers tilstedeværelse Blev fastholdt på 40 %
Fremskudte rådgivere opnå 80 % forældretilfredshed med den åbne rådgivning.	Fremskudte rådgivere Resultat af spørgeskemaundersøgelse er 80% er meget tilfreds og 20% er tilfreds

Mål	Status	
Anbringelsesområdet: Socialpædagogisk opholdssted nedbringes til 8% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)	Socialpædagogisk opholdssted Steget fra 8% i 2014 til 10% i 2015 (22 årsværk)	
Døgninstitution nedbringes til 8% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)	Døgninstitution Faldet fra 11% i 2014 til 9% i 2015 (20 årsværk).	
Plejefamilieområdet opnå mindst 58% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)	Plejefamilie 70%, som er uændret i forhold til 2014, men der er sket en stigning i antal årsværk med 5 stk. (161 årsværk)	
Netværkspleje forøges til 12% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)	Netværkspleje 7%, som er uændret i forhold til 2014, men stigning i antal årsværk på 2 stk. (17 årsværk)	
Eget værelse forøges til 14% af alle anbringelser i 2017 (opgjort i årsværk)	Eget værelse Faldet fra 5% i 2014 til 3% i 2015, men uændret antal årsværk. (10 årsværk)	

Beskæftigelsesudvaget

Arbejdsmarkedsparate og ikke arbejdsmarkedsparate borgere

1. Regnskabsresultatet

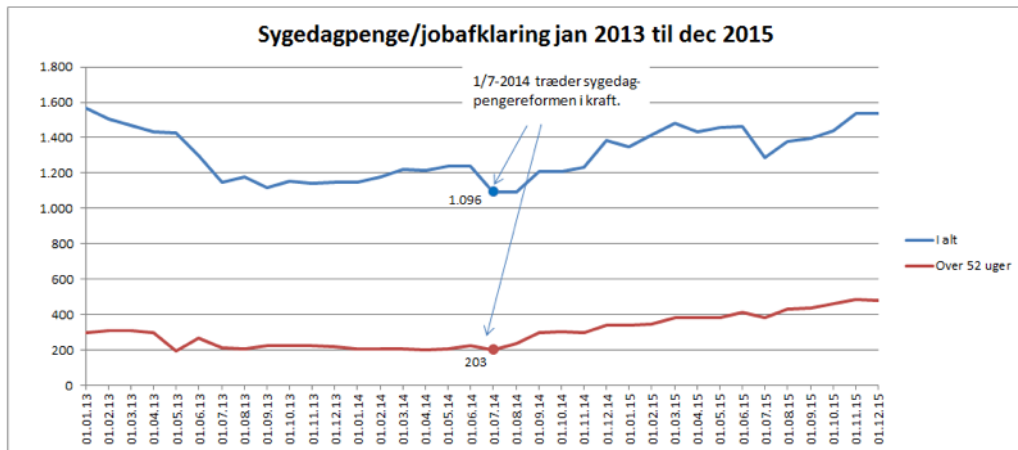
Nedenstående tabel omfatter både bevillingsområde 3.1 'Ikke arbejdsmarkedsparate borgere' og 3.2 'Arbejdsmarkedsparate borgere'. Årsagen er at de to bevillingsområder er tæt forbundne, da både kontanthjælp og driftsudgifter/mentorordninger har udgifter på tværs af bevillingerne.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedttaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægs- bev. inkl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Indkomstoverførsler	1.205,3	1.227,2	5,5	2,5	1.235,1	1.230,2	-5,0
Kontante ydelser	312,8	326,8	1,0	0,0	327,8	316,1	-11,7
Sygedagpenge og jobafklaring	162,3	157,3	16,1	0,0	173,4	188,2	14,8
Førtidspensioner og personlige tillæg	484,2	471,6	-0,8	0,0	470,8	467,6	-3,2
Fleks- og skånejob	100,7	112,8	-4,0	0,0	108,8	104,9	-3,9
Seniorjob	14,6	17,6	-4,0	0,0	13,6	13,3	-0,3
Integrationsindsats	3,9	2,3	0,0	2,5	4,8	1,0	-3,8
Driftsudgifter og mentorordninger	42,2	48,6	-2,8	0,0	45,8	44,7	-1,1
Øvrig beskæftigelsesindsats	0,4	1,4	0,0	0,0	1,4	5,8	4,4
Boligyldelse og boligsikring	84,3	88,7	0,0	0,0	88,7	88,5	-0,2
Serviceudgifter	32,8	29,3	8,0	2,4	39,7	34,6	-5,1
Serviceudgifter bev. 3.1	0,0	-0,7	3,0	0,0	2,3	2,6	0,3
Serviceudgifter bev. 3.2	32,8	30,0	5,0	2,4	37,4	32,0	-5,4
Driftudgifter i alt	1.238,1	1.256,5	13,5	4,9	1.274,9	1.264,8	-10,1

Tabellen viser et samlet forbrug på området på 1.264,8 mio. kr., hvilket er 10,1 mio. kr. mindre end forudsat i det korrigerede budget.

Mindreforbruget på 10,1 mio. kr. fordeler sig med en mindreudgift 5,1 mio. kr. på serviceudgifter og en mindreudgift på 5 mio. kr. vedr. overførselsudgifter. Mindreforbruget vedr. overførselsudgifter dækker over et merforbrug på 19,2 mio. kr. og et mindreforbrug på 24,2 mio. kr. Merforbruget vedrører sygedagpenge/jobafklaring (14,8 mio. kr.) og øvrig beskæftigelsesindsats (4,4 mio. kr.). Mindreforbruget vedrører en lang række poster, hvoraf kontante ydelser er den største med et mindreforbrug på 11,7 mio. kr.

Udgifterne i regnskab 2015 (vedr. indkomstoverførsler) er 24,9 mio. kr. større end i 2014. Den største stigning vedrører sygedagpenge/jobafklaring med 25,9 mio. kr. I modsat retning trækker mindreudgifter vedr. førtidspensioner/personlige tillæg med 16,6 mio. kr. Det pæne regnskabsresultat på integrationsområdet i 2015 - på trods af stigende antal flygtninge og familiesammenførte - skal ses i lyset af at der i 2015 blev givet ekstraordinære statstilskud til integrationsområdet og at Randers Kommune i 2015 har opnået en højere indtægt end for-

ventet ved salg af danskuddannelsespladser på Sprogcenter Randers til andre kommuner.

Sygedagpengeområdet har været under hårdt pres i 2015 og ved budgetkontrollen pr. 30/6 blev der ansøgt om omplacering/tillægsbevilling på 16,1 mio. kr. (netto dog 5 mio. kr., idet der fandtes kompenserende mindre udgifter for 10,6 mio. kr.). Trods den ansøgte tillægsbevilling / omplacering er området alligevel kommet ud med merudgift på 14,8 i forhold til det korrigerede budget. Forklaringerne er flere, men kan kort i punktform oplistes til implementering og konsekvenser af sygedagpengereform, forsinkelser i rehabiliteringsteam, forlængelsesbestemmelserne er udvidet og "retspraksis" ændret. Den forventede stabilisering og nedgang i sagerne, som tallene tydede på først på efteråret udeblev og er først slået igennem allersidst på året. Der er forventning om at budget 2016 holder, og at indsatsen indhenter det tabte, ligesom der er over-

vejelser og konkrete initiativer, der kan skabe på udviklingen (bl.a. Randers Kommunes eget "sygefraværprojekt")

Konsekvenser for 2016-19

Overførselsområderne budgetteres på ny ved hver budgetperiode og kendskab til mer- eller mindreforbrug i foregående regnskabsår kan ikke umiddelbart overføres til indeværende budgetår, ikke mindst som følge af refusionsreformen, der træder i kraft fra 2016. Regnskabet giver dog et pejlemærke om, at det antal personer, der er budgetteret med i 2016 i høj grad er i tråd med regnskabsresultatet (vedr. sygedagpenge se ovenstående forklaring på regnskab 2015)

Mindreforbruget på servicerammen skyldes primært færre løntilskud end tidligere og der arbejdes på en nytænkning af brugen af løntilskud, der permanent frigør midler til at prioritere andre indsatser

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Målstyringen på arbejdsmarkedsområdet er sammenhængende med nationale, centrale målkrav og tiltag. Målsætninger, prioriteringer og indsatser på arbejdsmarkedsområdet afspejler derfor, de af Beskæftigelsesministeriet opstillede ministermål. Der er formuleret fire overordnede jobcentermål, som omsætter ministermålene og visionen for arbejdsmarkedsområdet til handling.

Foruden de overordnede jobcentermål, er der formuleret en række målgruppespecifikke målsætninger efter en struktur som svarer til Jobcentrets organisering. De målgruppespecifikke målsætninger operationaliserer de overordnede jobcentermålsætninger på indsatsniveau og bidrager derfor yderligere til at sikre omsætning af visionen for arbejdsmarkedsområdet til handling og konkrete indsatser.

Mål	Status	
<p>Ministermål 1: Flere unge skal have en uddannelse</p>	<p>Andelen af unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, der påbegynder en uddannelse, skal stige. <i>Fra januar - oktober 2015 har i gennemsnit 1,8 % af uddannelseshjælpsmodtagerne i Randers Kommune påbegyndt en uddannelse. I samme periode året før var andelen 4,3 %</i> <i>Gennemsnittet for klyngen var januar-august 2014 3,5 % og i perioden januar-august 2015 3,4 %.</i></p>	
<p>Ministermål 2: Langvarige modtagere af offentlig forsørgelse skal have en tværfaglig og sammenhængende indsats, der har sigte på en større tilknytning til arbejdsmarkedet</p>	<p><i>I perioden januar - september 2015 er Randers Kommunes gennemsnitlige andel af de langvarigt forsørgede (alle ydelsesgrupper) med virksomhedsrettet tilbud 35 %. Gennemsnittet for klyngen er 32,7 %, og gennemsnittet for Østjylland og hele landet er hhv. 28,7 og 26,5 %</i></p>	
<p>Ministermål 3: Langtidsledigheden skal bekæmpes</p>	<p>Langtidsledigheden skal begrænses fra 681 personer i december 2013 til 600 personer i december 2015, svarende til et fald på 12 % <i>Antallet af langtidsledige (både A-dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere) er i december 2015 470 personer, d.v.s. 130 personer under målet for december 2015. Målet er således mere end indfriet.</i></p>	
<p>Ministermål 4: En tættere kontakt og styrket dialog med de lokale virksomheder.</p>	<p>Målet for 2015 er en samarbejdsgrad (forholdet mellem antal virksomheder i kommunen og antal virksomheds-kontakter i kommunen) på 50 % <i>Samarbejdsgraden i Randers Kommune var i perioden januar til juli 2015 (seneste måling) på 31,7%. Samarbejdsgraden for klyngen er 27,9 %, Østjylland: 27,9 % og for hele landet 24 %.</i> <i>Forudsætningen for indfrielse af ministermålet er ændret, idet en omlægning af løntilskudsordningen har betydet en markant nedgang i antallet af løntilskudsjob. Til trods for, at Randers Kommune ikke har indfriet eget mål om samarbejdsgrad på 50 %, har kommunen i sammenligning med klyngen og landet som helhed højeste samarbejdsgrad.</i></p>	

Mål	Status	
<p>Jobcentermål (JOB-huset)</p>	<p>Der må i 2015 maksimalt være 300 personer på ledighedsydelse pr. måned. <i>I december 2015 er der 270 personer på ledighedsydelse.</i></p> <p>Der må maksimalt være 80 personer pr. måned med en varighed på ledighedsydelse på over 18 mdr. <i>Der er i december 2015 registreret 53 personer over 18 måneder</i></p>	
	<p>Alle borgere, der visiteres som aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, skal have et tilbud fra starten af deres forløb. <i>I perioden januar-november 2015 har alle fået tilbud fra starten af deres forløb.</i></p> <p>50% af alle borgere, der er visiteret som aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, skal i løbet af det første halve år deltage i et relevant tilbud.</p> <p>Den gennemsnitlige sagsvarighed for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere skal nedbringes med 0,9 år, fra 3,9 år i december 2013 til 3 år i december 2015. <i>Sagsvarigheden er i oktober nede på 3,2 år, hvilket indikerer rigtig udvikling. Målet er dog ikke helt nået.</i></p> <p>Der skal i 2015 etableres 100 nye ressourceforløb. Der er i januar til december 2015 etableret 115 nye ressourceforløb.</p> <p>Andelen af borgere i målgruppen, der i 2015 er blevet selvforsørgende eller jobparat, skal udgøre minimum 10%. Opgjort ultimo december 2015 er andelen af selvforsørgende 9 %, hvilket er meget tæt på indfrielse.</p>	 Endnu ingen data
<p>Jobcentermål (Udviklingshuset)</p>	<p>Åbenlyst uddannelsesparate: Fra første henvendelse er 50 % i job eller i uddannelse efter tre måneder, mens de resterende 50 % er i job eller uddannelse efter 6 måneder. <i>Den anvendte måling er genstand for diskussion, idet en stor andel sager afsluttes, uden at årsagen registreres (borgeren frafalder ansøgningen eller møder ikke op)</i> Åbenlyst uddannelsesparate:</p>	

Mål	Status	
Jobcentermål (Uddannelseshuset)	<ul style="list-style-type: none"> Efter 3 måneder: 48,3 % Efter 6 måneder: 55,0 % <p>Uddannelsesparate: Fra første henvendelse skal 50 % være i job eller uddannelse efter seks måneder, mens de resterende 50 % skal være i job eller uddannelse efter 12 måneder.</p> <ul style="list-style-type: none"> Efter 6 måneder: 24,5 % Efter 12 måneder: 28,3 % <p>Aktivitetsparate: Fra første henvendelse skal 25% være i job eller uddannelse efter 12 måneder, 25% skal være i job eller uddannelse efter 25 måneder og 25% skal være i job eller uddannelse efter 36 måneder. <i>Efter 12 måneder er 4 % i job eller uddannelse. Målet er således ikke opfyldt.</i></p>	
Jobcentermål (Sygedagpengeafdelingen)	<p>Den gennemsnitlige varighed af en sygedagpengesag skal falde fra 10,4 uger i 2013, til 9,5 uger i 2015. <i>Den seneste måling (4.kvt.14 – 3. kv. 2015) viser en gennemsnitlig varighed på 9,5 uger, hvilket betyder, at målet indtil videre er opfyldt.</i></p> <p>Antallet af langvarige (over 52 uger) sygedagpengesager var nede på 215 sager i forhold til målet om 220 sager. Der bør i opgørelsen inkluderes jobafklaringsforløb, da mange af de langvarige sygedagpengesager ender i et jobafklaringsforløb. <i>Det samlede antal sager (både sygedagpenge og jobafklaring) var i 2015 ca. 385 sager, d.v.s. markant flere end målet på 220 sager i alt.</i></p> <p>Den procentvise andel af sygemeldte lønmodtagere, som vender tilbage til beskæftigelse efter endt sygefravær skal stige fra 80,4% i 2013 til 84% i 2015.</p> <p>Den procentvise andel af sygemeldte ledige, som vender tilbage til beskæftigelse efter endt sygefravær, skal stige fra 15,9 % i 2013 til 18 % i 2015.</p>	 Endnu ingen data Ingen data

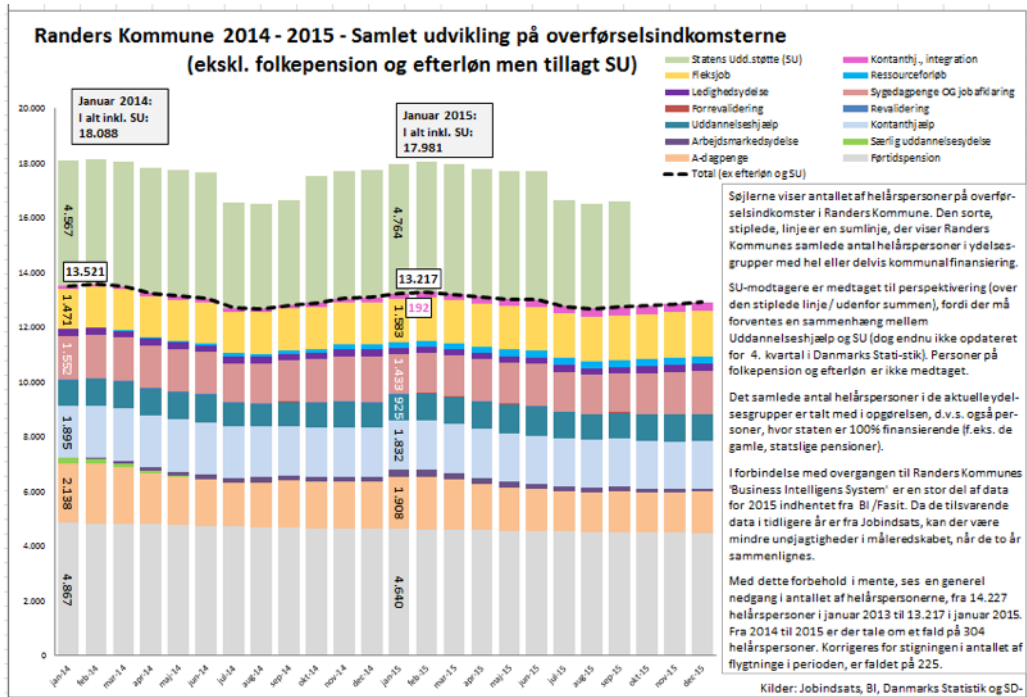

Til supplement af målsætningerne er nedenfor udviklingen i ledigheden, der har været meget positiv det seneste år.

Ledigheden januar 2015		jan-15	dec-15	jan-16
Sæsonkorrigeret i pct. af arbejdsstyrken				
	Hele landet	4,8	4,4	4,4
	Region Midtjylland	4,1	3,9	3,8
	Landsdel Østjylland	4,3	4,1	4,0
	Randers	5,0	4,6	4,4
Sæsonkorrigeret				
	Hele landet	128.468	118.048	115.822
	Region Midtjylland	25.035	23.463	22.955
	Landsdel Østjylland	17.579	16.516	16.199
	Randers	2.223	2.028	1.969
Opregnede faktiske i pct. af arbejdsstyrken				
	Hele landet	5,3	4,4	4,8
	Region Midtjylland	4,6	3,9	4,2
	Landsdel Østjylland	4,7	4,0	4,3
	Randers	5,6	4,6	5,0
Opregnede faktiske				
	Hele landet	140.328	118.216	126.481
	Region Midtjylland	27.524	23.274	25.185
	Landsdel Østjylland	19.024	16.310	17.477
	Randers	2.496	2.029	2.215

Graden af overensstemmelse mellem budget og regnskab, målt i aktivitetstal ses i nedenstående tabel. Også andre faktorer end antal helårspersoner er bestemmende for overholdelse af budgettet, idet den faktiske nettoudgift pr. helårsperson bestemmes af opnået statsrefusion.

	Opr. budget (helårs- personer)	Korr. budget forventning	Regnskab	Forskel	Procent afvigelse i.f.t. korr. budget
A-dagpengemodt.					
(inkl. karenperiode)	1.674	1.646	1.610	-36	-2 %
Midlertidig arbejdsmarkedsydelse	249	200	172	-27	- 14 %
Kontanthjælp	1.880	1.812	1.779	-33	- 2 %
Uddannelseshjælp	900	900	954	54	6 %
Kontanthjælp, inte-grationsområdet	138	310	261	-49	-16 %
Ledighedsydelse	295	295	246	-49	- 17 %
Sygedagpenge	954	1.104	1.171	67	6 %
Jobafklaring	258	300	311	11	4 %
Revalidering	31	31	27	-4	- 13 %
Ressourceforløb	100	100	86	-14	- 14 %
Fleksjob	1.710	1.610	1.621	11	1 %
Seniorjobområdet	110	70	61	-9	- 13 %
I alt	8.299	8.378	8.299	-79	-1 %

Udgifter omfattet af beskæftigelsestilskud

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org.ændr.	Tillægs- bevillinger inkl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Indkomstoverførsler	228,7	238,5	-2,9	0,0	235,7	206,0	-29,7
Kontante ydelser	196,8	190,4	0,0	0,0	190,4	194,8	4,4
Beskæftigelsesindsats forsikrede	31,9	43,0	0,0	0,0	43,0	11,2	-31,8
Difference ift beskæftigelsestilskud	0,0	5,1	-2,9	0,0	2,2	0,0	-2,2
Driftudgifter i alt	228,7	238,5	-2,9	0,0	235,7	206,0	-29,7

Tabellen viser en samlet udgift på området på 206 mio. kr., hvilket er et mindreforbrug på 29,6 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Der er tillægsbevillet en mindreudgift på 2,9 mio. kr., svarende til den negative midtvejsregulering, som blev meldt ud i juni 2015.

Området er omfattet af en garanti, der indebærer, at hver enkelt landsdel (Randers tilhører landsdel Østjylland) får dækket sine udgifter fuldt ud. Det endelige regnestykke bliver først offentliggjort i forbindelse med regeringsaftalen for 2017 (dvs i juni 2016). Et eventuelt samlet overskud på ordningen vil i givet fald tilfalde kommunekassen.

Konsekvenser for 2016-19

I lighed med tidligere år er området budgetteret så der er balance – altså således at udgifterne på området svarer til det udmeldte beskæftigelsestilskud.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Da målgrupper og indsats på nærværende bevillingsområde er overlappende med både bevillingsområde 3.2. Alle mål og målopfølgning er således samlet under bevillingsområde 3.1 og 3.2 ovenfor.

Socialudvalget

Forebyggende foranstaltninger og anbringelser - handicappede børn

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedttaget budget reg. for org.ændr.	Tillægs- bevillinger inkl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Indkomstoverførsler	17,8	14,8	0,4	0,0	15,2	12,8	-2,5
Sociale formål	13,2	9,8	0,4	0,0	10,2	11,4	1,2
Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	4,6	5,0	0,0	0,0	5,0	1,4	-3,6
Serviceudgifter	55,8	64,3	-5,3	6,5	65,5	62,0	-3,4
Særlige dagtilbud og klubber	-1,1	-2,4	0,6	-0,3	-2,1	-1,5	0,5
Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	6,6	16,2	-3,8	2,8	15,3	8,9	-6,4
Plejek familier, opholdssteder	22,1	19,3	0,5	0,0	19,8	20,7	0,8
Forebyggende foranstaltninger	19,3	18,7	2,8	3,9	25,5	21,7	-3,7
Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	8,9	12,4	-5,4	0,0	7,0	12,3	5,4
Central refusion for særligt dyre enkeltsager	-5,1	-1,6	-3,4	0,0	-5,0	-5,3	-0,3
Døgninstitutioner, opholdssteder mv.	-3,7	-1,6	-3,4	0,0	-5,0	-3,5	1,5
Plejek familier, opholdssteder	-1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5	-1,5
Forebyggende foranstaltninger	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2
Driftudgifter i alt	68,5	77,5	-8,3	6,5	75,7	69,5	-6,2

Det samlede regnskabsresultat vedr. forebyggende foranstaltninger og anbringelser – handicappede børn viser et mindreforbrug på 6,2 mio. kr. i 2015. I regnskabsresultatet indgår et mindreforbrug fra 2014 på 6,5 mio. kr. Driftsresultatet i 2015 udviser således et merforbrug på 0,3 mio. kr.

Det samlede regnskabsresultat på -6,2 mio. kr. består af en mindreudgift på indkomstoverførsler på 2,5 mio. kr., herunder et mindreforbrug på STU på 3,6 mio. kr. og et merforbrug på merudgiftskompensation på 1,2 mio. kr. Her til ses en mindreudgift på service på 3,4 mio. kr., som fordeler sig med mindreudgifter på døgnforanstaltninger, svarende til 6,4 mio. kr.,

mindreudgifter på forebyggende foranstaltninger på 3,7 mio. kr. og en merudgift på STU på 5,4 mio. kr. Endvidere ses en merindtægt vedr. statslig refusion for særligt dyre enkeltsager på 0,3 mio. kr.

Mindreforbruget skyldes bl.a. et fald i antallet af anbringelser og stor fokus på i langt højere grad at bruge forebyggende foranstaltninger. Det er en udvikling, der har været i gang gennem flere år. I nedenstående tabel ses udviklingen i forbruget af årspladser i 2013-2015.

Den udvikling med færre anbringelser og meget stor brug af forebyggende foranstaltninger fortsættes, men det er også tydeligt, at der nu er så få anbringelser, at det bliver meget vanskeligt at komme længere ned. Samtidig er der hvert år en stigning i antallet af børn der får en ydelse. Sammenholdt med at driftsregnskabet for 2015 er et 0, er området under pres.

Endelig er der som det fremgår et pres på "særlig tilrettelagt uddannelse" (STU) (merforbrug i forhold til budgettet på 5,4 mio. kr.), hvor der er et støt stigende antal unge og yngre voksne, der skal have tilbudt et STU uddannelsesforløb.

Forbrug af årspladser 2013-2015 – handicappede børn

Årspladser	sep 2013	mar 2014	sep 2014	mar 2015	sep 2015
Døgninstitutioner	17,6	13,6	13,5	12,1	13,2
Sikrede døgninstitutioner	0,2	0,1	0,1		
Plejefamilier	30,5	28,8	27,2	25,0	24,6
Opholdssteder	8,0	9,7	8,4	9,4	10,7
Efterskoler	2,4	1,0	1,0	1,0	0,5
Eget værelse	3,5	2,3	2,9	1,0	1,0
Anbringelser i alt	62,2	55,5	53,1	48,5	50,5

Konsekvenser for 2016-19

Der er tale om et godt regnskabsresultat for 2015 og det er forventningen at bevillingsområdet også i 2016 kan holdes tæt på balance. Der vil dog være tale om en balancegang i 2016 og der skal visiteres og styres meget stramt for at fastholde og opnå balance (jf. forklaringen af mindreforbrug ovenfor).

Den fortsatte stigning i antallet af personer, der modtager støtte fra området er meget tæt på at have nået et punkt, hvor det bliver tiltagende svært at opretholde og opnå balance på budgettet. Det er tydeligt på både børne- og voksenområdet, at driften kun lige balancerer og der skal ikke mange omkostningstunge sager eller driftsmæssige forstyrrelser til før balancen forsvinder.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Målstyringen på socialområdet er sammenhængende med nationale og centralt formulerede målkrav og tiltag. Derfor afspejler målsætningerne for socialområdet både regeringens sociale 2020 mål og 6-by samarbejdets fælles socialpolitiske mål. Derudover afspejler målsætningerne Randers Kommunes faglige og politiske rammer, i form af "Politik for borgere med særlige behov" og herunder Psykiatriplanen, Hjemløsestrategien og den kommende Handicapplan.

Effektmålene er blevet indarbejdet i aftaleenhedernes aftaler for 2015-16, hvor alle aftaleenheder har iværksat tiltag der har til formål at bidrage til opnåelse af effektmålene. Målingerne i tabellen nedenfor er baselinemålinger, hvilket betyder, at det er udgangspunktet, som fremtidige målinger bliver holdt op imod og de siger derfor ikke noget om målsætningerne er opfyldt i 2015 (derfor er markeringen med både sol og sky for alle områder nedenfor). Samtidig er det de første målinger af den art på området og der skal derfor tages forbehold for evt. fejl i data.

Mål	Status																																	
<p>Udviklingshæmmede</p> <p>Flere borgere med udviklingshæmning kommer i uddannelse eller i arbejde</p> <p>Indikator:</p> <p>a) Andel borgere med udviklingshæmning og udviklingsforstyrrelse, der er i ordinær beskæftigelse eller uddannelse (inkl. EGU og STU)</p> <p>b) Andel borgere med udviklingshæmning og udviklingsforstyrrelse, der er i ikke-ordinær beskæftigelse (fx skånejob eller beskyttet beskæftigelse)</p> <p>c) Andel borgere med udviklingshæmning og udviklingsforstyrrelse, der deltager i aktiviteter på vej mod beskæftigelse (fx virksomhedspraktik)</p>	 <p>Baseline måling - april 2015</p> <table border="1" data-bbox="783 477 1441 712"> <thead> <tr> <th></th> <th>a)</th> <th>b)</th> <th>c)</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Andel</th> <th>Andel</th> <th>Andel</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aalborg</td> <td>1%</td> <td>26%</td> <td>4%</td> </tr> <tr> <td>Aarhus</td> <td>11%</td> <td>27%</td> <td>14%</td> </tr> <tr> <td>Esbjerg</td> <td>9%</td> <td>35%</td> <td>4%</td> </tr> <tr> <td>København</td> <td>9%</td> <td>15%</td> <td>7%</td> </tr> <tr> <td>Odense</td> <td>2%</td> <td>34%</td> <td>3%</td> </tr> <tr> <td>Randers</td> <td>4%</td> <td>19%</td> <td>3%</td> </tr> </tbody> </table>		a)	b)	c)		Andel	Andel	Andel	Aalborg	1%	26%	4%	Aarhus	11%	27%	14%	Esbjerg	9%	35%	4%	København	9%	15%	7%	Odense	2%	34%	3%	Randers	4%	19%	3%	
	a)	b)	c)																															
	Andel	Andel	Andel																															
Aalborg	1%	26%	4%																															
Aarhus	11%	27%	14%																															
Esbjerg	9%	35%	4%																															
København	9%	15%	7%																															
Odense	2%	34%	3%																															
Randers	4%	19%	3%																															
<p>Hjerneskadede</p> <p>Flere borgere med erhvervet hjerneskade kommer i uddannelse eller i arbejde</p> <p>Indikator:</p> <p>a) Andel borgere med erhvervet hjerneskade, der er i ordinær beskæftigelse eller uddannelse (inkl. EGU og STU)</p> <p>b) Andel borgere med erhvervet hjerneskade, der er i ikke-ordinær beskæftigelse (fx skånejob eller beskyttet beskæftigelse)</p> <p>c) Andel borgere med erhvervet hjerneskade, der deltager i aktiviteter på vej mod beskæftigelse (fx virksomhedspraktik)</p>	 <p>Baseline måling - april 2015</p> <table border="1" data-bbox="783 1328 1386 1563"> <thead> <tr> <th></th> <th>a)</th> <th>b)</th> <th>c)</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Andel</th> <th>Andel</th> <th>Andel</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aalborg</td> <td>1%</td> <td>4%</td> <td>2%</td> </tr> <tr> <td>Aarhus</td> <td>1%</td> <td>23%</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Esbjerg</td> <td>1%</td> <td>4%</td> <td>2%</td> </tr> <tr> <td>København</td> <td>2%</td> <td>7%</td> <td>4%</td> </tr> <tr> <td>Odense</td> <td>4%</td> <td>3%</td> <td>9%</td> </tr> <tr> <td>Randers</td> <td>1%</td> <td>7%</td> <td>1%</td> </tr> </tbody> </table>		a)	b)	c)		Andel	Andel	Andel	Aalborg	1%	4%	2%	Aarhus	1%	23%	5%	Esbjerg	1%	4%	2%	København	2%	7%	4%	Odense	4%	3%	9%	Randers	1%	7%	1%	
	a)	b)	c)																															
	Andel	Andel	Andel																															
Aalborg	1%	4%	2%																															
Aarhus	1%	23%	5%																															
Esbjerg	1%	4%	2%																															
København	2%	7%	4%																															
Odense	4%	3%	9%																															
Randers	1%	7%	1%																															
<p>Sindslidende</p> <p>Flere borgere med sindslidelser kommer i uddannelse eller i arbejde</p>																																		

Mål	Status																																																																
	<p>Indikator:</p> <p>a) Andel borgere med sindslidelse, der er i ordinær beskæftigelse eller uddannelse (inkl. EGU og STU)</p> <p>b) Andel borgere med sindslidelse, der er i ikke-ordinær beskæftigelse (fx skånejob eller beskyttet beskæftigelse)</p> <p>c) Andel borgere med sindslidelser, der deltager i aktiviteter på vej mod beskæftigelse (fx virksomhedspraktik)</p>	<p>Baseline måling - april 2015</p> <table border="1" data-bbox="683 344 1299 584"> <thead> <tr> <th></th> <th>a)</th> <th>b)</th> <th>c)</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Andel</th> <th>Andel</th> <th>Andel</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aalborg</td> <td>1%</td> <td>3%</td> <td>7%</td> </tr> <tr> <td>Aarhus</td> <td>4%</td> <td>3%</td> <td>13%</td> </tr> <tr> <td>Esbjerg</td> <td>2%</td> <td>10%</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>København</td> <td>4%</td> <td>5%</td> <td>19%</td> </tr> <tr> <td>Odense</td> <td>4%</td> <td>14%</td> <td>9%</td> </tr> <tr> <td>Randers</td> <td>3%</td> <td>10%</td> <td>3%</td> </tr> </tbody> </table>		a)	b)	c)		Andel	Andel	Andel	Aalborg	1%	3%	7%	Aarhus	4%	3%	13%	Esbjerg	2%	10%	10%	København	4%	5%	19%	Odense	4%	14%	9%	Randers	3%	10%	3%																															
	a)	b)	c)																																																														
	Andel	Andel	Andel																																																														
Aalborg	1%	3%	7%																																																														
Aarhus	4%	3%	13%																																																														
Esbjerg	2%	10%	10%																																																														
København	4%	5%	19%																																																														
Odense	4%	14%	9%																																																														
Randers	3%	10%	3%																																																														
Hjemløse	<p>Færre unge hjemløse i Danmark</p> <p>Kortere opholdstider på herberger (2020)</p> <p>Flere fastholder egen bolig ét år efter et herbergsophold</p> <p>Indikator:</p> <p>Antal 18-29 årige hjemløse <i>Ikke muligt at sige noget om succes endnu. Afventer talleen for 2014 og 2015.</i></p>	 <p>Baseline måling - april 2015</p> <table border="1" data-bbox="683 1016 1292 1294"> <thead> <tr> <th></th> <th>2009</th> <th>2011</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aalborg</td> <td>28</td> <td>51</td> <td>67</td> </tr> <tr> <td>Aarhus</td> <td>124</td> <td>221</td> <td>230</td> </tr> <tr> <td>Esbjerg</td> <td>25</td> <td>53</td> <td>63</td> </tr> <tr> <td>København</td> <td>288</td> <td>381</td> <td>364</td> </tr> <tr> <td>Odense</td> <td>52</td> <td>48</td> <td>33</td> </tr> <tr> <td>Randers</td> <td>28</td> <td>25</td> <td>34</td> </tr> <tr> <td>Total</td> <td>517</td> <td>754</td> <td>757</td> </tr> </tbody> </table>		2009	2011	2013	Aalborg	28	51	67	Aarhus	124	221	230	Esbjerg	25	53	63	København	288	381	364	Odense	52	48	33	Randers	28	25	34	Total	517	754	757																															
	2009	2011	2013																																																														
Aalborg	28	51	67																																																														
Aarhus	124	221	230																																																														
Esbjerg	25	53	63																																																														
København	288	381	364																																																														
Odense	52	48	33																																																														
Randers	28	25	34																																																														
Total	517	754	757																																																														
Misbrug	<p>Større effekt af misbrugsbehandlingen</p> <p>Indikator:</p> <p>Andel borgere som afslutter et behandlingsforløb for stofmisbrug som stoffri eller med reduktion i misbruget</p> <p>Godt udgangspunkt med en andel på 51%, der afslutter et behandlingsforløb med succes (2020 landsmålet er netop 50%)</p> <p>Større effekt af alkoholbehandlingen</p>	 <p>Baseline måling - april 2015</p> <table border="1" data-bbox="683 1487 1276 1798"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">2012</th> <th colspan="2">2013</th> <th colspan="2">2014</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Antal</th> <th>Andel</th> <th>Antal</th> <th>Andel</th> <th>Antal</th> <th>Andel</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aalborg</td> <td>51</td> <td>25%</td> <td>73</td> <td>34%</td> <td>102</td> <td>41%</td> </tr> <tr> <td>Aarhus*</td> <td>171</td> <td>56%</td> <td>163</td> <td>48%</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Esbjerg</td> <td>69</td> <td>21%</td> <td>62</td> <td>19%</td> <td>123</td> <td>37%</td> </tr> <tr> <td>København*</td> <td>154</td> <td>18%</td> <td>195</td> <td>19%</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Odense</td> <td>123</td> <td>34%</td> <td>110</td> <td>31%</td> <td>144</td> <td>36%</td> </tr> <tr> <td>Randers</td> <td>79</td> <td>48%</td> <td>57</td> <td>40%</td> <td>97</td> <td>51%</td> </tr> <tr> <td>Hele landet</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Der arbejdes på en baselinemåling</p>		2012		2013		2014			Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Aalborg	51	25%	73	34%	102	41%	Aarhus*	171	56%	163	48%	-	-	Esbjerg	69	21%	62	19%	123	37%	København*	154	18%	195	19%	-	-	Odense	123	34%	110	31%	144	36%	Randers	79	48%	57	40%	97	51%	Hele landet	-	-	-	-	-	-
	2012		2013		2014																																																												
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel																																																											
Aalborg	51	25%	73	34%	102	41%																																																											
Aarhus*	171	56%	163	48%	-	-																																																											
Esbjerg	69	21%	62	19%	123	37%																																																											
København*	154	18%	195	19%	-	-																																																											
Odense	123	34%	110	31%	144	36%																																																											
Randers	79	48%	57	40%	97	51%																																																											
Hele landet	-	-	-	-	-	-																																																											

Tilbud til voksne med særlige behov

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org.ændr.	Tillægs- bevillinger inkl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Indkomstoverførsler	1,6	1,9	0,0	0,0	1,9	1,5	-0,4
Sociale formål	1,6	1,9	0,0	0,0	1,9	1,5	-0,4
Serviceudgifter	430,2	429,3	-9,5	1,5	421,3	423,4	2,1
BPA handicaphjælpere	25,1	27,3	-4,4	0,0	22,9	22,9	0,0
Boliger	0,0	-0,7	0,1	0,0	-0,6	-0,8	-0,2
Voksen Bo	258,3	257,8	-12,5	3,4	248,7	254,0	5,3
Forsorgshjem og aflastning	10,0	2,6	7,0	0,0	9,7	13,2	3,5
Bostøtte	38,8	33,3	9,4	-1,9	40,8	43,2	2,4
Kontaktperson- og ledsagerordninger	6,3	8,2	-0,8	0,0	7,3	6,4	-0,9
Aktivitets- og samværstilbud	61,9	60,9	0,5	-5,3	56,2	55,2	-0,9
Kompenserende specialundervisning	3,8	6,8	-3,1	0,0	3,7	3,1	-0,6
Alkoholbehandling og behandlingshjem	3,6	5,8	-1,8	0,4	4,3	3,9	-0,5
Behandling af stofmisbrugere	11,9	15,2	-3,4	1,5	13,3	12,6	-0,7
Øvrige udgifter	2,5	2,2	0,0	0,0	2,2	2,4	0,1
Øvrige sociale formål	8,0	9,8	-0,6	3,4	12,6	7,2	-5,4
Central refusion for særligt dyre enkeltsager	-4,8	-10,2	3,4	0,0	-6,8	-6,8	0,0
BPA handicaphjælpere	-0,2	-1,0	0,0	0,0	-1,0	-1,2	-0,2
Voksen Bo	-4,6	-5,9	3,4	0,0	-2,5	-5,3	-2,7
Forsorgshjem og aflastning	0,0	-2,7	0,0	0,0	-2,7	0,0	2,6
Aktivitets- og samværstilbud	0,0	-0,5	0,0	0,0	-0,5	-0,1	0,4
Sociale formål	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Ældreboliger	-3,4	-4,4	0,0	0,0	-4,4	-8,1	-3,7
Boliger	-3,4	-4,4	0,0	0,0	-4,4	-8,1	-3,7
Driftudgifter i alt	423,6	416,7	-6,1	1,5	412,0	410,0	-2,0

Tabellen viser at det samlede regnskabsresultat for voksne med særlige behov er et mindreforbrug på 2,0 mio. kr. Resultatet skal ses i sammenhæng med at der er overført et mindreforbrug fra 2014 på 1,5 mio. kr. Driftsresultatet for 2015 er derfor et mindreforbrug på 0,5 mio. kr.

Det samlede resultat på -2,0 mio. kr. består af en mindreudgift på indkomstoverførsler på 0,4 mio. kr. Herudover en merudgift på service på 2,1 mio. kr. som primært skyldes merforbrug på Voksen Bo og merudgifter til bostøtte. Merforbruget på service opvejes samlet set af et mindreforbrug på ældreboliger, som i 2015 udgør 3,7 mio. kr.

Merforbruget på service på 2,1 mio. kr. vedrører i særlig grad højere udgifter til botilbud og bostøtte end forudsat i budgettet. Dette skyldes primært at flere har behov for botilbud og bostøtte sammenlignet med tidligere år. Udviklingen i antal årsplasser til voksne med særlige behov er illustreret i nedenstående tabel. Som det fremgår af tabellen ses den største stigning i bostøttetilbud, hvor et stigende antal voksne får støtte fra Socialafdelingen til at de fortsat kan bo i eget hjem.

Forbrug af årsplasser 2013-2015 – voksne med særlige behov

Årsplasser	Regnskab	Regnskab	1. kvartal	3. kvartal
	2015	2014	2015	2015
BPA Handicaphjælper	48,0	47,1	45,4	44,0
Botilbud	511,3	510,1	512,8	530,0
Bostøtte	439,7	502,3	606,3	652,1
Dagområdet	541,0	474,8	450,7	458,8
Aflastning	18,2	17,9	18,7	16,0
I alt	1.558,2	1.552,2	1.633,9	1.700,9

Konsekvenser for 2016-19

Der er overordnet set tale om et godt regnskabsresultat, som imidlertid også bærer præg af et begrænset råderum i forhold til nye sager, hvor kun få dyre enkelt-sager vil kunne vende billedet. Der er behov for fortsat tæt styring og fokus på den bedst mulige visitation – både fagligt og økonomisk.

Den fortsatte stigning i antallet af personer, der modtager støtte fra området er meget tæt på at have nået et punkt, hvor det bliver tiltagende svært at opretholde og opnå balance på budgettet. Det er tydeligt på både børne- og voksenområdet, at driften kun lige balancerer og der skal ikke mange omkostningstunge sager eller driftsmæssige forstyrrelser til før balancen forsvinder.

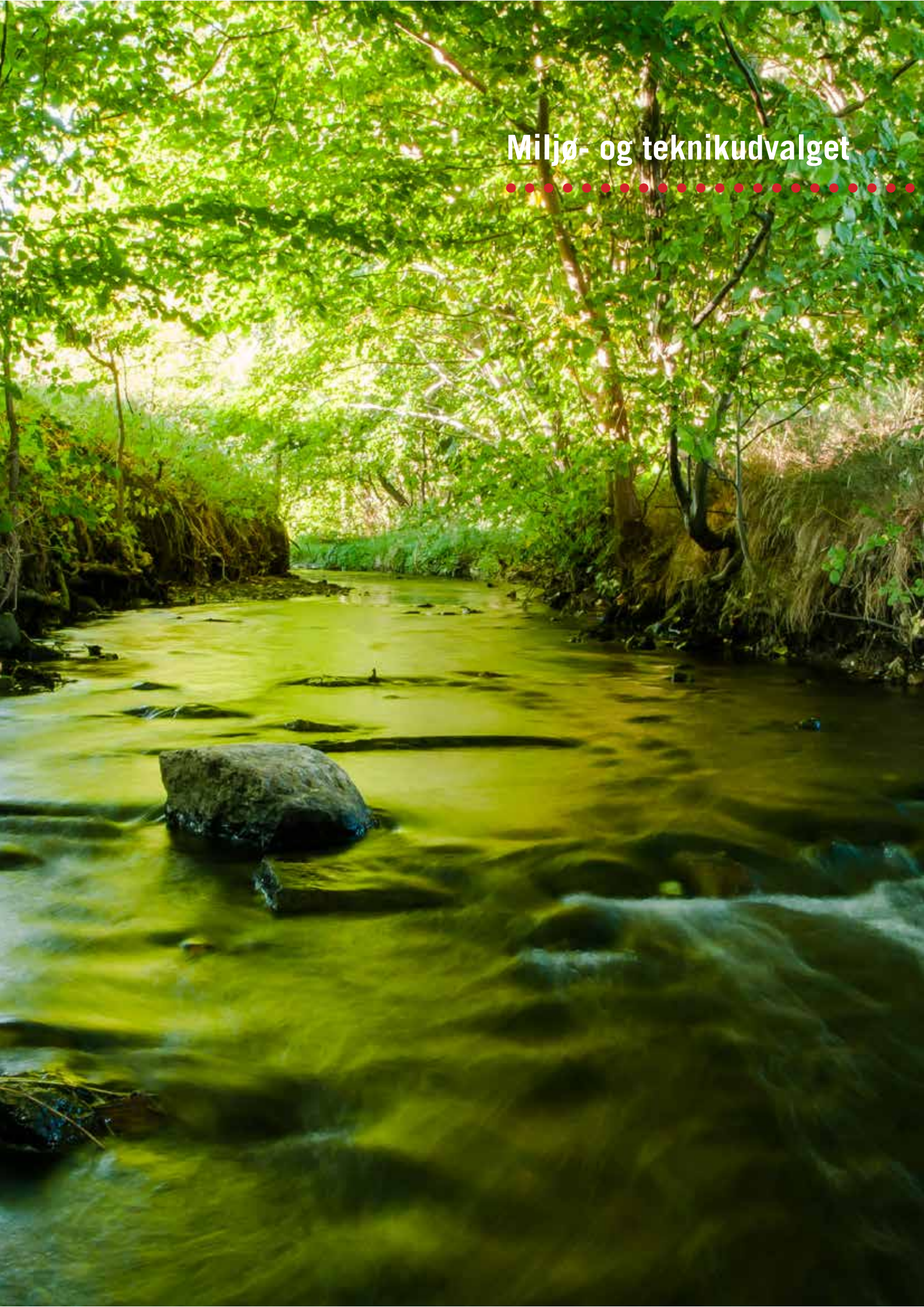
2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Målstyringen på socialområdet er sammenhængende med nationale og centralt formulerede målkrav og tiltag. Derfor afspejler målsætningerne for socialområdet både regeringens sociale 2020 mål og 6-by samarbejdets fælles socialpolitiske mål. Derudover afspejler målsætningerne Randers Kommunes faglige og politiske rammer, i form af "Politik for borgere med særlige behov" og herunder Psykiatriplanen, Hjemløsestrategien og den kommende Handicapplan.

Der henvises til bevillingsområde 4.1, idet der er tale om de samme målsætninger

Miljø- og teknikudvalget

Miljø og teknik, skattefinansieret

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedttaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægs- bev. inkl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Natur og miljø	22,0	21,6	-0,4	1,2	22,4	21,9	-0,5
Veje og bygninger	162,7	138,8	-0,4	-10,4	128,0	134,7	6,7
Sekreariat, Plan og Klima	-3,3	4,8	-0,2	0,1	4,6	3,9	-0,7
Driftsafdelingen	0,0	-2,5	1,5	-1,3	-2,3	2,9	5,2
Ejendomsservice	0,0	83,5	45,5	0,2	129,2	130,9	1,7
Driftudgifter i alt	181,5	246,3	45,9	-10,2	282,0	294,4	12,4

På det skattefinansierede område under Miljø og Teknik har der i 2015 været et samlet forbrug på 294,4 mio. kr. I forhold til et korrigeret budget på 282,0 mio. kr. er der tale om et merforbrug på 12,4 mio. kr.

De væsentligste årsager til merforbruget er dels en negativ overførsel fra 2014 på 10,2 mio. kr., dels at der er foretaget maskininvesteringer for 4,0 mio. kr. i Driftsafdelingen. Resultatet på den øvrige drift viser således et mindreforbrug på 1,8 mio. kr. Heri er indeholdt et merforbrug på Ejendomsservice under Miljø og Teknikudvalget på 1,7 mio. kr.

I 2015 er der etableret en fælles ejendomsservice under Miljø og Teknik. Det samlede budget for Ejendomsservice udgør 135,1 mio. kr., hvoraf 129,2 mio. kr. er budgetteret under Miljø og Teknik udvalget. Hovedparten af Ejendomsservice budget er overført fra andre forvaltningsområder og den samlede budgetramme på det skattefinansierede område under Miljø og Teknik er således næsten fordoblet i forhold til oprindeligt budget.

Regnskabsresultatet fremgår af nedenstående tabel. De enkelte områder uddybes i det følgende.

Natur og miljø

Regnskabsresultatet viser et mindreforbrug på 0,5 mio. kr., hvoraf mindreforbrug på miljøbeskyttelse, Randers Naturcenter og skadedyrsbekæmpelse udgør 1,0 mio. kr., mens der har været merforbrug på grønne områder og den øvrige naturbeskyttelse. I forhold til et overført overskud fra 2014 på 1,2 mio. kr. er der således tale om dels en nedsparring af det tidligere overskud, dels at der er givet en negativ tillægsbevilling på 0,4 mio. kr.

Veje og bygninger

Området har et samlet underskud på 6,7 mio. kr., hvoraf vintertjeneste udgør 5,2 mio. kr. Da der i korrigeret budget til vintertjeneste er indeholdt en negativ overførsel fra 2014 på 10,1 mio. kr. betyder det, at underskuddet fra tidligere år er nedbragt med knap 5,0 mio. kr. Årsagen hertil er den milde vinter.

Parkeringsområdet viser et samlet underskud på 2,8 mio. kr. Heraf skyldes 1,5 mio. kr. realisering af tabt lejeindtægt for en fem årig periode på museumspladsen. Herudover har der været færre indtægter på P-billetordningen samt parkeringsafgifter end budgetteret. Den kollektive

trafik viser et overskud på 1,8 mio. kr., hvilket skyldes flere indtægter fra Midttrafik end forventet. Det samlede resultat på drift af veje viser et merforbrug på 0,5 mio. kr.

Sekretariatet, Plan og Klima

Regnskabet viser et samlet mindreforbrug på 0,7 mio. kr., som fordeler sig på byfornyelse samt på tilskud og ydelsesstøtte til almene boliger og andelsboliger. Bevaringsudvalget har i 2015 afsat midler til SAVE-registrering, som løber ind i 2016.

Driftsafdelingen

Driftsafdelingens samlede regnskab viser et merforbrug på 5,2 mio. kr., som fordeler sig på hhv. drift af materielgårde med -2,8 mio. kr. og drift af kirkegårde med -2,4 mio. kr.

Merforbruget skal ses i forhold til, at Driftsafdelingens samlede nettoforbrug på 2,9 mio. kr. udgøres af udgifter for 72,1 mio. kr. og indtægter for 69,1 mio. kr.

Under drift af materielgårde er der i 2015 foretaget maskininvesteringer for 3,6 mio. kr., som finansieres ved besparelser på driften over en periode på 8 år. Når der ses bort fra investeringen i 2015, så viser resultatet et overskud på 0,8 mio. kr. som anvendes til afdrag i 2015.

Underskuddet på drift af kirkegårde udgør 2,4 mio. kr. og skyldes dels overførsel af gæld fra tidligere år på 2,2 mio. kr. dels maskinkøb på 0,4 mio. kr. i 2015. Der overføres således en gæld

på 2,4 mio. kr., som forventes afviklet i perioden 2016 til 2022.

Ejendomsservice

Randers Kommunes Ejendomsservice er etableret ved byrådsbeslutning den 2. februar 2015 med virkning for hele 2015. Ejendomsservice er en aftaleenhed i Miljø og Teknik med et samlet budget på 135,1 mio. kr. Budgettet er fordelt på miljø og teknikudvalgets med 129,2 mio. kr. og økonomiudvalgets område med 5,9 mio. kr.

Til miljø og teknikudvalgets område hører udgifter til drift og vedligeholdelse af grunde og bygninger samt lønninger til det udførende personale, medens der under økonomiudvalgets område er udgifter til administration (ledelse og personale) samt udgifter/indtægter fra forpagtninger, udleje af kommunale bygninger m.v.

Ejendomsservice har været i drift siden foråret, og der har løbende været arbejdet med at etablere organisation, ledelse og økonomi. Ejendomsservice har haft ansvar for budget og forbrug vedrørende driften af bygninger og grunde hele 2015, men budgetterne for områderne uden for Miljø og Teknik blev reelt først overdraget til Ejendomsservice i september 2015. Herudover er størstedelen af de udførende medarbejdere først overdraget medio 2015. I Regnskab 2015 indgår således budget og lønudgifter for 2. halvår for disse medarbejdere.

Ejendomsservices budget og regnskab 2015 fordelt på udvalg

Mio. kr. 2015	Korrigeret budget	Regnskab 2015	Afvigelse*
Miljø- og teknikudvalget	129,2	130,9	1,7
Øvrig drift	103,5	99,5	-3,9
Personale	30,8	31,4	0,6
Besparelse	-5,1	0,0	5,1
Økonomiudvalget	5,9	8,4	2,4
Øvrig drift	-5,0	-4,2	0,8
Personale	10,9	12,5	1,6
Driftudgifter i alt	135,1	139,3	4,1

*) + merforbrug/mindreindtægt

Regnskab 2015 for Ejendomsservice viser et samlet merforbrug på 4,1 mio. kr., fordelt med 1,7 mio. kr. under miljø og teknikudvalget og 2,4 mio.kr. under økonomiudvalget.

I forbindelse med beslutningen om at etablere Ejendomsservice blev der indarbejdet en besparelse på 5,1 mio. kr. (2015 pris) i 2015. Regnskabsresultatet viser således, at der er realiseret en besparelse på 1,0 mio. kr. i 2015 og et merforbrug på 4,1 mio. kr.

Dette resultat skal ses i lyset af, at der i sagen om at etablere Ejendomsservice (Byrådet 2. februar 2015) blev redegjort for, at *"i 2015 vil ejendomsadministrationen samlet set være i underskud, mens der fra 2016 og frem vil være overskud. I 2018 vil underskuddet fra 2015 være indhentet, og budgettet vil være i balance."*

Foruden besparelsen på 5,1 mio. kr. er størstedelen af Ejendomsservice budget 2015 endvidere nedjusteret med en generel rammebesparelse på 1 procent. Samt yderligere 1 procent i 2016 og frem.

Miljø og teknikudvalgets område

Udgifterne til øvrig drift på miljø- og teknikudvalgets område viser et mindreforbrug på 3,9 mio. kr.

Det drejer sig især om lavere udgifter til forbrug: Varme, el og vand (4,9 mio. kr.) og til

vedligeholdelse af udenomsarealer. Det dækker også over områder med merforbrug; indvendig vedligeholdelse, rengøring samt alarm- og sikringsopgaver, samt over ikke-realiserede energibesparende projekter i 2014.

Personaleudgifterne har for det udførende personale været 0,6 mio. kr. højere end budgetteret. Det er en afvigelse på 1,8 % af lønbudgettet, som er begrundet i opstartsudfordringer.

Økonomiudvalgets område

På økonomiudvalgets område har der været et merforbrug vedrørende øvrige driftsudgifter på 0,8 mio. kr. Afvigelserne vedrører bl.a. udgifter i forbindelse med etablering af Ejendomsservice. Et merforbrug vedr. personale på 1,6 mio. kr. er også begrundet i opstarten, men derudover afspejler merforbruget, at der kun i begrænset omfang er overført budget til administrative opgaver.

Konsekvenser for 2016-19

Regnskabsresultatet har ikke budgetmæssige konsekvenser for budget 2016 eller budgetoverslagsårene 2017-19. Forvaltningen vil dog på baggrund af erfaringerne i regnskab 2015 samt kommende budgetopfølgninger løbende vurdere behovet for at foretage budgetjusteringer. På parkeringsområdet vil behovet for budgetregulering blive vurderet ud fra, at der i efteråret 2015 er foretaget udskiftning af P-automater, som forventes at medføre større indtægter.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Indsatsområder indenfor bevillingsområdet var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2015. Sådan gik det med dem:

Stort set alle mål er nået og indsatser gennemført i 2015. To projekter er fortsat uafklarede. Det ene er stiforbindelsen under Randers Bro, hvor der fortsat mangler finansiering. Det andet er adgang til WIFI i Midtbyen, hvor der fortsat pågår en dialog med private udbydere om levering af en løsning på kommercielle vilkår.

I forhold til informationskampagner for landbruget om beskyttet natur, vandløb og beskyttelseslinjer har landbrugsorganisationen takket nej til tilbuddet om oplæg på foreningsmøder, hvorfor dette ikke gennemføres.

Flere projekter gennemføres 2016. Det gælder vandløbsprojekter, revision af kommuneplanens bestemmelser for detailhandel, udvikling af hjemmesiden med henblik på overblik over byudviklingsprojekter og bygge- og omdannelsesmuligheder i Randers midtby, strategi for Randers Midtby, Sløjfen, reduktion af tung trafik gennem byen.

Mål	Status	
Ny og bedre skov	<ul style="list-style-type: none"> • <i>At afprøve skovrejsning som et virkemiddel til beskyttelse af drikkevandet</i> Skovrejsning vil blive vurderet som virkemiddel i alle indsatsplaner. • <i>At der indgås mindst en partnerskabsaftale om skovrejsning i 2015</i> Aftale er indgået med Growing Trees Network 	
Naturpark Randers Fjord	<ul style="list-style-type: none"> • <i>At understøtte etableringen af de fem hotspots i Randers Kommune ved sagsbehandling og rådgivning</i> De 5 hotspots (shelterpladser og madpakkehuse) er etableret. 	
Biodiversitet og naturpleje	<ul style="list-style-type: none"> • <i>At øge biodiversiteten i Randers Kommune gennem oprensning- og nyetablering af 5-10 vandhuller i 2015</i> Den første del af året er brugt til at finde egnede steder og træffe aftaler med lodsejere og give de fornødne tilladelser. De første aftaler er indgået. 5 paddehuller er blevet etableret. • <i>at øge biodiversiteten på kommunalt naturbeskyttede arealer vha. naturpleje (hovedsagelig afgræsning). Der forventes fortsat afgræsning af ca. 220 ha.</i> Indsatser er udført som planlagt. • <i>at indgå plejeaftaler i 2015 svarende til 50 ha i Natura 2000-områderne under landdistriksprogrammet</i> Der er etableret samarbejde med Agri-Nord, der har ansøgt Natur og Erhverv om tilskud til naturpleje på vegne af lodsejere. Der er kommet aftaler på plads på 70 ha. 	
Information/kampagne om beskyttet natur, vandløb og beskyttelseslinjer	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at kampagnen planlægges og gennemføres i 2015 sammen med landbrugsorganisationerne</i> Der er i foråret gennemført i kampagne i medierne. Den har været omtalt i blandt andet Amtsavisen, P4 Østjylland, Radio ABC og Din Avis. • <i>at der tilbydes oplæg på landboforeningsmøder og skrives indlæg i landboavisen</i> Landboforeningerne ønsker ikke at afholde møder om emnet på nuværende tidspunkt. Der er fremsendt artikler til landbrugsmedier, men de har ikke været bragt. Der er i efteråret atter drøftet 	

Mål	Status	
	behov og muligheder for information med landboforeningen. Der er pt. ingen konkrete planer. <ul style="list-style-type: none"> • <i>at der udsendes målrettet information til de enkelte landmænd, herunder kort med registreret beskyttet natur.</i> Der er udvalgt et "prøveområde" ved Fårup. Der er i november udsendt breve til ca. 250 landmænd med målrettet information om beskyttet natur på deres ejendom. Samtidig blev der holdt lokale informationsmøder i december. 	
Vandløbsrestaurering	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at fjerne 1 spærring og åbne ca. 700 m rørlagte vandløb</i> Der blev i begyndelsen af året ansøgt staten om bevilling af penge. Miljø og Teknik fik ikke tilsagn om støtte fra Staten til at fjerne spærringen ved Albæk Møllebæk eller til genopretning af Tjæreby bæk. Forvaltningen forventer dog at gå videre med Tjæreby bæk projektet med forvaltningens egne anlægsmidler. • <i>at restaurere ca. 10 km vandløb ved udlægning af groft materiale i 2015</i> Miljø og Teknik har fået tilsagn til nogle projekter, som vil blive påbegyndt/afsluttet i 2016 og 2017. Med hensyn til de projekter vi fik afslag på, vil vi gøre dem mere omkostningseffektive og søge tilsagn om støtte igen. 	
"Byen til vandet"	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at der i 2015 foreligger forundersøgelser vedrørende "Byen til vandet"</i> Rådgivere har afleveret forundersøgelsen. Sagen blev forelagt BY den 22. juni 2015 og på temamøde den 24. august 2015. • <i>at der i 2015 er vedtaget en strategi for udviklingen af Randers midtby, der indgår som del af beslutningsgrundlaget</i> Der gennemførtes i 3. kvartal 2015 en proces for Randers Midtby og Byen til vandet for inddragelse af borgerne. Processen blev godkendt i BY den 22. juni 2015. Resultatet af processen er præsenteret for BY den 26. november 2015. Dette indgår som en del af strategien. Processen videreføres i Byen til vandet i 2016. 	

Mål	Status	
Understøttende indsats vedr. byfortætning	<ul style="list-style-type: none"> at der i 2015 udarbejdes en strategi for placering af almene boliger <p>BY har besluttet at prioritere hele rammen for overslagsårene 2015-18. Dette arbejde erstatter strategien. BY har prioriteret rammen den 8. juni og 31. august 2015.</p> <ul style="list-style-type: none"> at der i 2015 vedtages en bylivsstrategi, der kan danne grundlag for vurdering af blandt andet byrumsprojekter i Randers midtby <p>Se ovenfor ved "Byen til vandet".</p> <ul style="list-style-type: none"> at hjemmesiden opdateres i 2015 således, at borgere og investorer kan få overblik over byudviklingsprojekter og bygge- og omdannelsesmuligheder i Randers midtby <p>Der arbejdes med en samlet indgang med overblik over byudviklingsmuligheder i Randers midtby baseret på arkitekturpolitik, gældende plangrundlag og viden om igangværende projekter. Har afventet revision af hjemmesiden, og forventes derfor først etableret primo 2016.</p>	
Detailanalyse	<ul style="list-style-type: none"> At der i 2015 udarbejdes en detailhandelsanalyse At kommuneplanens bestemmelser for detailhandel revideres i 2015 <p>I 2015 er der udarbejdet en detailhandelsanalyse og kommuneplanens bestemmelser for detailhandel er revideret. Analysen vil have særlig vægt på: 1) grundlaget for og antallet af bydelscentre i Randers by. 2) Indvirkningen på detailhandlen i Randers bymidte. 3) behovet for udbygningsmuligheder i Randers bymidte.</p> <p>Detailhandelsanalysen er gennemført af COWI. Forslag til revision af kommuneplanens rammer for detailhandel forventes politisk vedtaget i 1. kvartal 2016. Endelig vedtagelse i 2016.</p>	
Bynær parkering – samt bedre skiltning/henvisning	<ul style="list-style-type: none"> at arbejdet med forbedret vejvisning til de bynære parkeringspladser fortsættes i 2015	

Mål	Status	
	<p>Vejvisning til parkeringshus opsat på portaler ved Randers Bro, på Tørvebyggen og på Havnegade</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>at de 7 største parkeringspladser langs centerringen bliver gjort mere attraktive i 2015</i> <p>Info-søjler opsat ved de 7 største parkeringspladser</p>	
Sløjfen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at Sløjfen gøres bilfri i 2015</i> <p>Forvaltningen er i dialog med Randers City, Hotel Randers, politiet, Dansk cyklistforbund, forretningsdrivende og borgere. Sag blev forelagt MTU den 19. november 2015, herefter BY. Projektet kan først gennemføres i 2016.</p>	
Reducering af tung trafik gennem byen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at den tunge trafik i byen målt på udvalgte strækninger falder med 5 % i 2015 (i forhold til niveauet i 2013)</i> <p>Planlægning af dialogmøder i gang. Gennemføres i 2016.</p>	
Adgang til natur fra byen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at stiforbindelsen under Randersbro færdiggøres i 2015</i> <p>Anlægsprojekt i Randers Cykelby, fase 3 Udbuddet viste, at budgettet ikke kunne overholdes. Der arbejdes med alternativ finansiering via fundraising.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>at adgangen til Randers Naturcenter for gående via Hvidemøllevej forbedres med bl.a. forbedrede stiforløb og vejvisning</i> <p>Etablering af 2 skilte og forbedring af grus på sti er etableret.</p>	
Adgang til WIFI i midtbyen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at foretage en undersøgelse af hvorledes WIFI i midtbyen kan realiseres og hvilke muligheder det giver de erhvervsdrivende i midtbyen samt turister og borgere som opholder sig i midtbyen</i> <p>Løses af Erhverv og Udvikling. Der har været dialog med private udbydere (herunder VERDO), der overvejer at levere løsning på kommercielle vilkår. Dialog pågår stadig.</p>	

Miljø og teknik, brugerfinansieret drift

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015 priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org. ænd- ringer	Tillægs- bev. inkl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Affaldshåndtering	-0,5	1,0	-0,1	0,0	1,0	8,2	7,3
Varmeforsyning	0,0	-0,2	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,2
Driftudgifter i alt	-0,5	0,8	-0,1	0,0	0,7	8,2	7,5

Det brugerfinansierede område under Miljø og Teknik udvalget viser et samlet nettoforbrug på 8,2 mio. kr. og et samlet merforbrug på 7,5 mio. kr. Heraf udgør merforbruget vedrørende affaldshåndtering 7,3 mio. kr., mens varmforsyning udgør 0,2 mio. kr.

Resultatet skal ses i forhold til, at der er tale om et brugerfinansieret område, hvor de samlede udgifter i 2015 har været 127,8 mio. kr. og indtægterne 119,5 mio. kr. Merforbruget svarer således til 6,3 % af omsætningen på området.

Affaldshåndtering

Affaldshåndtering i kommunen omfatter både indsamlingsordninger, samt driften af Randers Affaldsterminal og genbrugspladser.

2015 har været et ekstraordinært travlt år for affaldsområdet, hvor entreprenørskiftet i indsamlingen sammen med en fremskyndet udrulning af organisk indsamlingsordning har medført en række engangsudgifter til blandt andet ændring af modtageforhold på Affaldsterminalen, samt indkøb af en del materiel til organisk indsamlingsordning.

Samtidig har der på indtægtssiden på Affaldsterminalen været et stort indtægtsfald. Dette skyldes dels en nedgang i de tilførte mængder til deponi dels, at der har været faldende priser på afsætning af materialer til genbrug, især jern og metal, samt plast mv.

Herudover har det i 2015 været nødvendigt at investere i udskiftning af materiel, der var udtjent. Det drejer sig om gasindvindingsanlæggene, sortermaskine samt en nedknuser. Sidstnævnte i forbindelse med omlægning af processen omkring mellemdeponi af brændbart affald, hvor den vil tjene sig hjem inden for 3 år.

Der har også været områder, der isoleret set betød overskud, herunder især entreprenørudgifter til ny entreprenør for indsamlingsordningerne.

Varmeforsyning

Varmeforsyningen omfatter alene det lille kommunale kraftvarmeværk i Mejlby. Varmeværket overdrages til brugerne i 2016. Efter samråd med kommunens revision indgår driftoverskuddet alene i posteringer og mellemregning på status, hvorfor forbruget viser 0 kr. i tabellen ovenfor. Merforbruget på 0,2 mio. kr. svarer således til korrigeret budget.

Konsekvenser for 2016-17

Merforbruget for 2015 finansieres af områdets tilgodehavende ved kommunen og overføres således ikke til budget 2016. Dette tilgodehavende skyldes, at der i de foregående år har været et overskud på området. Det forventes ikke, at regnskabsresultatet har betydning for budget 2016, da merforbrug i 2015 skyldes engangsudgifter og fremskyndede udgifter, som ikke overføres til 2016. Herudover er priser (indtægter) og mængder nedjusteret i forbindelse med budgetlægningen for 2016.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Indsatsområder indenfor bevillingsområde Affaldshåndtering var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2015.

I 2016 gennemføres følgende på affaldsområdet: inddragelse af alle skolers naturfagslærere og projektet "Vi leger med affald".

Mål	Status
<p>Ressourcerne skal ud af affaldet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at mængden af dagrenovation ikke overstiger mængderne i 2009 målt pr. indbygger.</i> Mængden af dagrenovation er fortsat faldende. Der er i 2015 sket en reduktion på 1,6 % i forhold til 2014 • <i>at mængden af storskrald mv. til forbrænding ikke overstiger mængden i 2014</i> I 2014 blev 528 tons af storskraldet sendt til forbrænding og i 2015 blev 631 tons sendt til forbrænding. Men antallet af henvendelser angående storskrald steg fra 7.647 steder med storskrald til 8.219 steder. • <i>at mængden af deponi for 2015 ikke overstiger 4.500 tons og at mængden i 2016 bliver reduceret med minimum 300 tons.</i> Mængden udgjorde 4.796 tons i 2015, så målet blev ikke helt nået, men er godt på vej. • <i>at der tages endelig beslutning om sortering af organisk affald</i> Beslutning gennemført medio 2015 og regulativer er ændret. Indsamling er opstartet i Langå-området i november 2015. Affaldskontoret har i februar 2016 sendt informationsbreve ud til post nr. 8960
<p>Bedre sortering og bortskaffelse af erhvervsaffald</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at erhverv i blandet bolig og erhvervsbyggeri tilbydes genbrugsordninger på lige fod med de private i samme bygning</i> Er gennemført. Fra januar 2015 har der været tilbudt genbrugsordninger til erhverv på lige fod med private i samme bygning. • <i>at der etableres et mellemdponi til pcb-holdige byggematerialer</i> Det vil ikke komme til at udgøre et midlertidigt deponi, men i stedet en blivende celle på deponiet for blandet affald. Celle til PCB-affald er etableret.

Mål	Status	
<p>"Feje for egen dør"</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>at alle institutioner og bygninger kontaktes og tilbydes forskellige genbrugsordninger</i> Regulativ-ændring er gennemført i april 2015. Ordninger rulles ud i Langå-området i efteråret og resten af kommunens institutioner er tilbudt og informeret i 2015. Hvis de ikke tilmeldes af sig selv opsøges de i 2016. • <i>at der skabes kontakt med alle skolars naturfagslærere med henblik på at inddrage emnet i undervisningen</i> Kontakten vil tages løbende i 2015 og er påbegyndt . Afsluttes ikke i 2015, men i 2016. 	
<p>Formidle viden og påvirke holdninger</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Fortsat digitalisering, herunder apps til mobiltelefoner</i> AffaldRanders (app) blev lanceret med Exit 1. marts 2015 og er siden udviklet i en version 2 og 3. En version 4 er under udvikling sammen med en forbedret digital kommunikation med viceværter. • <i>Direct mail om forskellige emner, fx om papir og andre genbrugsfraktioner</i> Direct mails er foretaget løbende i 2015. • <i>Øget indsats med rundvisninger på Randers Affaldsterminal mv.</i> Antallet af besøgene er øget fra ca. 1.200 til over 2.000 fra 2014 til 2015. • <i>Udbyggelse af skoletjenesten i samarbejde med Randers Naturcenter</i> Affaldskontoret har fået sin egen medarbejder til at arbejde med skoletjenesten og skolestuen er udvidet med et lokale til værkstedsaktiviteter. • <i>Gennemførelse af projektet "Vi leger med skraldet" som skal afsøge nye måder at reducere mængden af henkastet affald på samt nye måder at affaldssortere i det offentlige rum</i> Projektet består af fire delprojekter. Denne del refererer til del 3; Udsortering i det offentlige rum (Justesens Plæne), der først gennemføres i 2016. Projektet "vi leger med skraldet" er nu en del af projektet "Vi holder Randers Ren" 	

Mål	Status
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="756 300 1145 501"> <p>• <i>Udbrede kendskabet til og brugen af den nyudviklede app for affaldsområdet</i> App'en vil lanceres i flere bølger, for at øge kendskabet. I 2016 kommer der nye opdateringer med nye funktioner og forbedret brugervenlighed</p> <li data-bbox="756 510 1145 712"> <p>• <i>Fordoble antallet af voksne besøgende på Randers Affaldsterminal i forhold til 2013</i> Målet er nået. I 2013 havde vi 293 voksne og i 2015 havde vi 733 voksne besøgende</p> <li data-bbox="756 721 1145 1025"> <p>• <i>Fordoble antallet af skolebørn i skoletjenesten i forhold til 2013</i> Alle børn, der starter i skolen i 2016, skal være i berøring med mindst et af skoletjenestens tilbud mindst en gang i løbet af deres grundskoleforløb. Målet er nået idet 2013 kan opgøres til godt 800, mens det i 2015 kan opgøres til 2.400</p> <li data-bbox="756 1034 1145 1339"> <p>• <i>Deltage i boligmesser og lignende med oplysninger om affald og affaldshåndtering</i> Affald deltog i Randers Messen og i Purhus Messen. Bemandede desuden MOKOKO-containeren i 2 uger med et affaldstema i maj i Langå og Svenstrup. Der kommer flere arrangementer i løbet af året.</p>

Kultur- og fritidsudvalget

Kultur- og fritid

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015-priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org.ændr.	Tillægs- bevillinger incl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Serviceudgifter							
Aftaleenheder	74,0	70,5	-2,3	4,6	72,8	66,2	-6,6
Tilskud til selvejende institutioner	14,5	15,4	-0,8	0,0	14,6	14,7	0,1
Fritid og idræt	65,4	71,0	-1,3	0,0	69,7	67,4	-2,2
Kultur	4,4	4,6	0,9	3,8	9,4	8,6	-0,8
Driftsudgifter i alt	158,3	161,5	-3,6	8,4	166,4	156,9	-9,4

Det samlede regnskabsresultat for 2015 viser et mindreforbrug på 9,4 mio.kr. Nedenfor redegøres for de væsentligste områder, og hvorfor der er mindreforbrug.

Aftaleenheder

Aftaleenhederne tæller Biblioteket, Værket, Museum Østjylland, Eventsekretariatet, Randers Musikskole og Fritidscenteret.

Aftaleenhederne har et mindreforbrug på 6,6 mio. kr., der overføres til 2016. Alle aftaleenheder har i 2015 et "overskud" på over 5%, hvorfor der i materialet vedr. overførslerne kan findes begrundelser herfor.

De væsentlige årsager er for **biblioteket** at der "spares op" til udskiftning af sorterings- og selvbetjeningsudstyret og diverse aktiviteter, som ikke blev færdiggjort i 2015. **Værket** har haft et mindreforbrug til drift og bygningsvedligeholdelse primært som følge af at Turbinen har været lukket i 2015; mindreudgiften i 2015 skal anvendes til ombygningen af Turbinen i 2016.

Museum Østjylland har en del fondsbevillinger, der enten udbetales før eller efter afholdelsen af udgifterne; i 2015 er der udbetalt større beløb end afholdt, hvor disse udgifter først skal anvendes i 2016. For **Eventsekretariatet** har der været en målrettet opsparing med henblik på afhol-

delse af særlige aktiviteter i forbindelse med Randers-Ugens 40 års jubilæum i 2016. Endelig har **Randers Musikskole** opsparerede midler fra tidligere år, som blandt andet er afsat til etablering af en kreativ skole og indkøb af instrumenter.

Tilskud til selvejende institutioner

Randers Kommune yder tilskud til en række selvejende institutioner under kultur- og fritidsområdet, så som Randers Kunstmuseum, Randers Egnsteater, Randers Kammerorkester, Gaia og Cityforeningen.

Der er tale om et lille merforbrug på 0,1 mio.kr.

Fritid og idræt

Området tæller parker og legepladser, pleje af idrætsanlæg, div. stadions, div. lokale- og aktivitetstilskud, folkeoplysning for voksne, Team Danmark aftalen, kommunale og selvejende idrætshaller. Randers Kommune yder tilskud til driften af selvejende idrætshaller, og forestår selv driften af tre idrætshaller.

Overskuddet skyldes primært at udgifter vedr. bevillgede breddeidrætsmidler til nyt tag på Assentofthallen og klimaskærm på Ommersysselhallen først afholdes i 2016.

Kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder, og kunstnerkollektivets brug af fælles atelierer.

Herudover ydes tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbyuge, Malvinas Hus, Asfergladen, forsamlingshuse, musik og teaterforeninger,

lokalhistoriske arkiver, børnekulturugen, Levende Sommer mv.

Overskuddet skyldes at udgifter vedr. projektet Østjysk Vækstbånd (i samarbejde med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommuner) først afholdes i 2016, hvor indtægterne er indgået i 2015.

Konsekvenser for 2015-18

Der forventes ikke væsentlige konsekvenser for budgettet 2016-19 af regnskabsresultatet, idet de opsparede midler forventes anvendt i perioden.

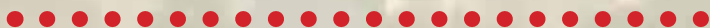
2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Indsatsområder indenfor bevillingsområde Kultur og Fritid var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2015.

Mål	Status	
Der er formuleret og vedtaget ny fritids- og idrætspolitik i foråret 2015	Politiken er godkendt af Byrådet den 28. september 2015.	
Der er formuleret og vedtaget ny kulturpolitik i foråret 2015	Politiken er ikke vedtaget i foråret 2015. Der har i 2015 været en længere proces med udarbejdelse, høring mv. i forhold til politikken. Den endelige politiske godkendelse i Byrådet vil ske primo 2016.	
I forbindelse med forberedelserne til Kulturby 2017 er der i løbet af 2015 en afklaring af, hvilke projekter der gennemføres i Randers	Alle projektansøgere har fået besked, og der er ikke flere tilskudsrunder. Der kan stadig komme nye projekter til Randers i forbindelse med udrulning af projekter, der har rod i andre kommuner, eller projekter, der initieres centralt i 2017-sekretariatet.	
Der foreligger inden udgangen af 2015 forslag til bygningsmæssige forbedringer og øget samarbejde mellem institutionerne i Kulturhuset, jf. Vision 2020	Forslag til bygningsmæssige ændringer er udarbejdet og har været præsenteret for kultur- og fritidsudvalget. Yderligere bearbejdning af forslagene forudsætter anlægsbevilling til projektering.	
Der foreligger inden udgangen af 2015 en ny aftale om Østjysk Vækstbånd for 2016-17	Udarbejdelsen af aftalegrundlaget forløber planmæssigt. Et udkast er forhåndsgodkendt i Kulturstyrelsen og godkendt af den politiske styregruppe. Afventer alene ministerens underskrift.	
Turbinen er ombygget i løbet af 2015	Der er i Byrådsmødet den 28. september 2015 givet anlægsbevilling til projektet, som nu forventes klar til indvielse i august 2016.	

Mål	Status	
Talentarbejdet styrkes, og styrkes i 2015 ved etablering af talentskole i drama i Egnsteatrets nybygning	Talentarbejdet fortsætter i Randers Musikskole og ved projektet Talent 2015. Talentskolens bygninger er færdige og ibrugtaget.	
Der er fokus på at etablere samarbejdsrelationer mellem folkeskolerne og foreningerne til opfyldelse af intentionerne i folkeskolereformen om den åbne skole	Emnet er et tema ved alle møder med foreninger, Der er etableret hjemmeside med inspirationskatalog, og der afvikles løbende uddannelsesdage med deltagelse af bl.a. skolernes bevægelsesinspiratorer og trænere fra foreninger. Antallet af konkrete samarbejdsprojekter er indtil videre begrænset.	
Der arbejdes på at øge handicappedes og udsattes idrætsudfoldelse, gerne ved inklusion i foreningslivet.	Der er oprettet handicapaktiviteter i flere idrætsforeninger, og der samarbejdes med SAM-foreningen om aktiviteter for udsatte. Der er således bl.a. etableret en multibane til Ombold.	
Der indgås en række driftsaftaler med foreningslivet med henblik på nedbringelse af administration og tilskyndelse til øget aktivitet	Der er indgået driftsaftale med to foreninger og der arbejdes med en tredje. Tempoet er tilfredsstillende i forhold til at indhøste erfaringer til yderligere aftaler. Tre nye aftaler er indgået med virkning fra 1. januar 2016.	
Randers Idrætspark vil i 2015 være færdig med indvielsen af Randers Water & Wellness og den forbedrede infrastruktur, men der vil fortsat arbejdes med at skaffe flere parkeringsmuligheder i området.	Infrastrukturen er på plads og der er etableret det maksimale antal parkeringspladser i Randers idrætspark. I samarbejde med Miljø og Teknik arbejdes med at skaffe 400 pladser ved Vasen/Hvidemøllevej, hvoraf halvdelen er etableret.	
Der fokuseres på forbedrede aktivitetsmuligheder i parkerne, i 2015 primært med udgangspunkt i Innovationsprojekt Doktorparken og i Tronholmparken med udvikling af Randers Beach festival.	Der etableres ny naturlegeplads og voliere i Doktorparken og beachområdet i Tronholmparken suppleres med en permanent aktivitets- og siddetribune samt et aktivitetskatalog til daginstitutioner og skoler. Der forventes ibrugtagning i 2016.	
Der vil såvel på fritids- som kulturområdet være opmærksomhed på at sikre, at fritids- og kulturudvikling og arrangementer sker i hele kommunen, ikke kun i bymidten.	Der er opmærksomhed på dette mål ved tildeling af tilskudsmidler på begge områder.	

Sundheds- og omsorgsudvalget

Sundhed

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2014.

Mio. kr. 2015-priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org.ændr.	Tillægs- bevillinger incl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Serviceudgifter							
Vederlagsfri fysioterapi	20,5	19,4	2,0	0,0	21,4	21,5	0,1
Rehabilitering/genoptræning	19,1	19,2	0,3	0,5	20,0	19,3	-0,7
Sundhedsfremme og forebyggelse	13,0	11,5	1,7	2,3	15,5	12,1	-3,5
Andre sundhedsudgifter	3,1	12,1	-13,1	2,2	1,2	0,4	-0,8
Sundhedsplejen	14,6	14,2	1,3	0,6	14,9	14,7	-0,2
Tandplejen	30,4	30,1	1,0	0,7	30,5	30,2	-0,2
Serviceudgifter i alt	100,8	106,6	-6,8	3,8	103,5	98,2	-5,3
Aktivitetsbestemt medfinansiering							
	352,6	332,9	22,1	0,0	355,0	339,8	-15,2
Sundhedsområdet i alt	453,4	439,5	15,3	3,8	458,5	438,0	-20,5

Det samlede regnskabsresultat viser et mindreforbrug på i alt 20,5 mio. kr., svarende til 4,5 % af det samlede korrigerede budget.

Under serviceudgifter er der samlet et overskud på 5,3 mio. kr., heraf vedrører 2,6 mio. kr. projekter, hvor udgifterne først forfalder senere.

Vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne har finansieringsansvaret for den vederlagsfri fysioterapi, men meget lidt påvirkningsmulighed på udgiften, da det er de praktiserende læger, der henviser handicappede til ordningen. Udgiften til området er steget i forhold til 2014, og trods en budgetregulering er der et lille underskud på kontoen.

Rehabilitering/Genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for rehabiliteringen efter hospitalsbehandling på baggrund af de genoptræningsplaner, der udarbejdes af lægerne. Udgiften på dette område omfatter dels genoptræningsplanerne og dels udgifter til

en række forløbsprogrammer i forhold til KOL, kræft, senhjerneskadede, hjerte og diabetes.

Der har i 2015 været et overskud på 0,7 mio. kr., hvoraf overførslen fra 2014 til 2015 var på 0,5 mio. kr.

Sundhedsfremme og forebyggelse

Her konteres udgifter til den generelle sundhedsfremmende indsats, herunder det store samarbejdsprojekt med Region Midtjylland og de praktiserende læger Tjek dit Helbred.

Overskuddet på dette område er på 3,5 mio. kr., der primært vedrører et overskud på Tjek dit Helbred på 2,9 mio. kr., der kom senere i gang og dermed også afsluttes senere end forventet, hvorfor overskuddet skal overføres til 2018, hvor projektet nu forventes afsluttet.

Andre sundhedsudgifter

Under andre sundhedsudgifter konteres udgifter til færdigbehandlede patienter, betaling til

regionen vedr. hospice samt andre udgifter i forbindelse med fx de ekstra midler, der er afsat i aftalen om kommunernes økonomi mellem regeringen og KL samt enkelte projekter.

Der er i 2015 et overskud på denne konto på 0,8 mio. kr. i forhold til en overførsel fra 2014 på 2,2 mio. kr. idet midler fra ovennævnte regeringsaftale blev overført fra 2014 til 2015.

Sundhedsplejen

Sundhedsplejens tilbud omfatter tilbud i forbindelse med fødsler, undersøgelser i forbindelse med skolegangen samt råd og vejledning til børnefamilier i øvrigt.

På området er der et overskud på ca. 0,2 mio. kr. i forhold til et underskud i 2014 på 0,6 mio. kr.

Tandplejen

Tandplejen, der omfatter tilbud til børn, handicappede og ældre, har et overskud på ca. 0,2 mio. kr. mod et overført underskud fra tidligere år på 0,7 mio. kr.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Kommunerne er medfinansierende i forbindelse med sundhedsvæsenet, hver gang en borger indlægges på sygehuset, går til behandling på sygehuset, besøger den praktiserende læge, en speciallæge eller modtager anden behandling inden for sundhedsvæsenet med sygesikrings-tilskud (fx behandling hos fysioterapeut, kiropraktor, psykolog, tandlæge fodterapeut mv.)

Kommunerne har en relativ lille indflydelse på disse udgifter og er primært afhængig af regionens aktiviteter.

I de første måneder af 2015 var der et stort pres i forhold til samme periode tidligere år og på den baggrund og regionens prognoser blev der givet en tillægsbevilling på 22,1 mio. kr.

I 2. halvdel af 2015 faldt afregningerne væsentligt, således at året sluttede med et "overskud" på kontoen efter den givne tillægsbevilling på 15,2 mio. kr. Dette medfører samlet set et underskud i forhold til det oprindelige budget på ca. 7 mio. kr.

Afregningerne for 2015 fra regionen efterreguleres løbende frem til 1. april 2016, hvorefter året 2015 lukkes. I den forbindelse er der til afregningen pr. 1. marts 2016 modtaget en efterregulering, der er ca. 3 mio. kr. større end den efterregulering, der pr. 1. marts 2015 blev modtaget for 2014. Så på nuværende tidspunkt er det samlede "underskud" i forhold til det oprindelige budget 2015 ca. 10 mio. kr. Der er ikke taget højde for efterreguleringerne i regnskabsresultatet for 2015.

Dette beløb forventes dog dækket ind af efterreguleringer i 2016, idet regionerne har et indtægtsloft for den kommunale medfinansiering, som væsentligt er overskredet i 2015, hvorfor der forventes en tilbagebetaling i 2016. Selve reguleringen vil ske i forbindelse med midtvejsreguleringen af bloktilskuddene i 2016.

Med henblik på at vise regionens forventning til Randers kommunes udgifter til den kommunale medfinansiering ses her de løbende modtagne prognoser for udgifterne fra regionen:

Aktivitetsbestemt medfinansiering - prognose

Dato	udgifter mio. kr.
05-06-2015	366,2
24-06-2015	363,0
03-09-2015	357,0
04-11-2015	352,0
21-12-2015	343,5

Konsekvenser for 2016-19

Det forventes på serviceudgifterne at budgetterne overordnet vil kunne holdes. Som nævnt er der i 2016 sket en større efterregulering vedr. aktivitetsbestemt medfinansiering end i 2015, hvilket ikke er indregnet i budgettet..

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Indsatsområder på bevillingsområde sundhed var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2015. Sådan gik det med dem:

Mål	Status	
Projekt Tjek dit Helbred er i gang. Medio 2014 tager knap 60% imod tilbuddet. Målet i 2015 er at 70% af borgerne tager imod tilbud om helbredsundersøgelse	Der er siden medio 2014 sket en stigning, men ved udgangen af 2015 var de 70% endnu ikke opnået	
Målet er at min. 200 borgere tager imod rygestop i 2015. Dog søges pt. storrygerpuljen og gives en bevilling herfra er målet for 2015 at nå 300 borgere	Der blev ikke givet bevilling fra storrygerpuljen på den fælles ansøgning fra kommunerne i Randers-klyngen, men der arbejdes for en forøgelse af antallet af personer, der tager imod et rygestoptilbud ud over de 200. Indtil 1. december har 223 taget imod tilbud om rygestop.	
Den nuværende sundhedspolitik er implementeret ved udgangen af 2015. Der er formuleret og vedtaget ny sundhedspolitik gældende fra 2015.	Byrådet har godkendt den nye sundhedspolitik i mødet den 2. februar 2015 og status på den hidtidige sundhedspolitik er at det meste er implementeret.	
Antallet af borgere, der tager imod tilbud i Sundhedscentret stiger med 10 % (der laves en tælling i september 2014 og igen i samme uge i 2015).	I september 2014 kom der ca. 1200 borgere om dagen i Sundhedscentret. Antal borgere i september 2015 er ca. 1300 pr. dag, altså en stigning på næsten 10%. Antallet af borgere gennem hovedindgang og P-kælder kan tælles, men der må skønnes antal der kommer via Apotek, elevator og direkte i Multisalen.	
Ventetiden for et tilbud om genoptræning er kortest muligt og ikke overstiger 10 dage fra udskrivelse fra hospital med mindre genoptræning først skal iværksættes senere.	Dette mål blev allerede opnået i 2014 og der er arbejdet med en yderligere reduktion, men ventetiden er generelt den samme fortsat. Som et forsøg arbejdes der med Quick tider (1-5 dage) på udvalgte diagnoser (Knæ)	
Antallet af cariesfrie 15 årige kommer på landsniveau (som er 55%). I Randers er procenten i 2014 på 53.	Tallet for 2015 blev i alt på 54,2%, hvilket er lidt under det ønskede niveau, men dog "godt på vej".	
Der indføres borgerbooking i tandplejen, som skal være med til at sikre en reduceret udeblivelsesprocent på under 10%	Der arbejdes med løsningen med borgerbooking; udeblivelsesprocenten blev i 2014 på ca. 12%. I 2015 er udeblivelsesprocenten samlet set på ca. 8%; blandt de, der selv har booket, er udeblivelsesprocenten på 4%.	

Mål	Status	
<p>Lidt flere end landsgennemsnittet ammer fuld ud indtil barnet er 4 mdr, og lige så mange som landsgennemsnittet ammer fuldt ud til 6 mdr.</p>	<p>Dette første mål er opnået allerede i 2014, hvor 50,4% af mødrene i Randers fortsat ammer barnet, hvilket er højere end på landsplan, hvor tallet er på 48%; Efter 6 måneder ligger Randers i 2014 lidt lavere end hele landet med: 9,2% mod 11,9% på landsplan. Tallet for 2015 kan først endelig opgøres efter sommerferien 2016, men der arbejdes på at få tal for dele af 2015.</p>	
<p>70% af de førstegangsfødende, der tilbydes at deltage i "Familieiværksætterne" gennemfører forløbet.</p>	<p>Ud af de 8 hold, som er afviklet i år, er 5 hold afsluttet. Her var gennemførelsesprocenten 82 %, og målet opfattes dermed som opfyldt.</p>	

Omsorgområdet

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015-priser	Regnskab 2014	Vedtaget budget reg. for org.ændr.	Tillægs- bevillinger incl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Serviceudgifter							
Boliger og institutioner samt pleje og omsorg for ældre	725,6	715,9	-16,9	-3,2	695,8	682,4	-13,4
Hjælpeområdet	61,1	55,2	6,5	-1,3	60,4	62,7	2,2
Plejevederlag	0,0	4,1	0,0	0,0	4,1	3,9	-0,2
Serviceudgifter i alt	786,7	775,2	-10,4	-4,5	760,3	749,0	-11,3
Indkomstoverførsler							
Refusion, særligt dyre enkeltager	-0,9	0,0	-0,8	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Ældreboliger	-34,4	-33,4	-1,5	0,0	-35,0	-35,7	-0,7
Omsorgsområdet i alt	751,3	741,7	-12,7	-4,5	724,5	712,5	-12,1

Tabellen viser, at der samlet set var et overskud på ældreområdet i 2015 på 12,1 mio. kr., heraf 11,3 mio. kr. vedr. serviceudgifter. I dette beløb vedrører ca. 4,6 mio. kr. ikke-forbrugte midler fra ældremilliard og klippekort, hvor tilskuddet er modtaget og hvor pengene derfor skal anvendes i 2016.

Mindreudgifterne i 2015 i forhold til 2014 skyldes en "genopretning" af budgettet, idet der i 2014 havde været et underskud på området, hvilket blandt andet resulterede i en tilpasning af organisationen, der betød en afskedigelsesrunde i efteråret 2014, der fik effekt i løbet af 2015. Endvidere var der i 2015 et mindre pres end i 2014 på efterspørgslen efter ydelser inden for frit-valgsområdet, hvorimod der vedvarende er et pres på ældreområdet, der betyder stigende udgifter.

Endvidere var der i 2015 lavere udgifter end forventet til elever, idet der var ekstraordinært mange, der afbrød deres uddannelse og nettoudgifterne i køb og salg mellem kommuner viste et overskud i forhold til det budgetterede.

Pleje og omsorg, genoptræning mv.

Dette område omfatter udgifterne til al pleje og omsorg, genoptræning mv., der foregår såvel på de kommunale centre som i øvrige private hjem samt en række fællesomkostninger på ældreområdet.

Samlet set er der et overskud på 13,4 mio. kr. på dette område, hvoraf ca. 4,6 mio. kr. som nævnt oven for vedrører uforbrugte midler fra ældremilliarden og klippekort-modellen, der er udbetalt som tilskud, men først anvendes i 2016.

Hjælpemidler og rådgivning

På udgifterne til hjælpemidler har der været en stigning på ca. 2,2 mio. kr. i forhold til 2014, hvilket blandt andet kan tilskrives den tidligere udskrivning; endvidere har der i 2015 været kraftige stigninger i udgifterne til kørestole og lifte.

Plejevederlag

Der er mulighed for at yde vederlag til pårørende, der passer meget syge personer. På denne konto er udgifterne faldet med ca. 200.000 kr. i forhold til 2014, og disse udgifter kan svinge en del fra år til år, idet det er udgifter, som kommunen ikke kan sige nej til.

Refusion af særligt dyre enkeltsager

Staten yder refusion, når enkeltsager koster over 1 mio. kr. årligt (fordelt på de enkelte måneder). Indtægterne i 2015 har på denne konto været stort set uændret i forhold til 2014.

Ældreboliger og servicearealer.

På denne konto bogføres driftsudgifter og huslejebetalinger vedr. ældreområdet ældreboliger. Der vil altid være en nettoindtægt på denne konto, idet udgifter til låneydelser og henlæggelser bogføres andre steder.

Konsekvenser for 2016-19

Det forventes at økonomien nu er i balance på ældreområdet og med det realiserede "overskud" på området forventes det at ældreområdet er "robust" i forhold til evt. efterspørgselsstigninger som følge af demografi og tidligere udskrivninger.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Indsatsområder indenfor bevillingsområde Ældre er sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i Budget 2015. Sådan gik det med dem:

Status på kvalitetsmålet

Mål	Status	
At hverdagstræning gøres lettere tilgængeligt gennem oplysningsarrangementer og borgertilbud om træning i stedet for hjemmehjælp	Der er gennemført en række oplysningsarrangementer og samarbejde, fx temadag omkring kvalitetsstandarder og flere har haft besøg af foredragsholdere/undervisere: Ældresagen, ældretræf, Motionsvenner, gigtforening samt SOSU-skolen. Der arbejdes videre med tilbud og arrangementer.	
At alle borgere, som henvender sig i Sundhed og Ældre tilbydes aktiv hverdagstræning eller redskab/hjælpe midler før passiv hjælp	Dette er i 2014 blevet en vanlig procedure, når en borger henvender sig i visitationsafdelingen og beder om hjælp til praktisk hjælp og personlig hjælp til bad. Der har været fortsat meget fokus herpå i 2015.	
At der gennem kompetenceløft i sygeplejegruppen etableres mulighed for fortsat væsketerapi og intravenøs antibiotika behandling efter udskrivelse fra hospitalet	Dette er i 2014 gennemført og en række borgere modtager nu IV-behandling mv. efter udskrivning. Desuden modtages der nu patienter med dræn til videre behandling i hjemmet.	
At der i forbindelse med ansættelsen af 10 distriktsygeplejersker, finansieret af puljen til løft af ældreområdet, sker en reduktion i antallet af forebyggelige indlæggelser og genindlæggelser på 600 pr. år	Der foreligger endnu ikke tal for måling af dette mål, idet det har vist sig vanskeligt at opgøre tallene for de personer, der modtager ydelser fra ældreområdet. Tallet forventes opgjort i forbindelse med evalueringen af distriktsygeplejerskerne, der vil ske i løbet af 2016.	

Mål	Status ved udgangen af 2014	
<p>At borgere som udskrives fredag eftermiddag ikke er genindlagt igen mandag morgen. Der arbejdes på en halvering af antallet af borgere som oplever dette - i samarbejde med regionshospitalet.</p>	<p>Som følge af tidligere udskrivinger fra hospitalerne er dette mål "under pres" og analyseres nu nærmere. Det har ikke været muligt at få tal herfor på nuværende tidspunkt.</p>	
<p>At der udarbejdes materiale om lokale aktiviteter i foreninger og på aktivitetscentre. Materiale som medarbejdere både kan orientere sig i, men også udlevere til borgere og pårørende.</p>	<p>Der er udarbejdet pjecer om visiterede ydelser i aktivitetscentrene, men endnu ikke om de frivillige aktiviteter, idet det overvejes, hvorledes det gøres bedst, så oplysningerne er så aktuelle som muligt..</p>	
<p>Videreudbygge faciliteter og rammer for at frivillige kan undervise i IT på ældrecentre, herunder også sikre trådløse IT områder</p>	<p>Der er datastuer på flere centre og i 2015 er der etableret trådløse IT-områder på Rosenvænget, Vorup, Kristrup, Møllebo og inden længe kommer der også på Åbakken,</p>	
<p>At der sendes breve digitalt til de ældre, som har tilmeldt sig digitale løsninger ved alle bevillinger af hjælpemidler.</p>	<p>Er gennemført i forhold til kropsbårne hjælpemidler, og der arbejdes videre med yderligere digitaliseringsmuligheder.</p>	

Landdistriktsudvalget

Landdistrikt

1. Regnskabsresultatet

Nedenstående tabel viser, hvilke bevillingsområder der er omfattet af bevillingen. Desuden vises regnskabsresultatet for 2015.

Mio. kr. 2015-priser	Regnskab 2014	Vedttaget budget reg. for org.ændr.	Tillægs- bevillinger incl. omplac.	Overført fra 2014	Korr. budget	Regnskab 2015	Afvi- gelse
Landdistrikt	17,9	1,2	1,5	3,7	6,5	1,5	-5,0
Driftsudgifter i alt	17,9	1,2	1,5	3,7	6,5	1,5	-5,0

Det samlede regnskabsresultat viser et mindreforbrug på 5 mio. kr. Som man kan se ud fra tabellen, kan en stor del af mindreforbruget forklare af overførslerne fra 2014.

Det øvrige mindreforbrug skyldes primært tidsmæssige forskydninger i projekter finansieret af Landsbypuljen og LAG projekter, samt flerårige projekter, som forventes afsluttet og afregnet i

2016 og 2017: Naturen ved Randers Fjord som vækstdriver og Fjordlivet – basal infrastruktur og digital formidling.

Overskuddet overføres til 2016.

Konsekvenser for 2016-19

Regnskab 2015 giver umiddelbart ingen konsekvenser for 2016- 19.

2. Status på mål og indsatsområder i 2015

Indsatsområdet indenfor bevillingsområde 8.1 var sammen med kvalitetsmålene for området beskrevet i budget 2015.

Mål	Status
Udvikling og implementering af støttefunktioner til realisering af udviklingsinitiativer i kommunens landsbyer	<p>Landdistriktsservice har en løbende dialog med en del udviklingsprojekter i landsbyerne.</p> <p>Der er endvidere blevet etableret et formaliseret samarbejde med den nye LAG Randers Favrskov, således de to organisationer sammen kan understøtte udviklingsinitiativer i landdistriktet.</p> <p>Randers Kommunes nye landdistriktspolitik er vedtaget i januar 2016, og samtidig er der besluttet retningslinjer for udmøntning af den kommunale landdistriktspulje. Begge initiativer vil understøtte realisering af udviklingsinitiativer i kommunens landsbyer.</p>

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med gældende lovgivning herunder de retningslinjer, der er fastlagt i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner. Regnskabet aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle drifts-, anlægs og kapitalposter. I regnskabet indgår også udgifter, indtægter, aktiver og gæld vedrørende de selvejende institutioner, som Randers Kommune har driftsoverenskomst med.

Ændringer i regnskabspraksis i forhold til tidligere år

Der er ikke sket ændringer i regnskabspraksis, hvorfor regnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Regnskabsopgørelsen

Indregning af indtægter og udgifter

Indtægter indregnes så vidt muligt i regnskabsopgørelsen i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet.

Driftsudgifter i regnskabsopgørelsen indregnes i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet, forudsat at de er kendte for kommunen på tidspunktet for regnskabsudarbejdelsen i marts.

Anlægsudgifter indregnes i regnskabsopgørelsen i det/de regnskabsår, hvori anlægsudgiften afholdes.

Der afskrives første gang på et aktiv i det regnskabsår, hvori aktivet er anskaffet/endelig færdigopført og klar til anvendelse.

Kommunens drifts- og anlægsudgifter er opført ekskl. moms.

Afskrivninger

Materielle anlægsaktiver afskrives lineært over de enkelte aktivers forventede levetid.

Afskrivningsperioder:

Administrationsbygninger	50 år
Skoler, dag- og ældreinstitutioner	30 år
Tekniske anlæg og maskiner	10 år
Inventar	5 år
Immaterielle anlægsaktiver	3 år
IT-udstyr	3 år

Anskaffelser under 100.000 kr. udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Omfatter grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt inventar, IT-udstyr og biler. Aktiver indregnes som hovedregel i balancen til kostpris og afskrives over den forventede levetid.

Ejendomsretten til de grunde og bygninger der er indregnet i balancen er dokumenteret via tingbogsattester.

Ejendomsretten til øvrige aktiver er dokumenteret via fakturaer, leasingaftaler m.v.

Der afskrives ikke på grunde samt materielle anlæg under udførelse. Først når anlægget er udført, påbegyndes afskrivning.

Infrastrukturelle anlægsaktiver (veje, broer m.v.) samt ikke-operationelle anlægsaktiver (kunst, parker m.v.) indregnes ikke i balancen.

Finansielt leasede anlægsaktiver

Leasingkontrakter for materielle anlægsaktiver, hvor Randers Kommune har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten indregnes til kostprisen. Kostprisen måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse med tillæg af omkostninger.

Finansielt leasede aktiver afskrives over den forventede levetid, der fastsættes efter typen af aktiv.

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver indregnes til kostpris og afskrives over den forventede levetid.

Omsætningsaktiver

Grunde og bygninger til salg er optaget til kostpris.

Andele af interessentskaber, som Randers Kommune har medejerskab til, samt ikke noterede aktier indgår i balancen til den indre værdi jf. senest foreliggende årsregnskab.

Øvrige værdipapirer er optaget til kursværdi.

Der optages ikke varebeholdninger i balancen.

Leasinggæld

Den kapitaliserede restleasingydelse vedrørende finansielt leasede anlægsaktiver indregnes i balancen som en gældsforpligtelse.

Langfristet gæld

Gæld i udenlandsk valuta reguleres til kursen ultimo regnskabsåret.

Hensatte forpligtelser

Ultimo hvert år hensættes et aktuarmæssigt beregnet beløb til dækning af pensionsforpligtelser vedrørende tjenestemænd, der ikke er fuldt forsikringsmæssigt afdækket. Der forudsættes en pensionsalder på 62 år.

Regulering af hensættelsen foretages via balancen.

Der skal som minimum foretages en aktuarmæssig beregning af pensionsforpligtelsen hvert 5. år. Den seneste aktuarmæssige beregning er foretaget i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2013.

Fratrædelsesbeløb ved udløb af åremålsansættelser optages til nominel værdi i overensstemmelse med de indgåede aftaler.

Hensatte forsikringsforpligtelser til arbejdsskader er indregnet i balancen. En arbejdsskade registreres, når det er utvivlsomt, at fremtidige økonomiske fordele fragår kommunen og

senest i det øjeblik Arbejdsskadestyrelsen har truffet afgørelse om erstatning. Arbejdsskader, som med overvejende sandsynlighed vil blive anerkendt af Arbejdsskadestyrelsen, kan registreres, inden der er faldet afgørelse i sagen. Arbejdsskadeforpligtelser skal som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år. Den seneste aktuarmæssige beregning er foretaget i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2014.

Hensatte forpligtelser afledt af retssager, erstatningskrav, miljøforurening mv. er indregnet i balancen med det bedste skøn over de omkostninger, der på balancedagen er nødvendige for at afvikle forpligtelsen.

Regnskabsopgørelse

Noter	Regnskabsopgørelse i mio. kr. (Udgiftsbaseret resultatopgørelse)	Budget 2015	Korr.budget 2015	Regnskab 2015	Regnskab 2014
A. Det skattefinansierede område					
1	Indtægter				
	Skatter	-3.955,5	-3.955,6	-3.952,2	-3.949,9
	Tilskud og udligning	-1.816,0	-1.841,3	-1.839,8	-1.851,3
	Indtægter i alt	-5.771,5	-5.796,9	-5.792,0	-5.801,2
	Driftsudgifter (ekskl. forsyningsvirksomhed)				
	Økonomiudvalget	572,6	581,3	529,1	495,0
	Børn- og skoleudvalget	1.424,9	1.443,1	1.425,9	1.467,9
	Beskæftigelsesudvalget	1.495,0	1.510,5	1.470,8	503,8
	Socialudvalget	498,6	492,2	487,7	1.430,8
	Miljø- og teknikudvalget	246,3	282,0	294,4	180,9
	Kultur- og fritidsudvalget	161,5	166,4	156,9	157,2
	Sundheds- og omsorgsudvalget	1.214,7	1.218,1	1.186,2	1.223,9
	Landdistriktsudvalget	1,2	6,5	1,5	17,8
2	Driftsudgifter i alt	5.614,8	5.700,0	5.552,5	5.477,2
	Driftsresultat før finansiering	-156,6	-97,0	-239,5	-324,0
	Renter mv	42,2	42,2	31,6	35,9
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFTSVIRKSOMHED	-114,5	-54,8	-207,8	-288,0
	Anlægsudgifter (ekskl. forsyningsvirksomhed, jordforsyning og ældreboliger)				
	Økonomiudvalget	-20,8	-60,7	-15,6	-21,2
	Børn- og skoleudvalget	31,2	98,8	52,3	26,4
	Beskæftigelsesudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0
	Socialudvalget	2,0	10,7	-0,3	-7,0
	Miljø- og teknikudvalget	122,3	241,2	101,4	95,5
	Kultur- og fritidsudvalget	7,2	50,0	6,7	11,8
	Sundheds- og omsorgsudvalget	0,0	4,9	8,4	10,3
	Landdistriktsudvalget	2,2	4,7	0,2	0,4
	Anlægsudgifter i alt	144,1	349,7	153,0	116,2
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT OG ANLÆG	29,7	294,9	-54,8	-171,8
	Jordforsyning				
	Køb og salg af jord	-30,3	71,3	-18,2	-13,2
	Byggemodning	32,4	-40,6	16,9	20,4
	Jordforsyning i alt	2,2	30,7	-1,4	7,3
	Ældreboliger	-37,9	-36,9	-48,6	-44,9
	Ekstraordinære poster	0,0	0,0	0,0	0,0
	RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	-6,1	288,7	-104,8	-209,5
	B. Forsyningsvirksomheder				
	Drift (indtægter - udgifter)	0,8	0,7	8,3	-0,6
	Anlæg (indtægter - udgifter)	0,0	7,8	5,7	0,6
	RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHEDER	0,8	8,5	14,0	0,1
3	C. RESULTAT I ALT (A+B)	-5,2	297,3	-90,8	-209,4
	FIANSIERINGSOVERSIGT				
	Tilgang af likvide aktiver:				
	Årets resultat	-5,2	297,3	-90,8	-209,4
	Låneoptagelse	-76,1	-88,3	0,0	-92,7
	Anvendelse af likvide aktiver:				
	Afdrag på lån	83,1	108,0	108,4	109,8
4	Øvrige finansforskydninger	8,5	70,2	-13,5	30,8
	Ændring i likvide aktiver	10,3	387,2	3,9	-161,5

Balance

Noter	Balance i mio. kr.	Ultimo 2014	Ultimo 2015
	AKTIVER		
5	MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER		
	Grunde	393,8	404,9
	Bygninger	2.410,3	2.322,0
	Tekniske anlæg mv.	99,2	116,6
	Inventar	19,3	17,0
	Anlæg under udførelse	35,4	43,4
	I alt	2.958,0	2.903,9
	IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	0,3	0,2
6	FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER		
	Aktier og andelsbeviser m.v.	3.981,6	3.987,6
	Langfristede tilgodehavender	183,7	181,6
	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	-12,6	1,4
	I alt	4.152,8	4.170,6
	OMSÆTNINGSAKTIVER - VAREBEHOLDNINGER	0,0	0,0
	OMSÆTNINGSAKTIVER - FYSISKE ANLÆG TIL SALG	303,7	294,2
	OMSÆTNINGSAKTIVER - TILGODEHAVENDER	112,2	223,6
	OMSÆTNINGSAKTIVER - VÆRDIPAPIRER	8,2	7,7
	LIKVIDE BEHOLDNINGER	243,5	240,2
	AKTIVER I ALT	7.778,7	7.840,4
	PASSIVER		
7	EGENKAPITAL		
	Modpost for takstfinansierede aktiver	-49,7	-59,3
	Modpost for selvejende institutioners aktiver	-74,5	-75,2
	Modpost for skattefinansierede aktiver	-3.137,9	-3.049,2
	Balancekonto	-1.400,7	-1.485,6
	I alt	-4.662,7	-4.669,4
8	HENSATTE FORPLIGTIGELSER	-754,0	-750,9
9	LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-1.755,0	-1.648,9
	NETTOGÆLD VEDR. FONDS, LEGATER, DEPOSITA M.V.	-24,9	-24,1
	KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-581,9	-747,2
	PASSIVER I ALT	-7.778,7	-7.840,4
10	Kautions- og garantiforpligtelser udgør 732,3 mio. kr.		
11	Eventualrettigheder udgør 250,1 mio. kr.		
12	Swapaftaler og valutaterminsforretninger		

Noter

Note 1

Indtægter (mio. kr.)	Budget	Korr. budget	Regnskab
Kommunal indkomstskat	-3.602,1	-3.602,2	-3.602,1
Selskabsskat	-52,1	-52,1	-52,1
Anden skat på lignet visse indkomster	-1,8	-1,8	-1,9
Grundskyld	-267,9	-267,9	-263,6
Anden skat på fast ejendom	-31,6	-31,6	-32,5
Samlede skatter i alt	-3.955,5	-3.955,6	-3.952,2
Udligning og generelle tilskud	-1.566,6	-1.587,6	-1.587,6
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	23,9	23,9	23,9
Kommunale bidrag til regionerne	12,3	12,3	12,3
Særlige tilskud	-285,6	-289,8	-289,8
Refusion af købsmoms	0	0	1,4
Tilskud og udligning i alt	-1.816,0	-1.841,2	-1.839,8
Indtægter i alt	-5.771,5	-5.796,8	-5.792,0

Note 2

Personaleoversigt over antal medarbejdere (omregnet til heltidsansatte)

	2014	2015
Økonomiudvalget		823,5
Børn- og skoleudvalget		2.982,9
Beskæftigelsesudvalget		223,9
Socialudvalget		844,6
Miljø- og teknikudvalget		283,4
Kultur- og fritidsudvalget		176,9
Sundheds- og omsorgsudvalget		2.085,4
Landdistriktsudvalget		1,8
I alt	7.521,3	7.422,5

Totalen for 2014 er ikke specificeret, da der sidste år var valgt en opdeling på direktørrområder, som ikke umiddelbart er sammenlignelig med ovenstående opdeling på udvalgsområder.

En mere detaljeret personaleoversigt findes i bilagshæftet til årsberetningen.

Note 3

Uforbrugte bevillinger og rådighedsbeløb, der er overført mellem årene (mio. kr.)	Til 2015	Til 2016
Drift:		
Økonomiudvalget	66,2	48,8
Børn og skoleudvalget	54,2	12,2
Beskæftigelsesudvalget	4,9	4,5
Socialudvalget	8,0	-0,7
Miljø- og teknikudvalget	-10,2	-12,4
Kultur og fritid	8,4	9,4
Sundheds- og omsorgsudvalget	-0,7	16,7
Landdistriktsudvalget	3,7	5,0
I alt overførte driftsbevillinger til næste år	134,5	83,5
Skattefinansierede anlæg:		
Økonomiudvalget	-11,1	-5,7
Børn og skoleudvalget	47,9	46,5
Beskæftigelsesudvalget	0	0
Socialudvalget	5,2	3,7
Miljø- og teknikudvalget	88,4	91,1
Kultur og fritid	37,9	43,3
Sundheds- og omsorgsudvalget	7,9	3,5
Landdistriktsudvalget	2,2	4,6
I alt overførte skattefinansierede anlægsbevillinger til næste år	178,4	186,9
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende jordforsyning	26,3	24,7
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende ældreboliger	2,5	7,3
I alt overførte anlægsbevillinger til næste år	207,2	218,9
I alt overførte bevillinger	341,7	302,4

Ovenstående overførsler vedrører alene beløb opgjort i forbindelse med afslutning af årsregnskabet.

Note 4

Øvrige finansforskydninger (mio. kr.)

Oversigt over væsentlige finansforskydninger i 2015

Ændringer i tilgodehavender ved staten (refusion og moms)	93,8
Ændring i REPO forretning	-100,9
Ændring vedr. beboerlån, lån til ejendomsskat og indskud i Landsbyggefonden	15,5
Øvrige ændringer i kort gæld og tilgodehavender	-21,9
I alt	-13,5

Øvrige finansforskydninger omfatter forskydninger i langfristede tilgodehavender og kortfristede tilgodehavender og kortfristet gæld.

Note 5

Anlægsoversigt (mio kr.)						Materielle anlægs- aktiver under	Immaterielle	I alt
	Grunde	Bygninger	Tekniske anlæg m.v.	Inventar m.v.	udførelse m.v.	anlæg- aktiver		
Kostpris								
1.1.2015	393,8	3.404,5	219,9	114,0	35,4	0,4	4.168,0	
Tilgang	1,8	31,6	40,7	3,6	43,4	0,2	121,3	
Afgang	-0,3	-50,5	-11,5				-62,3	
Overført	9,6	25,8			-35,4		0,0	
Kostpris								
31.12.2015	404,9	3.411,4	249,1	117,6	43,4	0,6	4.227,0	
Ned- og afskrivninger								
1.1.2015		-994,2	-120,7	-94,7		-0,1	-1.209,7	
Årets afskrivninger		-112,2	-14,1	-6,0		-0,2	-132,5	
Af- og nedskrivninger afhændede aktiver		17,0	2,3				19,3	
Ned- og afskrivninger								
31.12.2015		-1.089,4	-132,5	-100,7		-0,3	-1.322,9	
Regnskabsmæssig værdi								
31.12.2015	404,9	2.322,0	116,6	16,9	43,4	0,3	2.904,1	
Heraf selvejende	15,5	51,4	0,2	1,9			69,0	
Samlet								
ejendomsværdi								
31.12.2015	1.223,7	2.601,9					3.825,6	
Reserve ved evt. opskrivning til ejendomsværdi	818,8	279,9					1.098,7	
Afskrivning over antal år	ingen	30-50	10/75/100	3-5	ingen	ingen		

Note 6

Aktier og andelsbeviser m.v. (mio. kr.)	Ejerandel	Indre værdi	Kommunens andel
I/S Reno Nord	43,0%	11,6	5,0
Sampension KP Livsforsikring A/S	2,6%	9.250,0	242,8
Randers Investeringsselskab A/S	31,6%	2,6	0,8
Aarhus Lufthavn A/S	18,4%	65,1	12,0
HMN Naturgas I/S	2,3%	1.957,5	45,8
Randers Spildevand A/S	100,0%	3.534,3	3.534,3
Randers Havn	100,0%	144,8	144,8
AB Klostergaarden	14,3%	14,1	2,0
I alt			3.987,6

Ikke-noterede aktier og andelsbeviser er indregnet i balancen efter indre værdis metode. Et selskabs indre værdi er dets egenkapital.

Langfristede tilgodehavender (mio. kr.)	Ultimo 2014	Ultimo 2015
Tilgodehavender hos grundejere	3,3	3,2
Udlån til beboerindskud	33,5	34,1
Indskud i Landsbyggefonden	-	-
Lån til betaling af ejendomsskatter	68,8	73,1
Andre tilgodehavender	38,1	34,2
Deponerede beløb for lån m.v.	40,0	37,0
I alt	183,7	181,6

Der er foretaget nedskrivning af forventet tab vedrørende udlån til beboerindskud og andre langfristede udlån. Den nominelle værdi af udlånene udgør henholdsvis 35,9 mio. kr. og 35,4 mio. kr. Der er ikke foretaget nedskrivning vedr. tilgodehavende hos grundejere og lån til betaling af ejendomsskatter, idet der ikke tidligere er konstateret tab på områderne.

Indskud i Landsbyggefonden skal ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler ikke værdisættes i balancen. Indskuddet udgør ultimo 2015 197,9 mio. kr.

Udlæg forsyningsvirksomheder (mio. kr.)	Ultimo 2014	Resultat i 2015	Ultimo 2015
Varmeforsyning	4,3	0	4,3
Andre forsyningsvirksomheder (renovation m.v.)	-16,9	14,0	-2,9
I alt	-12,6	14,0	1,4

Note 7

Udvikling i egenkapital (mio. kr.)

Egenkapital ifølge regnskab 2014		-4.662,7
Primosaldokorrekationer *		-183,8
Egenkapital 01.01.2015		-4.846,5
+ udvikling i modposter til takstfinansierede aktiver		-9,6
+ udvikling i modposter til selvejende institutioners aktiver		-0,8
- udvikling i modposter til skattefinansierede aktiver		88,8
+ indskud i Landsbyggefonden, tilbageført		197,9
+ udvikling på balancekontoen		
Resultat iflg. regnskabsopgørelsen	-90,9	
Direkte posteringer på hovedkonto 9	12,1	
Regulering vedr. forsyningsvirksomhedernes finansielle resultat	-14,0	
Opskrivning af aktier og indskud i selskaber mv.	-1,4	
Afskrivning af restancer	4,4	
Reguleringer vedr. hensættelser m.v. **	-9,4	
Årets bevægelser på balancekontoen i alt		-99,2
Egenkapital 31.12.2015		-4.669,4

*) Primosaldokorrektion vedrører primært indskud i Landsbyggefonden

**) Vedrører regulering af hensættelser vedr. arbejdsskader, pensionsforpligtelser, hensættelser til tab m.v.

Note 8

Hensatte forpligtelser

Pensionsforpligtelsen for aktive og fratrådte tjenestemænd, pensionerede tjenestemænd, efterlevende ægtefæller og børn er aktuarmæssigt beregnet af Sampension, forudsat et pensioneringstidspunkt på 62 år. Der er senest udarbejdet aktuarberegning af forpligtelsen ultimo 2013.

For de tjenestemænd, der i forbindelse med udskillelsen af Randers Kommune Værker nu er tilknyttet Verdo, har Randers Kommune fortsat pensionsforpligtelserne. Som følge heraf har Verdo afgivet en sikkerhedsstillelse over for Randers Kommune for disse forpligtelser, som er opgjort til 38,4 mio. kr.

Jf. Randers Kommunes forsikringspolitik har kommunen i overvejende grad baseret sig på selvforsikring herunder også vedrørende arbejdsskader. De enkelte områder er ikke belastet med præmiebeta-linger. Der er i stedet sket reduktion af områdernes budgetter.

Nedenfor er der redegjort for de enkelte forsikringsordningers over/underskud i forhold til "hvile i sig selv", det fastlagte budget og den opgjorte forpligtelse.

Kommunens selvforsikringsordninger	Budget 2015	Forbrug	Over/underskud
Arbejdsskader	13,4	4,6	8,8
Tingskader	10,1	7,7	2,4

For arbejdsskader er der en aktuarmæssig beregnet forpligtelse ultimo 2014 på 192 mio. kr. Beregningen er foretaget for de skader, der er sket i perioden 2003 - 2014. Beregningen skal ses i sammenhæng med, at der i samme periode kan opføres et akkumuleret mindreforbrug i størrelsesordenen 215 mio. kr. set i forhold til alternativet med forsikringsmæssig afdækning. Hvis arbejds-skaderne skulle forsikringsmæssigt afdækkes, ville den årlige præmie være ca. 26,5 mio. kr. i 2015 prisniveau.

Hensatte forpligtelser omfatter også hensættelser vedrørende retssager anlagt mod kommunen (7,2 mio. kr.), og deponi vedrørende affald (9,5 mio. kr.).

Note 9

Sammensætning af langfristet gæld (mio. kr.)	2014	2015
Selvejende institutioner med overenskomst	6,9	6,2
Realkredit	2,4	2,3
Kommunekredit*	970,1	902,1
Pengeinstitutter	32,9	30,0
Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor (rente- og afdragsfrie)	12,2	12,2
Gæld vedr. finansielt leasede aktiver	21,4	15,0
Langfristet gæld i alt (ekskl. ældreboliger)	1.045,9	967,8
Gæld vedr. ældreboliger	709,1	681,0
Langfristet gæld i alt	1.755,0	1.648,8

Udvikling i langfristet gæld	2015
Gæld primo	1.755,0
Ordinære afdrag på lån	-108,4
Låneoptagelse	0,0
Regulering af leasinggæld	-6,5
Indeks-/kursregulering af gæld	8,7
Gæld ultimo	1.648,8

* Randers kommune har ingen gæld eksponeret i udenlandsk valuta ultimo 2015

Note 10

Kautions- og garantiforpligtelser (mio. kr.)	2015
Kautions- og garantiforpligtelser	732,3

Specifikation af kommunens kautions- og garantiforpligtelser fremgår af "Bilag til årsberetningen"

Note 11

Eventualrettigheder og -forpligtelser (mio.kr)

Eventualrettigheder	2015
Idrætsformål	26,7
Kulturformål	8,1
Skoleformål	14,9
Sociale institutioner	0,7
Boligformål	199,7
I alt	250,1

Eventualforpligtelser	2015
Naturgas Midt-Nord I/S, solidarisk hæftelse for langfristet gæld	1.018,1
Udbetaling Danmark, solidarisk hæftelse for optagelse af lån til etablering	704,5
SKAT momsreguleringsforpligtelse	0,1
I alt	1.722,7

Note 12

SWAP-aftaler

(mio. kr.)	Rente	Udløbsdato	Valuta	Hovedstol	Restgæld	Markeds- værdi
Nordea	3,58	01.01.36	DKK	105,7	91,8	-21,5
Nordea	4,33	11.10.29	DKK	444,8	286,9	-68,8
Nordea	3,84	11.10.29	DKK	33,7	26,9	-5,5
Nordea	4,00	04.01.38	DKK	52,1	49,5	-14,3
Nordea	4,02	15.10.37	DKK	24,5	23,1	-6,7

Randers Kommune anvender renteswaps til at mindske rente- og valutarisikoen på kommunens låneportefølje. Samtlige lån i porteføljen er optaget til variabel rente. Ultimo 2015 er 52 % af porteføljen omlagt til fast rente via renteswaps med henblik på at opnå budgetsikkerhed.

Randers Kommune

Laksetorvet

8900 Randers C

Telefon 8915 1515

Telefax 8915 1020

randers.kommune@randers.dk

www.randers.dk